

సంపుటి : 73 సంచిక : 25 పుటలు : 52

జాగృతి

కలి 5123 - శ్రీ ఘట చైత్ర శుద్ధ చతుర్దశి
26 ఏప్రిల్ - 02 మే 2021

వెల: ₹15/-

కరోనా: మళ్ళీ కకావికలు

దేశంలో సగభాగం కర్ఫ్యూ లేదా పాక్షిక లాక్డౌన్లోనే ఉంది!

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

నవయుగభారతి 'అక్షయపాత్ర' పథకానికి పోషకులుగా ముందుకురండి తెలుగుపాఠకులకు ఉత్తమ సాహిత్యాన్ని అందించటంలో భాగస్వాములు కండి

కొన్ని పుస్తకాలు చిన్నవి కావచ్చు. కాని చదివిన వారిలో మంచి ఆలోచనలను ప్రవేశపెట్టి వారి జీవితాలను సక్రమపథంలో నడిపించగలవు. అటువంటి పుస్తకములు ఎక్కువ సంఖ్యలో ముద్రితమై, తక్కువధరకు నిరంతరంగా లభిస్తూ ఉండాలి. ఇది జరగాలంటే మార్కెట్ ఆర్థికసూత్రాలకు అతీతంగా ఆ పుస్తకాల ముద్రణకు ప్రత్యేక పోషణ ఉండాలి. ఎంపిక చేయబడిన పుస్తకములకు దాదాపుగా 50% శాతం వ్యయాన్ని తిరిగి తీసుకొనని పెట్టుబడిగా సమకూర్చాలని, తద్వారా పుస్తకం వెలను 30 శాతంవరకు తగ్గించాలని నవయుగభారతి ఆలోచిస్తున్నది.

కొన్ని పుస్తకాలు భృహత్తరమైనవి. తగినంత సంఖ్యలో అమ్ముడుపోగలవని నమ్మకం కలిగితే వాటిని అనువదింపజేయటమూ, ముద్రించి మార్కెట్లోకి తీసికొనిరావటమూ సాధ్యమవుతుంది. ఆ నమ్మకం లేకపోతే ఆ పుస్తకాలను తెలుగులో ప్రచురింపజేయటం దుష్కరమవుతుంది. కాబట్టి ఎంత బరువైన పుస్తకమైనా, కొనేందుకు తగినంత సంఖ్యలో సిద్ధంగా ఉన్నవారిని సమకూర్చుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నది. **ఈ రెండు ఆశయాల సమన్వయరూపం ఈ అక్షయపాత్ర పథకం.**

ప్రతి తెలుగు కుటుంబం నుండి కనీసం ఒక్కరైనా ముందుకు రావాలని మా విన్నపం. మీరు చేయవలసింది. 10,116 రూ.లు పోషకసభ్యత్వంగా చెక్కు ద్వారాగానీ, బ్యాంకు (ఆన్లైన్) ద్వారాగానీ చెల్లించటం. మీ ఫోటోను, చిరునామా, ఫోను నెంబరు మొదలైన వివరాలను తెలియజేయటం. దీనికి నవయుగభారతీనుండి రశీదు పంపబడుతుంది. పది సంవత్సరములలోగా 15 వేల రూపాయల వెలగలిన క్రొత్తగా ప్రచురింపబడే పుస్తకాలు అనేక విడతలుగా 3 లేదా 4 నెలల వ్యవధితో రిజిస్టరుపోస్టులో మీకు పంపబడుతాయి.

అదనంగా ప్రతులు కావాలని మీరు కోరుకుంటే 25% తగ్గింపుతో మీకు అందజేయబడతాయి (రవాణావ్యయం మీరే భరించవలసి ఉంటుంది). ఒకవేళ 15వేల రూపాయల వెలగల కొత్త పుస్తకాల ప్రచురణ పదిసంవత్సరాలకంటే ముందుగానే పూర్తయి, అవి మీకు అందజేయటం జరిగినపుడు మీ పోషక సభ్యత్వాన్ని నవీకరించుకోవలసిందిగా కోరగలము.

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కనీసంగా వేయిమందిని పోషక సభ్యులుగా చేర్చుకోగలమన్న విశ్వాసంతో ఈ విజ్ఞప్తి వెలువరిస్తున్నాం. మధ్యలో విరమించుకోవటం ఉండదని, మీకు ఏవిధమైన నష్టం కలగనిరీతిలో, మీ సంతృప్తిని చూరగానేలా ఉత్తమగ్రంథాలను వెంటవెంటనే ప్రచురించి అందీయగలమని హామీ ఇస్తున్నాము.

ఇప్పటివరకు పోషకసదస్యులుగా చేరనివారు ఇప్పుడైనా త్వరపడండి. ఎందుకంటే ఇది మీ విజ్ఞతకు గీటురాయి. మీరు సభ్యులు అయితేనే మరో పదిమందికి చెప్పగలరు.

రండి ! భారతి సేవలో కదలిరండి !!

డా. వడ్డి విజయసారథి
సమన్వయకర్త-సంపాదకుడు
9493173187

నేతి క్షీరసాగర్
కార్యదర్శి
9440543725

ఓంప్రకాశ్ ఝుంఝర్
కోశాధికారి
9247114011

చెక్కులు పంపడానికి, ఉత్తరపుత్తుత్తరాలకు చిరునామా :
నవయుగభారతి, జాగృతి భవనం,
3-4-288/4/1, లింగంపల్లి, కాశీగూడ, హైదరాబాద్ - 27
nksagar@gmail.com

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్ నెం : 0418408438
IFSC Code : IDIB000B052,
Indian Bank, Barakathpura, Hyderabad
చెక్కులు/నగదుబదిలీ 'నవయుగభారతి' పేరున పంపాలి.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్క్యులేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం|| చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ. 15

- ◆ అద్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొదలై నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు పహాలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాప్రకటనలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

మత విశ్వాసాలు గాఢంగా ఉంటాయి. సంవత్సరానికి ఒక్కసారి వచ్చే పుణ్యకార్యక్రమాలను కూడా క్రమం తప్పకుండా నిర్వహించుకునే సంప్రదాయం భారతదేశంలో, ముఖ్యంగా హిందువులలో సర్వసాధారణం. అలాంటిది పన్నెండేళ్లకు ఒకసారి నిర్వహించే కుంభమేళాల గురించి చెప్పేదేముంది? కానీ ధార్మిక కార్యక్రమాలకూ, సామాజిక పరిస్థితులకూ అడపా దడపా సంఘర్షణ రావడం చరిత్రలో కనిపిస్తుంది. ఆ సంఘర్షణను సామరస్యంగా నివారించవలసిందే. అందుకు కావలసిందేమిటి? మతపెద్దలు చూపించే ఔదార్యం, దేశాధినేతలు చూపించే విజ్ఞత. ఇరువురూ కలసి వాస్తవికంగా యోచించడం. హరిద్వార్ లో, గంగా కుంభమేళ- 2021 ఆకస్మిక ముగింపులో ఇదే కనిపిస్తుంది.

ఏప్రిల్ 30 వరకు జరగవలసిన హరిద్వార్ కుంభమేళ మహాత్మ్యం ముగిసినట్టు ఆ కార్యక్రమ నిర్వహణలో కీలకంగా ఉన్న జూనా అఖాడా అధిపతి స్వామి అవధేశానందగిరి ఏప్రిల్ 17న ప్రకటించారు. అంతకు ముందు ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఆయనతో ఫోన్ లో మాట్లాడి, దేశకాల పరిస్థితులను వివరించారు. కుంభమేళా కార్యక్రమంలో ముఖ్యమైన షాహి స్నాన్ (పుణ్య తిథులలో చేసే పవిత్ర స్నానాలు) ముగిసింది కాబట్టి, మిగిలిన కుంభమేళాను లాంఛనంగా నిర్వహించాలని ప్రధాని విజ్ఞప్తి చేశారు. ఇందువల్ల కొవిడ్ మహమ్మారితో దేశం చేస్తున్న పోరాటానికి మరింత శక్తి వస్తుందని అఖాడాల పెద్దల దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు. ఏప్రిల్ 17వ తేదీన దేశంలో 2.3 లక్షల కొవిడ్ కేసులు నమోదైన నేపథ్యంలోనే ప్రధాని ఇలాంటి విన్నపం చేయవలసి వచ్చిందన్న వాస్తవం విస్మరించలేం. ప్రధాని మాట్లాడిన కొద్ది గంటలకే అందుకు స్వామి అంగీకరించారు. ఇక ప్రజలు కుంభమేళ కోసం హరిద్వార్ వచ్చే ప్రయత్నం చేయవద్దని కూడా స్వామి పిలుపునిచ్చారు. దేశ పరిస్థితి, ప్రజల ఆరోగ్యం సాధుసంతులకు ఎప్పుడూ ముఖ్యాంశమేనని కూడా ఆయన వ్యాఖ్యానించారు. 13 అఖాడాలతో కూడిన పరిషత్ లో జూనా అఖాడాకు మూడో స్థానం ఉంది. నిరంజన్, ఆనంద అఖాడాలు కూడా ఈ ఏటి

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన చైత్ర శుద్ధ చతుర్దశి

ముఖపత్ర కథనం

కరోనా: మళ్ళీ కకావికలు

లోపలి పేజీలలో...

వేదిక

**దేశభక్తి కావాలి!
ద్రవిడభక్తి వీడాలి!**

12వో

కథ

భూదేవి

- మహ్మద్ షరీఫ్

20వో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

కుంభమేళాకు స్వస్తి పలుకుతున్నట్టు ప్రకటించాయి. శైవ సంప్రదాయానికి చెందిన ఆవాహన, అగ్ని అఖాడాలు కూడా ప్రధాని పిలుపును గౌరవిస్తూ కుంభమేళా నుంచి తప్పుకున్నాయి. జూనా అఖాడావారు శనివారమే దేవీ ప్రతిమలకు స్నానాలు చేయించారు. దీనితో కుంభమేళాకు స్వస్తివాచకం పలికినట్లే.

కుంభమేళ హిందువులకు ఎంతో పవిత్ర కార్యక్రమమని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. స్వాములు, సాధువులు ప్రధాని పిలుపును అర్థం చేసుకుని, దేశహితం కోణం నుంచి ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకోవడం ప్రస్తుత పరిస్థితులతో ఎంతో కీలకం. దేశ ప్రజలు కూడా ఇందుకు పూర్తిగా సహకరించాలి. హరిద్వార్

కుంభమేళా ముగింపు

కుంభమేళలో పాల్గొనాలనీ, పవిత్ర స్నానం ఆచరించాలని కోట్లాదిమంది హిందువులు ఆశిస్తారు. ఏ ప్రాంతంలో, ఏ నదీ పుష్కరాలకైనా ఇలాంటి ఆశయం, దాదాపు జీవితాశయం వంటిది-ఉంటుంది. ఈ కుంభమేళా నిజానికి ఈ జనవరి నుంచి ఏప్రిల్ నెలాఖరు వరకు జరగాలి. కానీ కొవిడ్ వల్ల ఏప్రిల్ 1 నుంచి 30 వరకు జరపాలని నిర్ణయించారు. ఇప్పుడు మళ్లీ పదిరోజులు తగ్గించారు. ఏప్రిల్ 12న సోమావతి అమావాస్య పర్వదినాన, ఏప్రిల్ 14 నాటి మేష సంక్రాంతి పర్వదినాన- కొన్ని లక్షల మంది పుణ్యస్నానాలు ఆచరించారు.

ఎంతో పవిత్రంగా, నిర్మలంగా జరుపుకునే కుంభమేళ మహా కార్యక్రమం ఈసారి సాధులోకానికి చేదునే మిగిల్చింది. మహా నిర్వాణ్ అఖాడా (మధ్యప్రదేశ్) మహామండలేశ్వరులు స్వామి కపిలేంద్రేష్ ఏప్రిల్ 13న కొవిడ్తోనే పరమపదించడం

బాధాకరం. ఆఖరికి అఖిల భారతీయ అఖాడా పరిషత్ అధ్యక్షులు మహాంత నరేంద్ర గిరి కూడా కొవిడ్తో హృషీకేలోని ఎయిమ్స్లో చేరవలసి వచ్చింది. ఒక్క నాలుగు రోజులలోనే (ఏప్రిల్ 10-14) 1,701 మంది కుంభమేళ భక్తులు ఆ మహమ్మారి బారిన పడవలసి వచ్చింది. వీరిలో భక్తులతో పాటు ఎందరో సాధువులు కూడా ఉన్నారు.

ఏ విధంగా చూసినా ఈ కుంభమేళా అర్ధాంతరంగా ముగిసినా చరిత్రలో నిలిచిపోతుంది. హిందూధర్మం ఆచార సంప్రదాయాలకు ఎంత విలువ ఇస్తుందో మనిషి ప్రాణాలకు కూడా అంతే విలువ ఇస్తుందని నిరూపించిన అపూర్వ ఘటన ఇది. బాహ్య శరీరమే కాదు, శరీరాంతర్యాగంలోను శౌచం ఉంటే వారికి పూజాకార్యక్రమాల నుంచి మినహాయింపు ఉంటుంది. శరీరం చక్కగా ఉంటేనే, మనిషి సకార్యాలను నిర్వర్తించగలడని ప్రగాఢంగా నమ్ముతుంది మన జీవన విధానం. కాబట్టి ధార్మిక కార్యక్రమాలకూ, సామాజిక పరిస్థితులకూ ఘర్షణ తలెత్తినప్పుడు ధర్మమే పెద్దరికం చూపాలి. ఈ కుంభమేళాలో జరిగింది ఇదే. దాదాపు మూడున్నర నెలలు జరగవలసిన అతి పెద్ద హిందూ సమేళనాన్ని వద్దెనిమిది రోజులకు కుదించడానికి సాధుసంతులు వెనకాడలేదు. ధర్మం మంట కలిసిపోయిందంటూ, ధర్మగ్లాని జరిగిపోయిందంటూ గగ్గోలు పెట్టలేదు. అలాగే ప్రధాని కూడా ఎవరి మనోభావాలకు దెబ్బ తగలకుండా వ్యవహరించిన తీరు శ్లాఘనీయం. కీలక పవిత్ర స్నానాల ఘట్టం ముగిసింది కాబట్టి ఇక లాంఛనంగా కుంభమేళా సాగించే విషయం ఆలోచించమని ఆయన కోరడంలోను ఔచిత్యం ఉంది. మానవాళికి ముప్పు వచ్చినప్పుడు మత విశ్వాసాలకు ప్రత్యామ్నాయం చూపించే మానవత్వం హిందూ జీవన విధానంలోనే ఉంది. ఇతర మతాల వారి ప్రార్థనా స్థలాలలో జనం కిక్కిరిసినా పట్టించుకోని మీడియా హరిద్వార్ను భూతద్దంలో చూపింది. హిందువులకు వేరే ఎవరో సుద్దులు చెప్పవలసిన అవసరం లేదన్న తీరులో అంతా వ్యవహరించడం నిజంగా వందనీయం. హిందువులు, హిందూ సంస్థలు చూపించిన హుందాతనం అద్భుతం. ★

26 ఏప్రిల్ 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

భూసుపోషణ-చెంచులు
పుడమి మీద భక్తి...
పులులంటే అనురక్తి

23లో

కథ

కక్ష వేసిన శిక్ష

- డాక్టర్ అంబల్ల జనార్దన్

32లో

ప్రత్యేక వ్యాసం
చీరాల-పేరాల
త్యాగానికి వందేళ్లు

35లో

వందేళ్ల ఖిలాఫత్ ఉద్యమం-7

తొలిదశ ఖిలాఫత్

40లో

జాతీయ జెండాను ఎత్తిన తొలి చేయి! (మహిళ)
ఎవరు పదిలిన బాణం? (తెలంగాణ)
అనుచిత పాగడ్డలు అగడ్తలు.. (వికాసం)
అధ్యాత్మికం
కాలానికి అందని తెక్క (ప్రత్యేక వ్యాసం)
భారత్ కి దూరమవుతున్న రష్యా (అంతర్జాతీయం)
పిల్లల కోసం రామకథా గేయం (సాహిత్యం)

- 11
- 14
- 16
- 18
- 26
- 28
- 30

బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం
ఐపీఎల్ శిఖరం ధోనీ! (క్రీడ)
వార్తా విశేషాలు
బాలజాగృతి
వారఫలాలు
పదరసం
కరోనాతో మరోసారి కుదుపు! (సినిమా)

- 38
- 43
- 44
- 46
- 48
- 49
- 50

అనుకున్నట్టే అయింది. రెండోదశ కరోనా, బహురూపి కరోనా ఇప్పుడు మొదటి దశ కరోనాను మించి వేగంతో దేశాన్ని కబళిస్తున్నది. తొలి కరోనా శరవేగంతో వస్తే, గాలిద్వారా కూడా వ్యాపించే అవకాశం ఉందని చెబుతున్న ఈ దశ కరోనా వాయువేగంతో కమ్ముకొస్తున్నది. ఒకప్పుడు అమెరికా, బ్రెజిల్, ఇంగ్లండ్, రష్యా వంటి దేశాలలో రోజుకు లక్షలలో నమోదవుతున్న కేసులను చూసి మనమంతా భయపడ్డాం. ఇప్పుడు అంతటి ప్రమాదం మన ముంగిటకే వచ్చింది. మళ్లీ లాక్డౌన్ జాడలు తోసుకువస్తున్నాయి. గుడులు, బడులు మూతపడుతున్నాయి. కొన్ని నగరాలు రాత్రి కర్ఫ్యూను అమలు చేస్తున్నాయి. ఢిల్లీ వారం పాటు లాక్డౌన్ విధించింది. వలస కార్మికులు మళ్లీ స్వస్థలాలకు ప్రయాణమవుతున్నారు. ఒక పెద్ద ముప్పును ఎదుర్కొనక తప్పదా అన్న భావన సర్వత్రా వ్యాపించిన మాట నిజం. పాజిటివ్ కేసులలో అమెరికా, బ్రెజిల్, టర్కీలను అధిగమించి భారత్ మొదటి స్థానానికి చేరుకుంది. సోమవారం (ఏప్రిల్ 20) నాటి సమాచారం ప్రకారం ఒకే రోజు 2,73,810 కేసులు నమోదైనాయి. 1600 మందికి పైగా బలయ్యారు. దీనికి కారణం- కరోనా తీవ్రత మాత్రమే కాదు, ప్రజల అలసత్వం కూడా.

తొలిదశ కరోనాను దేశం సమర్థంగానే ఎదుర్కొంది. దేశవ్యాప్తంగా లాక్డౌన్ విధింపు, మాస్కుల ధారణ, భౌతిక దూరం పాటింపు చర్యలను పకడ్బందీగా అమలు చేసి కరోనాను కనిష్టస్థాయిలోనే ఉంచింది. మరణాలను నియంత్రించింది. పాలకులు, అధికార యంత్రాంగం, ప్రజలు సమన్వయంగా ముందుకు సాగడంతో మహమ్మారిని అదుపులో ఉంచగలిగింది. కానీ ఈ దశ కరోనా విలయ తాండవం చేస్తోంది. బాధితులతో వైద్యశాలలు కిక్కిరిలాడుతున్నాయి. ఆక్సిజన్ కొరత వేధిస్తోంది. అత్యంత విషాదంగా సృశానాల ఎదుట మృత దేహాలతో జనం బారులు తీరుతున్నారు. తొలిదశ అనంతరం కేసులు తగ్గుముఖం పట్టడంతో ప్రజల్లో

ఒకింత నిర్లక్ష్య భావన పెరిగింది. ఇక ఏమీ కాదన్న ధీమా పెరిగింది. నివారణ చర్యలను ఉపేక్షించారు. భారతీయుల్లో సహజంగానే వ్యాధి నిరోధక శక్తి ఉందని, కరోనా ఇక ఏమీ చేయదన్న కొందరి వ్యాఖ్యలు కూడా నిర్లక్ష్యానికి కారణమయ్యాయి. అంతర్జాతీయ ప్రయాణాలు, వివాహాది శుభ కార్యక్రమాలు, బంధువుల రాకపోకలు, ప్రభుత్వ పరంగా ఎన్నికల నిర్వహణ, ఇతర ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు పెరిగాయి. ఈ కనీస జాగ్రత్తలు పాటించడమే ఇప్పటికీ మేలైన నివారణ చర్యలని వైద్యనిపుణులు పేర్కొంటున్నారు. మందుల వాడకం, వైద్యశాలల్లో చేరడం నివారణలో రెండో దశ ప్రక్రియ. మొదటి ప్రక్రియను పకడ్బందీగా అమలు చేస్తే దాదాపుగా కరోనాను నియంత్రితంలో ఉంచవచ్చు. ఈ విషయమై ప్రజల్లో అవగాహన, చైతన్యం కలిగించేందుకు ప్రభుత్వం, వైద్య రంగం, స్వచ్ఛంద సంస్థలు సమన్వయంతో ముందుకు వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉంది.

గాలిద్వారా కరోనా వ్యాపిస్తుందన్న వార్తలు ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. ఇందుకు బలమైన ఆధారాలు ఉన్నట్లు అంతర్జాతీయ వైద్య పత్రిక ద లాన్సెట్ వెల్లడించింది. బ్రిటన్, అమెరికా, కెనడాలకు చెందిన ఆరుగురు వైద్య నిపుణులు ఈ విషయాన్ని నిర్ధారించారు. దగ్గ, తుమ్ములు వంటి లక్షణాలు లేని వారి నుంచి కూడా కరోనా వ్యాప్తి చెందే అవకాశం ఉంది. మొత్తం కేసుల్లో ఈ తరహా కేసుల వాటా దాదాపు 40 శాతం వరకు ఉండవచ్చని అంచనా. మరోపక్క కళ్లలో నుంచీ వైరస్ చొరబడు తుందన్న తాజా వార్తలు ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. దీన్ని నివారించేందుకు కళ్లను పూర్తిగా కప్పి ఉంచే జోళ్లను వాడాలని పబ్లిక్ హెల్త్ ఫౌండేషన్ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ శ్రీనాథ్ రెడ్డి సూచిస్తున్నారు. ఉపరితలాలపై

వైరస్ ఉండొచ్చన్న వార్తలు ఆందోళన కలిగించేవే. ముఖ్యంగా శీతల ఆహార పదార్థాలపై వైరస్ ఎక్కువ కాలం మనగలుగుతుంది. అయితే అది అంతగా విస్తరించకపోవచ్చు. ఆర్టిఫీషియల్ పరీక్షల్లో అన్నింటి కన్నా ముఖ్యమైనది స్పాట్ సేకరణ. దీనిని సరిగా రవాణా చేయకపోయినా, ప్రయోగశాలల్లో సరిగా నిల్వ చేయకపోయినా తప్పులు జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల రెండు మూడుసార్లు ఆర్టిఫీషియల్ పరీక్షలు చేయించుకోవడం ఉత్తమం. మరోపక్క అన్ని దేశాల్లో కేసులు పెరుగుతుండటంపై ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. గత రెండు నెలల నుంచి కేసులు రెట్టింపు అవుతున్నా యని సంస్థ డైరెక్టర్ జనరల్ టెడ్రోస్ హెచ్చరించారు. తొలిదశలో అమెరికా, బ్రెజిల్, ఇటలీ వంటి దేశాలు కేసులు, మరణాల్లో ముందుండేవి. ఇప్పుడు భారత్ ఆ స్థానానికి చేరడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది. ఏప్రిల్ 18నాటికి దేశంలో 1,47,88,109 కేసులు నమోదు కాగా, 1,77,150 మంది మరణించినట్లు అంచనా. ఒక్క ఏప్రిల్ 18వ తేదీనే 2,61,500 కేసులు నమోదు కాగా 1,620 మంది మరణించినట్లు గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. 18వ తేదీ నాటికి 48వేలకు పైగా కేసులతో బ్రెజిల్, 48,176 కేసులతో అమెరికా రెండు మూడు స్థానాల్లో ఉన్నాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఒక్క ఏప్రిల్ 18న 7,70,529 కేసులు నమోదు కాగా, 11,320 మంది కన్నుమూశారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇప్పటివరకు 1,18,51,207 కేసులు నమోదయ్యాయి. 30,29,516 మందిని కరోనా బలి తీసుకుంది. ఈ గణాంకాలు ప్రజలను, పాలకులను భయపెడుతున్నాయి.

మహారాష్ట్ర, పంజాబ్, ఛత్తీస్ గఢ్, కర్ణాటక, కేరళ, యూపీ, మధ్యప్రదేశ్ లో కరోనా విలయ తాండవం చేస్తోంది. తెలంగాణలో గత రెండువారాల్లో 107

కరోనా: మళ్ళీ కకావికలు

మంది మరణించినట్లు సర్కారీ లెక్కలు చెబుతున్నాయి. వైద్య ఆరోగ్య శాఖ లెక్కల ప్రకారం ఈనెల 17న ఒక్కరోజే 5093 కేసులు నమోదు కాగా, 15 మంది కన్నుమూశారు. మొత్తం కేసుల్లో మరణాల శాతం తక్కువగా (0.51 శాతం) ఉన్నప్పటికీ ఈ సంఖ్య క్రమేపీ పెరిగే ప్రమాదం ఉందన్న ఆందోళన వ్యక్తమవుతోంది.

కరోనాపై పోరులో ఫ్రంట్‌లైన్ వారియర్లుగా పేరున్న పోలీసుల విషయంలో తెలంగాణ సర్కారు ప్రత్యేక జాగ్రత్తలు తీసుకుంటోంది. తొలిదశలో కరోనాతో దాదాపు 60 మంది పోలీసులు కన్నుమూశారు. పోలీసు స్టేషన్లు, ట్రాఫిక్ విధుల్లో పాల్గొనేవారు ప్రత్యేక జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని సూచించింది. మరి అత్యవసరమైతే తప్ప దర్యాప్తుల కోసం కొత్త ప్రాంతాలకు వెళ్లరాదు. మాస్కుధారణ ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తప్పనిసరి అని స్పష్టం చేసింది. ఏపీలోనూ పరిస్థితి తీవ్రంగానే ఉంది. ఈనెల 17న 35,992 నమూనాలను పరీక్షించగా 6582 మందికి కరోనా ఉన్నట్లు తేలింది. 22 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. తమిళనాడులో ఈనెల 18న 10,723 కేసులకు 42 మంది కన్నుమూశారు. కర్ణాటకలో 19,067 కేసులకు 81 మంది మృత్యువాత పడ్డారు.

కేంద్రం చర్యలు...

రెండోదశ కరోనాను కట్టడి చేసేందుకు కేంద్రం తన సర్వశక్తులనూ ఒడ్డుతోంది. ఇప్పుడు ఎక్కువ కంగారు పెడుతున్న సమస్య, మెడికల్ ఆక్సిజన్ కొరత. వాయువేగంతో కేసులు పెరుగుతున్నందున ఆక్సిజన్ కొరత రాకుండా చర్యలు చేపట్టింది. డిమాండ్ మేరకు ఆక్సిజన్ సరఫరా చేసేందుకు 24 గంటలూ ఆక్సిజన్ ట్యాంకర్లను నడపాలని ప్రధాని మోదీ అధికారులను ఆదేశించారు. ఇందుకోసం షిఫ్టులవారీగా పని చేయాలని, ఖాళీ సిలిండర్లను భర్తీ చేసే ప్లాంట్లు

24 గంటలూ పనిచేసేలా చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించారు. పారిశ్రామిక సిలిండర్లను కూడా మెడికల్ ఆక్సిజన్ సరఫరా కోసం అనుమతించారు. నైట్రోజన్ ట్యాంకర్లను ఆక్సిజన్ ట్యాంకర్లుగా మార్చి కొరతను అధిగమించాలని నిర్దేశించారు. ఆక్సిజన్ కొరతను అధిగమించేందుకు దేశవ్యాప్తంగా 132 ప్లాంట్ల ఏర్పాటుకు అనుమతించారు. వీటి ఏర్పాటును వేగవంతం చేయాలని నిర్ణయించారు. చికిత్సకు వాడే రెమ్‌డెసివిర్ ఔషధం దుర్వినియోగం కాకుండా చూడాలని, బ్లాక్ మార్కెటింగ్ జరగకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రధాని అధికారులను ఆదేశించారు.

స్వింగ్ అడాప్ట్‌షన్ (పీఎస్ఎ) కేంద్రాలను మంజూరు చేసింది. తెలంగాణకు రెండు, ఏపీకి ఒకటి మంజూరయ్యాయి. వీటిద్వారా ఆక్సిజన్ ఉత్పత్తవుతుంది. ఈ వాయువు సరఫరాకు సంబంధించి జాతీయ గ్రిడ్ పై భారం కూడా తగ్గుతుంది. తెలుగు రాష్ట్రాలకు 360 టన్నుల వంతున ఆక్సిజన్ను కేంద్రం కేటాయించింది. రైల్వేద్వారా సరఫరా చేసే ధ్రువీకృత ఆక్సిజన్ సరఫరా కోసం విశాఖపట్నం రైల్వేస్టేషన్‌లో ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేసింది.

కరోనా నేపథ్యంలో ఆక్సిజన్నుకు డిమాండ్ పెరగడంతో పారిశ్రామిక అవసరాలకు ఆక్సిజన్

రెండోదశ కరోనాను కట్టడి చేసేందుకు కేంద్రం తన సర్వశక్తులనూ ఒడ్డుతోంది. ఇప్పుడు ఎక్కువ కంగారుపెడుతున్న సమస్య, మెడికల్ ఆక్సిజన్ కొరత. వాయువేగంతో కేసులు పెరుగుతున్నందున ఆక్సిజన్ కొరత రాకుండా చర్యలు చేపట్టింది. డిమాండ్ మేరకు ఆక్సిజన్ సరఫరా చేసేందుకు 24 గంటలూ ఆక్సిజన్ ట్యాంకర్లను నడపాలని ప్రధాని మోదీ అధికారులను ఆదేశించారు.

జనవరి-ఫిబ్రవరిల్లో ఈ ఔషధం ఉత్పత్తి 27 నుంచి 29 లక్షల వయల్స్ మేరకు ఉండగా, మే నెల నాటికి 74.10 లక్షల వయల్స్‌కు చేరుకుంటుందని అంచనా.

వెంటిలేటర్ల కొరతపై ప్రధాని సమీక్షించారు. దీనికి సంబంధించి ఓ విధానాన్ని రూపొందించాలని, అందుబాటులో ఉన్న ఉపకరణాలను పూర్తిస్థాయిలో ఉపయోగించుకోవాలని సూచించారు. మెడికల్ ఆక్సిజన్నుకు డిమాండ్ పెరిగిన నేపథ్యంలో దాని రవాణా, సరఫరాపై ఆంక్షలు విధించరాదని మరోపక్క కేంద్ర హోంశాఖ కార్యదర్శి అజయ్ భట్లా రాష్ట్రాలకు సూచించారు. మెడికల్ ఆక్సిజన్నుకు డిమాండ్ పెరుగుతుండటంతో రాష్ట్రాలకు కేంద్రం 162 టెజర్

సరఫరా నిలిపివేయాలని కేంద్రం నిర్ణయించింది. 9 మినహా మిగిలిన పరిశ్రమలకు తదుపరి ఉత్పత్తులు జారీ చేసే వరకు సరఫరా ఉండదని స్పష్టం చేసింది. దీనివల్ల మెడికల్ ఆక్సిజన్ లభ్యత పెరిగి ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడేందుకు అవకాశం ఏర్పడుతుంది. డిమాండ్ పెరిగిన నేపథ్యంలో ఉత్పత్తి పెంచడం, అందుబాటులో ఉన్న ఆక్సిజన్నును హేతుబద్ధంగా వినియోగించాల్సిన అవసరం ఉంది. టీకా మందులు, ఔషధ కర్మాగారాలు, ఉక్కు కర్మాగారాలు, అణు ఇంధన సౌకర్యాలు, ఆక్సిజన్ సిలిండర్ తయారీ సంస్థలు, మురుగునీటి శుద్ధి కేంద్రాలు, ఆహారశుద్ధి పరిశ్రమలు, ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమలకు మాత్రం ఆక్సిజన్ సరఫరాలో

మినహాయింపు ఉంటుంది. కరోనా కట్టడిలో తనవంతు పాత్ర పోషించేందుకు టాటాస్టీల్స్ ముందుకు వచ్చింది. వివిధ వైద్యశాలలకు రోజువారీ 300 టన్నుల మెడికల్ ఆక్సిజన్ సరఫరా చేయాలని నిర్ణయించింది. రోజుకు 50 నుంచి వంద టన్నుల ఆక్సిజన్ సరఫరాకు జిందాల్ స్టీల్స్ ముందుకు వచ్చింది. కొద్దిరోజుల్లో మెడికల్ ఆక్సిజన్ రైలును నడపనున్నట్లు రైల్వేశాఖ ప్రకటించింది. డిమాండ్ ఉన్న చోటుకు రైల్వే ద్వారా ఆక్సిజన్ సరఫరా చేస్తారు.

ప్రైవేట్ ఆస్పత్రుల ఇష్టారాజ్యం...

ఈ కష్టకాలంలోనూ ప్రైవేట్ వైద్యశాలల వ్యాపారధోరణి అందోళన, ఆవేదన కలిగిస్తోంది. విస్తృత గొల్బుతోంది. ముందస్తుగా లక్షరూపాయలు చెల్లిస్తే లోపలికి అనుమతిస్తున్నాయి. మరికొన్ని చోట్ల నగదు మాత్రమే తీసుకుంటున్నాయి. చెక్కులు, డెబిట్, క్రెడిట్ కార్డులను అనుమతించడం లేదు. బీమా సౌకర్యం ఉన్నా తమకు సంబంధం లేదని, ముందుగా నగదు చెల్లించాల్సిందేనని పట్టుబడుతున్నాయి. ఏడాది క్రితమే కరోనా చికిత్సకు సర్కారు ధర ఖరారు చేసినా ఇప్పుడు వాటిని ఏ మాత్రం పట్టించుకోవడం లేదు. కొన్నిచోట్ల పడకలున్నప్పటికీ కృత్రిమ కారత చూపుతున్నాయి. మంత్రులు, ప్రజాప్రతినిధులు సిఫారసులు ఉంటేనే పడకలు కేటాయిస్తున్నాయి. సర్కారు హెచ్చరికలను బేఖాతరు చేస్తూ సొమ్మే ప్రధానమన్నట్లు వ్యవహరిస్తున్నాయన్న ఆరోపణలు వినిపిస్తున్నాయి. ఐసోలేషన్ లో అయితే రోజుకు రూ.4 వేలు, ఐసీయూలో అయితే రూ.7,500, వెంటిలేటర్ తో కూడిన చికిత్స అయితే రూ.9వేలు వసూలు చేయాలని గత ఏడాది తెలంగాణ సర్కారు నిర్ణయించింది. ఇతర చికిత్సలకు కూడా ధరలను నిర్దేశించింది. ప్రస్తుతం ఈ ధరలు ఎక్కడా అమలు కావడం లేదన్నది చేదునిజం. దీనిపై ఫిర్యాదులు

అందినా అధికార యంత్రాంగం కంటితుడుపు చర్యలు చేపట్టి చేతులు దులిపేసుకుంది. ఈ ఏడాది అసలు దాడులే లేవు. కరోనా రోగుల పట్ల ఉదారంగా వ్యవహరించాలని, మానవీయ కోణంలో స్పందించాలన్న ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్ వినతులకు కార్పొరేట్ వైద్య వర్గాల నుంచి స్పందన కరవైంది.

మరోపక్క ప్రభుత్వ వాదన భిన్నంగా ఉంది. పడకల కొరతలేదని వైద్య ఆరోగ్య మంత్రి ఈటల రాజేందర్ చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ ఆస్పత్రుల్లో కలిపి దాదాపు 63వేల పడకలు అందుబాటులో ఉన్నాయని, అందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదని మంత్రి స్పష్టం చెప్పారు. హైదరాబాద్ నగరంలోని గాంధీ వైద్యశాలను పూర్తిగా కరోనా చికిత్సలకే కేటాయించారు. గత ఏడాది కూడా ఇక్కడ పూర్తిగా కరోనా చికిత్సలే చేశారు. ప్రస్తుత రెండోదశ తీవ్రత నేపథ్యంలో ఇక్కడ సాధారణ వైద్య

సేవలను నిలిపివేశారు. పూర్తిగా కొవిడ్ సంబంధ చికిత్సలనే చేస్తున్నారు. రోగుల సంఖ్య పెరిగితే మున్ముందు 360 టన్నుల ఆక్సిజన్ అవసరం అవుతుంది. కొరతను అధిగమించడానికి కేంద్రంతో చర్చిస్తున్నాం. గత కొన్ని నెలలుగా కరోనా తీవ్రత తగ్గడంతో ఔషధ సంస్థలు రెమిడెసివిర్ తయారీని నిలిపివేశాయి. త్వరలోనే మరో 3లక్షల రెమిడెసివిర్ ఇంజక్షన్లు వస్తాయని ఈటల వెల్లడించారు. బాధితులకు సత్వరమే వైద్యం అందించేందుకు వైద్యశాఖలో పూర్తిగా సెలవులు రద్దు చేసిన సంగతి కూడా చెప్పారు. 24 గంటలు సేవలు అందించే దుకు వైద్య శాఖలోని ప్రతి ఒక్కరూ సిద్ధంగా ఉన్నారని అన్నారు.

లద్దం లేని రాజకీయ విమర్శలు...

ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా మహమ్మారి నియంత్రణకు ప్రభుత్వానికి నిర్మాణాత్మక సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చి సహకరించాల్సిన కాంగ్రెస్ పార్టీ దివాలాకోరుతన్నాన్ని

మే 1వ తేదీ నుంచి 18 ఏళ్లు పైబడిన వారికి కూడా వ్యాక్సిన్ ఇవ్వాలని కేంద్రం ఏప్రిల్ 19న తీసుకున్న నిర్ణయం విషవాత్మకమైనదన్న అభిప్రాయం సర్వత్రా వినిపించింది. మోదీని విమర్శించడమే పనిగా పెట్టుకున్న వారు కూడా ఈ నిర్ణయాన్ని స్వాగతించారు. అలాగే వ్యాక్సిన్ ను సేకరించే అవకాశం నేరుగా రాష్ట్రాలకే కేంద్రం అప్పగించింది. వ్యాక్సిన్ కొరత నివారణకు, ఉత్పత్తి పెంపునకు భారత బయోటెక్ సంస్థ అహ్మీరశలు పనిచేస్తోంది. వచ్చే సెప్టెంబరు నాటికి పదికోట్ల డోసుల తయారీకి చర్యలు చేపట్టింది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థ హాఫ్ కైన్ తో పాటు హైదరాబాద్ లోని ఇండియన్ ఇమ్మునలాజికల్స్, బులంద్ శహర్ లోని భారత ఇమ్మునలాజికల్ అండ్ బయోలాజికల్స్ లోనూ కొవాగ్జిన్ ను ఉత్పత్తి చేయాలని నిర్ణయించింది.

వ్యాక్సినేషన్ పరిధి పెంపు

భారత్ బయోటెక్ సంస్థ బెంగళూరులో కొత్తగా టీకా ఉత్పత్తి కోసం కేంద్రం గ్రాంట్ రూపంలో రూ.65 కోట్లు మంజూరు చేయనుంది. వారానికి కనీసం 15 లక్షల డోసుల టీకా అవసరమని తెలంగాణ వైద్యవర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి.

మూడు నాలుగు రోజులకోసారి రెండుమూడు లక్షల డోసులను పంపిస్తే పంపిణీలో గందరగోళం నెలకొంటుందని పేర్కొంది. రాష్ట్రంలో జనవరి 16న తొలి డోసు ప్రారంభానికి ముందు పది లక్షల డోసులు కేంద్రం పంపింది. ఇప్పటివరకు మొత్తం 30లక్షల డోసులు సరఫరా అయింది. తాజా అంచనాల ప్రకారం రోజుకు సుమారు రెండు లక్షల డోసులు అవసరం.

ఒక్కడోస్ తో ఉపయోగం లేదు...

కొంతమంది ఒక్క డోస్ తోనే సరిపెడుతున్నారు. ఇది సరికాదు. కేవలం ఒక్క డోస్ తోనే రోగనిరోధక శక్తిని అంచనా వేయడం కష్టం. రెండో డోసు తీసుకున్న 14 రోజుల తరువాత వైరస్ కు వ్యతిరేకమైన బలమైన రోగ నిరోధక శక్తి ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల రెండోదశ టీకాను ఎంతమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయడం సరికాదు. వ్యాక్సిన్ తీసుకున్న తరువాత రోగ నిరోధక శక్తి ఎంతకాలం ఉంటుందని ఇప్పుడే చెప్పడం తొందరపాటు అవుతుంది. ఫైజర్ టీకా ప్రభావం ఏడాది ఉంటుందని తరవాత మరో డోస్ తీసుకోవాలని చెబుతున్నారు. ఇప్పటికిప్పుడు ఏ విషయాన్ని నిర్ధారించలేం. వయసుతో పని లేకుండా

ప్రదర్శిస్తోంది. ఆ పార్టీ అగ్రనేతలు రాహుల్ గాంధీ, ప్రియాంకా గాంధీ వాదా అర్థరహిత విమర్శలతో కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. సుప్రీంకోర్టు జోక్యం చేసుకుని, పాలకులకు దిశా నిర్దేశం చేయాలని ఆ పార్టీ సీనియర్ నాయకుడు, కేంద్ర న్యాయశాఖ మాజీ మంత్రి అశ్వినీ కుమార్ ప్రధాన న్యాయమూర్తికి లేఖ రాయడం విస్తు గొల్పుతోంది. ఈ విషయంలో కోర్టుల జోక్యం ఎంతవరకు సమంజసం అన్న ప్రశ్న తలెత్తక మానదు. పాతికేళ్లు పైబడిన వారందరికీ టీకా అందించాలని

పార్టీ అధినేత్రి సోనియా గాంధీ కోరుతున్నారు. తగిన మేరకు వాక్సిన్ ఉత్పత్తి లేని తరుణంలో ఉన్న కొద్దిపాటి నిల్వలను జాగ్రత్తగా వాడుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ముందుగా వయసు పైబడిన వారికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఆ తరువాత ఇతరుల గురించి ఆలోచించాలి. ఈ విషయాన్ని సోనియా గుర్తించినట్లు

పెరుగుతున్న వీవీ బాధితులు

రెండో దశ కరోనాకు కూడా చాలామంది ప్రముఖులు గురవుతున్నారు. మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ కొవిడ్ తో ఎయిమ్స్ లో చికిత్స పొందుతున్నారు. రాహుల్ కూడా కరోనా బారిన పడ్డారు. కేంద్ర మంత్రి జావదేకర్, ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్, కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి బీఎస్ యడ్యూరప్ప (రెండోసారి) కరోనా బారినపడ్డారు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు, జనసేన నాయకుడు పవన్ కల్యాణ్ కూడా కరోనాతో ఐసోలేషన్ లోకి వెళ్లారు. గత కరోనా సంక్షోభంలో ఎందరికో సాయమందించిన సినీనటుడు సోనూ సూద్ ఇప్పుడు కరోనాకు గురయ్యారు. కేంద్రమంత్రి స్మృతి ఇరానీ, నటి తమన్నా కూడా కరోనా లక్షణాలతో వైద్యం చేయించుకున్నారు. సీబీఐ మాజీ డైరెక్టర్ రంజిత్ సిన్హా కరోనాతో కన్నుమూశారు. కేరళ సీఎం పినరయ్ విజయన్, కాంగ్రెస్ నేతలు దిగ్విజయ్ సింగ్, రణ్ దీప్ సింగ్ సుర్జివాలా కూడా కరోనా బారినపడ్డారు.

లేదు. టీకాల పంపిణీకి సంబంధించి మాజీ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ కొన్ని సూచనలతో కేంద్రానికి లేఖ రాశారు. రాష్ట్రాలకు స్వేచ్ఛ ఇవ్వాలన్నది ప్రధాన సూచన. తమకు స్వేచ్ఛలేదని ఏ ఒక్క రాష్ట్రం కూడా ఆరోపించలేదన్న సంగతిని గుర్తించాలి. టీకాల సరఫరాలో సమస్య ఉందని ఏ రాష్ట్ర సర్కారు చెప్పలేదు. కేవలం రాజకీయ కారణాలతోనే మహారాష్ట్రలోని ఉద్ధవ్ రాట్లే సర్కారు ఆరోపణలను సంధిస్తోంది. అంతకు మించి మరో కారణం లేదు. తగినంత ఆక్సిజన్ ఇవ్వడానికి కేంద్రం ముందుకు రావడం లేదని ఉద్ధవ్ విమర్శించడం, ఇన్నె రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే నిరాకరించిందని కేంద్ర ఆరోగ్యమంత్రి హర్షవర్ధన్ చెప్పడం, దానితో శివసైనికులు నోరు మూయడం అత్యంత జుగుప్సా కరంగా ఉంది. విపక్ష పాలిత సర్కారు కూడా ఈ తరహా ఆరోపణలు చేయక పోవడం గమనార్హం. నిజానికి మహారాష్ట్రలో పరిస్థితి

తీవ్రంగా ఉన్నందున టీకాలు, ఇతర మందులు, ఆక్సిజన్ సరఫరాలో దానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నామని కేంద్ర ప్రభుత్వ వర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి. ఇతర విషయాల్లో రాజకీయాలు ఉండవచ్చు, చేయవచ్చు. కానీ ప్రజల ప్రాణాలకు సంబంధించిన విషయంలో కుత్సిత రాజకీయాలు ఎవరు చేసినా తప్పే. అందువల్ల పార్టీలకు అతీతంగా, రాజకీయ విభేదాలను విస్మరించి మహమ్మారిపై యావత్ జాతి ఏకమై పోరాడాల్సిన తరుణమిది. యంత్రాంగంలోని లోపాలను వెతకడం కన్నా ప్రతి ఒక్కరూ తమవంతు చేయూత అందించాల్సిన సమయమిది. అన్నింటికన్నా ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడటం అత్యంత కీలకం. అప్పుడే కరోనా రెండో దశను జాతి అధిగమించ గలుగుతుంది. అప్పటివరకు రాజకీయాలను పక్కనపెట్టాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ముందు టీకా తీసుకోవడం తప్పనిసరన్న విషయాన్ని గ్రహించాలి. కేవలం వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్నంత మాత్రాన వైరస్ ను అడ్డకోలేం. అయితే రోగ తీవ్రత తగ్గుతుంది. మరణానికి చేరువయ్యే ప్రమాదం నుంచి కాపాడే అవకాశం ఉంటుంది. వ్యాక్సిన్ క్రమబద్ధంగా రోగ నిరోధక శక్తిని పెంచుతుంది. వైరస్ శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తరువాతే అవి పోరాటం మొదలు పెడతాయి. కానీ శరీరంలోకి వైరస్ ప్రవేశించకుండా అడ్డుకోలేవు. వ్యాక్సిన్ తీసుకున్న తరువాత కొంతమేరకు అనారోగ్యానికి గురవవచ్చు. అంతేతప్ప తీవ్రరూపం దాల్చదు.

మూడో డోసు తప్పదా?

కరోనా ఆటకట్టించేందుకు మూడో డోసు కూడా అవసరమన్న వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. తమ టీకాలకు సంబంధించి మొదటి రెండు డోసులు తీసుకున్నవారు మూడో డోసు కూడా తీసుకోవాల్సి ఉంటుందని ఫైజర్, మెడెర్నాకా సంస్థలు ప్రకటించాయి. ఆ తరువాత కూడా ఏటా ఒక డోసు అవసరం ఉంటుందని పేర్కొన్నాయి. భారత్ లో ఇంకా మొదటిదశే పూర్తిరానందున ఇప్పుడే మూడోదశ గురించి ఆలోచించడం తొందరపాటు అవుతుందని వైద్య నిపుణులు చెబుతున్నారు. ★

బొక్క భాగ్యలక్ష్మి
 మూసారాంబాగ్ డివిజన్ కార్పొరేటర్

పొట్టి కార్యకర్తలకు, నాయకులకు

శ్రీరామనవమి
 శుభాకాంక్షలు...

భాజపా మూసారాంబాగ్ డివిజన్ కార్యకర్తల బృందం

జాతీయ జెండా ఎత్తిన తొలి చేయి!

మేడం కామా

మనది మువ్వన్నెల వతాక. భారతీయ ధీరతను తెలిపే అరుణారణ్య మాలిక. ధర్మ అభ్యుదయాన్ని సూచించే ధవళ కాంతి ఉంది. సాజన్య సోదరత్వాలని వెల్లడించే హరిత దీప్తి. ఎప్పటికంటే ఎంతో ఉల్లాసంగా ఎగురుతుంది రేపు త్రివర్ణ జెండా. రోజుటికంటే ఉత్సాహం పొంగుతుంది దేశ ప్రజ గుండె నిండా... అని రోజూ అనిపిస్తుంటుంది. ఎందుకంటే- భారత మాత సర్వ స్వతంత్ర బాల, నిత్య నవోన్మేష శీల. మన ఆ వైజయంతి తారక రూపుదిద్దుకుని శత వసంతాలు. తొలిదశలో ఆవిష్కర్త మరి ఎవరో తెలుసా? మేడం (భికాయిజీ రుస్తుం) కామా. అప్పట్లో (1861-1936 మధ్య) 75 సంవత్సరాల జీవన కాలం. ఆమె ప్రస్తుత బృందావనాన్ని నిర్మలేసిన వేణుగీతి. ప్రపుల్ల వనాంతర ప్రాంత నర్తన ఇందిర. జనవాహిని మానసమంతటిసీ ఫులకరింప చేసిన కల్పవల్లి. కళల వెల్లి.

భికాయిజీ స్వస్థలం మహారాష్ట్రలోని ముంబయి. అక్కడే చదువుకున్నారు. పర పాలకుల నుంచి విముక్తి సాధనకు కొనసాగిన దేశవ్యాప్త పోరును మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లారు. ఇందుకు అలనాటి జాతీయ పక్షంతో పాటు ఇండియా హౌస్, ప్యారిస్ ఇండియన్ సొసైటీ సాధనాలయ్యాయి. సంపన్న కుటుంబంలో పుట్టినా, తండ్రి ప్రముఖ వాణిజ్యవేత్త అయినా - ఆ

దేశ భక్తురాలి చూపులన్నీ సామాన్యుల వైపు. యోచనలో స్పష్టత, ఆచరణలో దక్షత... అవే తన విజయ రహస్యాలు. పాతికేళ్ల ప్రాయంలో వివాహం. భర్త న్యాయవాది. ఆయన పేరు రుస్తుం కామా కావడంతో, ఆ మేడం (భికాయిజీ) నామాంతరం అదే అయింది. స్వేచ్ఛా సమరం స్వదేశానే కాక విదేశానా విస్తరించాలన్న నిర్ణయానికొచ్చారు ఆమె. ఆంగ్లేయుల దమన నీతి, వారికి దగ్గరగా ఉండిన పతి రీతి సుతరామూ నచ్చలేదామెకు. విడివడింది అందుకే. ఇక ఇలా కాదని, అక్కడే ఉండి పోరు బావుటా ఎగరేయాలని నేరుగా విదేశీ వాసం చేశారు.

చరిత్రాత్మకం

అదంతా స్వాతంత్ర్య రణనినాదమే 'దినదిన గండాన దిక్పరుంగక దేశ నాయకుల్ జైల్లో నయనాడు/ భరతపుత్రులు వట్టి పిరికిపందలటంచు ఆంగ్లేయు లెకనక్కె మాడునాడు/... రుమికినావు సర్వతంత్ర సమరమందు' అని మనమంతా మేడం కామాను స్తుతించుకోవాలి. నిజానికి స్వేచ్ఛా సాధనకు నాలుగు దశాబ్దాల ముందుగానే మన కేతన రూపచిత్రణ కృషి పుంజుకుంది. అదే అదనుగా ఆమె కోల్కతా ధ్వజంపై దృష్టి నిలిపారు. అందులోనూ త్రివర్ణాలే. ఆ మూడూ ప్రధాన మత సంకేతాలు. నడుమ ఎలాగూ వందేమాతర నాదం ఉండనే ఉంది. సరిగ్గా అదే భారత బావుటాను ప్రపంచదేశాల్లో అందునా జర్మనీలో మొట్ట మొదటగా సగర్వంగా ఆవిష్కరించారు కామా. కచ్చితంగా అదొక చరిత్రాత్మక మనసీయ ఘట్టం.

అసదృశ దృశ్యమిది

పుస్తకాలలోనూ శాశ్వత ముద్రగా లిఖితమయ్యే ఉంది. నాడు 1906లో నిరసన ప్రదర్శనలో భాగంగా కోల్కతా వతాకాన్ని రణవీరులు ఆవిష్కరించి జయజయ ధ్వజాలు చేశారు. ఏడాది తిరిగిందో లేదో, అదే జెండా బహిరంగ ఎగురవేతను మేడం కామా సుసాధ్యం చేశారు. అందులో అప్పట్లో మూడు పట్టీలు. వర్ణాలైతే వరస క్రమంలో నారింజ, పసుపు, ఆకుపచ్చ. పై భాగాన అరవిచ్చిన పూలు.

జంధ్యాల శరత్ బాబు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అలా అంతర్జాతీయ సభావేదికపైన మేటి ఆవిష్కర్తగా నిలిచి గెలిచిన అసదృశ మహిళా ధైర్యశాలి. ఆమె దృక్పథంలో- ఏదైనా దేశానికి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్య మంటూ వస్తే, వనితా స్వతంత్రతా సిద్ధించినట్లే.

అది 1907. అక్కడ అంతర్జాతీయ స్థాయి పోరాట యోధుల సమ్మేళనం ఏర్పాటైంది. నగరం స్ట్రీట్ గార్డ్. ఆమె పేరు కామా, పార్సీ పదతి అయినా- ఆ భారతీయతా ఆహార్యం, నిండైన రూపం సరిసాటి లేనిది. తన ప్రసంగ ధారాప్రవాహం అనితర సాధ్యం. 'శత్రు నివహాల భేదించి శక్తి గాంచి/ మించి వేగముగ పురోగమించ వలయు అను భవద్దివ్య సందేశ మాలకించి పొంగిపోయె దేశభక్త హృదయమెల్ల'గా సాక్షాత్కరించిందా దృశ్యం!

తరతరాల కీర్తి

'అందరూ కళ్లారా చూశారు, చెవులారా విన్నారు కూడా. ఇదేనండి పరమ పవిత్ర భారత స్వతంత్ర పతాకం. ఇదిగో- ఇక్కడే ఆవిష్కరణం. ఎందరో వీరుల, త్యాగమూర్తుల ఆత్మార్పణతో పునీతమైంది జెండా. ఈ ప్రపంచ వేదిక నుంచి మీలోని ప్రతి ఒక్కరికీ కృతజ్ఞత' అంటూ ఆ యోధురాలు పలుకు తుంటే, కరతాళ ధ్వనులు హోరెత్తాయి. అంతటితో ఆగలేదు ఆ సమరశీలి. 'దయచేసి మీరంతా ఒకసారి లేవండి. మా ఈ జయ కేతనానికి అభివందనాలు అందించండి' అంటుంటే, అక్కడి ఒక్కొక్కరి మదిలోని భావ సంచలనం ఏ మహా కావ్యానికి అందేది కాదు. ఆ నారీభేరిని ఉమ్మడిగా స్వాగతించి, సాహో భారత్ అనేలా జేజేలు పలికారందరూ. అంతకు మించిన సంగ్రామ యోధ ఇంకెక్కడైనా ఉంటారా? కామా తరహాలో ఆ ఆంగ్లేయులను దడదడలాడించిన సాహస వంతురాలు చరిత్రలో మరెవరైనా కనిపిస్తారా? ఆమె పేరుమీద భారత ప్రభుత్వం ప్రత్యేక తపాలా బిళ్ల వెలువరించింది. అంతేకాదు, తీర ప్రాంతాన సంచరించే అత్యంత వేగవంతమైన గస్తీ నౌకకు మేడం కామా పేరే పెట్టింది.

లఘువణువూ సేవలోనే

బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, అమెరికా... ఆమె ఎక్కడ ఉన్నా పర పాలకుల పాలిట సింహస్వప్నమే. ఆమెది రక్తపాత రహిత పోరు బాట. అవసరమైతే సహితమన్నట్లు ఉండేదామె తీరు! కొన్ని అనూహ్య పరిణామాల వరసతో చివరిలో కామా తిరిగి స్వదేశబాట పట్టారు. ఏ దేశ విముక్తికి ఉద్యమించారో, అదే నేలన అస్తమించారు. తనకు మిగిలిన సమస్త ఆస్తిని తన భారతజాతి జన హితానికే అర్పించి, అంత్యదశలోనూ తానేమిటో చాటి చెప్పారు. ఏ హృదీ మరువదు ఆమె ఘనత. ★

మనదేశం విద్య, వైద్యం, వ్యవసాయ రంగాలలో ప్రపంచంలో మొదటి స్థానంలో ఉండేదని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదు. మళ్లీ దేశాన్ని ముందుకు నడిపించాలన్న చారిత్రక కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చడానికి అవసరమైన విద్యావ్యవస్థ ఇవాళ లేదు. ఏడు దశాబ్దాల స్వతంత్ర భారతంలోనే కాదు, కొత్త రాష్ట్రం తెలంగాణలో కూడా వినపడుతున్న మాట- అందరికీ విద్య, ఉద్యమ తెలంగాణలో కేజీ నుండి పీజీ వరకు ఉచిత నిర్బంధ విద్య అన్న హామీ వినిపించింది. అందరికీ విద్య అంటే కుల, మత భేదాలు, ధనిక, పేదా తేడా లేకుండా భావి భారతపౌరులంతా కలసి చదువుకోవడం అని అర్థం. అదే అసమానతలు లేని విద్య.

నేటి విద్యావిధానం చూడండి! కులానికి ఒక బడి, మతానికి ఒక బడి అన్నట్టే ఉంది. ఇది విద్యలో సమానత్వం సాధించేదేనా? విద్యలో సమానత్వం లేనంత వరకు సమాజంలో విద్య వికసించదు. విద్యా వికాసం లేనిచోట సమాజ వికాసం ఉండదు. మరి భారతదేశం పూర్వవైభవం ఎలా సాధిస్తుంది? ఒకటే మార్గం. మన బడులు, గురుకులాలు దేశభక్తిని పెంచే ఆలయాలు కావాలి, దేశాన్ని ముందుకు నడిపే యువతను తయారుచేసే నిలయాలు కావాలి. కానీ తెలంగాణ గురుకుల పాఠశాలలను చూస్తే భిన్నత్వంలో ఏకత్వం అన్న మౌలిక ఆశయానికే భంగం కలిగిస్తున్న వాస్తవం తెలుస్తుంది. ప్రధాన ప్రపంతి సమాజంలో, అందులో వస్తున్న ఐక్యతలో నమ్మకం లేని ఉన్మాదులు, విఫల సిద్ధాంతంగా ఎప్పుడో

రుజువైన ద్రవిడవాదానికి మళ్లీ ఇక్కడ ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయాలని కలలు గంటున్నారు. ఆ కలను, ఆ ఆశయాన్నీ పసిహృదయాల మీద రుద్దుతున్నారు.

తెలంగాణ విద్యా గురుకులాలలో హిందూ పండుగలకు, హిందూ దేవుళ్లకు వ్యతిరేకంగా బోధనలు జరుగుతున్న మాట నిజం. ఇలాంటి సంఘటనలు క్రమేణా పెరుగుతుండడం, దానికి కొందరు వ్యక్తులు, కులసంఘాల మద్దతు ఉన్నట్టు ప్రచారం జరగడం ఆందోళన కలిగించింది. ఇంకా వేలమంది భావి భారత పౌరులు ఉండే గురుకులాలను నిర్వహించే రాష్ట్ర గురుకుల విద్యాసంస్థల కార్యదర్శి ఆర్.ఎస్.ప్రవీణ్ కుమార్ బహిరంగంగా హిందు మతానికి వ్యతిరేకంగా చేస్తున్న ప్రతిజ్ఞా కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్న సంగతి కూడా బయటకు వచ్చింది. దీని వెనుక ఉన్నది స్వేచ్ఛ. విషయం పార్లమెంట్ వరకు వెళ్లింది. గురుకుల పాఠశాలల్లో అమ్మాయిల మీద దాడులు సహా పలు అక్రమాలకు స్వేచ్ఛ నాయకులు కారణమని, ఇదేమిటని ప్రశ్నించిన

ఆర్.ఎస్. ప్రవీణ్ కుమార్

వ్యతిరేకం కాదు. వ్యక్తికన్నా దేశమే ముఖ్యమని నమ్మిన డాక్టర్ అంబేద్కర్, జ్యోతిరావు ఘాలే లాంటి మహనీయుల ఆశయాలు విరుద్ధంగా ఉండే స్వేచ్ఛ వారి నినాదం భిన్నత్వంలో ఏకత్వ భావనకు వ్యతిరేకమే. ఆ మేధావులు చేసిన పోరాటం

దేశభక్తి కావాలి! ద్రవిడ

శ్రీశైలం అనే ఎస్సీ నాయకుడి పైన కూడా దాడి జరిగింది.

స్వేచ్ఛ కబంధ హస్తాలలో చిక్కుకున్న గురుకుల పాఠశాలల్లో 'భారతదేశం నా మాతృభూమి' లాంటి ప్రతిజ్ఞ, జాతీయగీతం బహిష్కరణకు గురయ్యాయి. స్వేచ్ఛ ప్రతిజ్ఞ, గీతాలు పాడిస్తున్నారు. భారత మాతాకిజై, జైహింద్ అనాల్సిన పిల్లలు జై స్వేచ్ఛ, జై భీం, జై అంబేద్కర్ అన్న నినాదాలు ఇవ్వడం చూస్తున్నాం. అంబేద్కర్ కు జైకొట్టడానికి ఎవరూ

ఫలితంగా పరిస్థితులు మారుతున్నాయి. అన్ని కులాల, మతాల వారికి సమానహక్కులు, అవకాశాలు కల్పిస్తున్న దేశం ప్రపంచంలో ఒక్క భారత్ మాత్రమే. కొన్ని లోపాలు మిగిలి ఉంటే సరి చేయాలి. వ్యవస్థనే తప్పు పట్టడం, మురిగిపోయిన సిద్ధాంతాలతో గెలవాలని అనుకోవడం కొత్త సంక్షోభానికి ఆస్కారం కల్పించడమే.

స్వేచ్ఛ, డాక్టర్ ప్రవీణ్ కుమార్ ఆధ్వర్యంలోని గురుకుల పాఠశాలలో హిందూ మతం మీద వ్యతిరేకత ప్రదర్శిస్తూ, ఇతర మతాలకు అనుగుణంగా చేస్తున్న కార్యక్రమాల మీద చర్యలు తీసుకోవాల్సిన ప్రభుత్వం ఇప్పటికీ నోరు విప్పడం లేదు. ఈ తతంగం ఎప్పటినుండో జరుగుతున్నా స్పందన లేదు అంటే ప్రభుత్వం స్వేచ్ఛకు భయపడుతోందా? ఇన్ని ఆరోపణలు వచ్చినా ప్రవీణ్ కుమార్ ను ఆ పదవి నుంచి కదల్చడం లేదు? ఇలాంటి వెసులుబాటుకు రెండు కారణాలు ఉంటాయనుకోవచ్చు. ఒకటి సమర్థంగా పనిచెయ్యడం. లేదా ఆరోపణలు వచ్చినా ప్రభుత్వం లోని పెద్దలు కావాలనే ఆడుకోవడం. మొదటి కారణం ప్రకారం, ఒకే శాఖకు అన్నేళ్ల నుండి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తే ఏ అధికారి అయినా మంచి చెయ్యగలడు. కానీ మరే ఇతర అధికారి నైనా ప్రభుత్వాలు అలా స్థిరంగా ఉంచగలవా? రెండవది ప్రభుత్వ పెద్దల సహకారం ఉండడం వలననే స్వేచ్ఛ మీద ఎలాంటి చర్యలు లేవన్న ఆరోపణ. 'మేం'

శ్రీరాముడినీ, కృష్ణుడినీ పూజించం అంటూ సర్కారు సొమ్ముతోనే పిల్లలకు బోధించడం అంటే అర్థం ఏమిటి? ఇందులో కనిపించేది ద్రవిడవాదం జాడే.

స్వేరోస్ రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తున్నా ప్రభుత్వం మిన్నకుండా ఉండడం అంటే ఒక వర్గాన్ని మచ్చిక చేసుకోవడం కోసమేనని చెబుతున్నవారు లేకపోలేదు. ఆ వర్గానికి ఇస్తామన్న పదవులు, భూములు ఇవ్వకపోవడం వలన ఆ వ్యతిరేకతను తగ్గించడం కోసం ఈ మార్గాన్ని ఉపయోగించుకొని రాబోయే రోజులలో ఒక ఓటుబ్యాంకును సురక్షితంగా ఉంచడానికేనన్న ఆరోపణ కూడా ఉంది. ప్రాంతీయ పార్టీలకు సైద్ధాంతిక విధానాలు ఉండవు. అవి ఎక్కువరోజులు మనుగడలో ఉండవు. తమ మనుగడ కొనసాగించాలి అంటే ఇలా రకరకాలుగా భేదాభిప్రాయాలు సృష్టిస్తూ, ప్రజల్ని మభ్యపెడుతూ ఉండాలి. కొత్త ఎత్తుగడులతో ఓటుబ్యాంకులు తయారు చేసుకుంటూ ఉంటారు. కొత్త పార్టీలను వారే సృష్టించి ప్రాంతీయవాదాన్ని ముందుకు తెచ్చి జాతీయపార్టీలకు

ఇలా మొదలయిన ద్రవిడ ఉద్యమం స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక కూడా అవే నినాదాలతో కొనసాగింది. 1954 నుండి 1963 వరకు స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు కె.కామరాజ్ నాడార్ ముఖ్యమంత్రిగా ఎన్నో గొప్ప పనులు చేసారు. ఆ రోజులలోనే ప్రభుత్వ పాఠశాలలో మధ్యాహ్న భోజన పథకం తెచ్చి దేశంలోనే కొత్తరకం విద్యకు పునాదులు వేసాడు. విద్య, వైద్య, నీటిపారుదల రంగంలో తమిళనాడును దేశంలో ప్రథమస్థానంలో ఉంచారు. కావేరి మీద ఎన్నో ప్రాజెక్టులు, డ్యామ్లు కట్టి పరిపాలనా దక్షునిగా వన్నెకెక్కారాయన. ఇలాంటి పేరు ప్రతిష్టలు ఉన్న, వెనుకబడిన వర్గాల నుంచి వచ్చిన నాయకులను, జాతీయ పార్టీలను ద్రవిడ ఉద్యమం ఎలా కబళించిందో చరిత్ర నుండి తెలుసుకోవాలి. అనతికాలంలోనే ద్రవిడ ఉద్యమం రాజకీయ పార్టీ అవతారం ఎత్తి, డీఎంకే పార్టీగా, 1967లో తమిళనాడులో అధికారంలోకి వచ్చింది. డీఎంకే నుండి అన్నా డీఎంకే పుట్టింది. 1967 నుండి ఇప్పటివరకు ఒకరి తరువాత ఒకరు అధికారంలో ఉంటూ, ప్రాంతీయ భావజాలాన్ని పెంచుతూ జాతీయ పార్టీలకు స్థానం లేకుండా చేస్తున్నారు. అన్నా డీఎంకే చాలావరకు ప్రజల మనోభావాలను గౌరవిస్తున్నప్పటికీ, కరుణానిధి కుటుంబ పార్టీ డీఎంకే హిందూధర్మాన్ని అవహేళన చేస్తూ రాముడు తాగుబోతు, రామసేతు రాముడు కట్టింది కాదు అని అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా ద్రవిడ ముసుగు తీస్తున్నది. ద్రవిడవాదాన్ని వాడుకుని అధికారంలో కొనసాగడం తప్ప ఈ పార్టీలు చేసినదేమీ లేదు. ఒక్క ప్రాజెక్టు, ఒక్క డ్యామ్ కట్టింది లేదు.

ఇదంతా మన సమీప గతం. అందుకే ఇప్పుడు తెలంగాణలో ఉన్న రాజకీయ పరిస్థితులు, సామజిక అంశాలు, రాజకీయ ఉద్దండుల అంతరంగాలు తెలుసుకొని మేల్కొనకపోతే దేశం కోసం, తెలంగాణ

కోసం త్యాగాలు చేసిన వారి ఆశయాలకు అనుగుణంగా రాష్ట్రాన్ని నిర్మించడం కష్టమే. ద్రవిడ ఉద్యమం, ప్రాంతీయ, హిందూ, హిందీ వ్యతిరేక భావజాలం వ్యాప్తి జరిగి అభివృద్ధికి, జాతీయ వాదానికి సంకెళ్లు వేసే కుహనా లౌకికవాదులను, వాళ్ల పాలనను అనుభవించవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి ఇలాంటి రుగ్మతలను తక్షణమే రూపుమాపి, మన గురుకుల పాఠశాలలను దేశాన్ని ప్రేమించే, దేశభక్తి నరనరాన ఉండే విద్యావంతులను తయారుచేసే నిలయాలుగా తీర్చిదిద్దాలి. ఇంతేకాక అన్నీ వర్గాలవారి పిల్లలు ఒకే బడిలో చదువుకునే అవకాశం కల్పించి వారిలో సామాజిక స్పృహ పెంచి, భిన్న తత్వంలో ఏకత్వంపై అవగాహన కలిగించి ఒక సంఘటిత శక్తిగా మార్చి తెలంగాణ దేశానికి మార్గదర్శనం చేసే విధంగా మలచాలి.

...జైహింద్... భారత మాతకు జై... ★

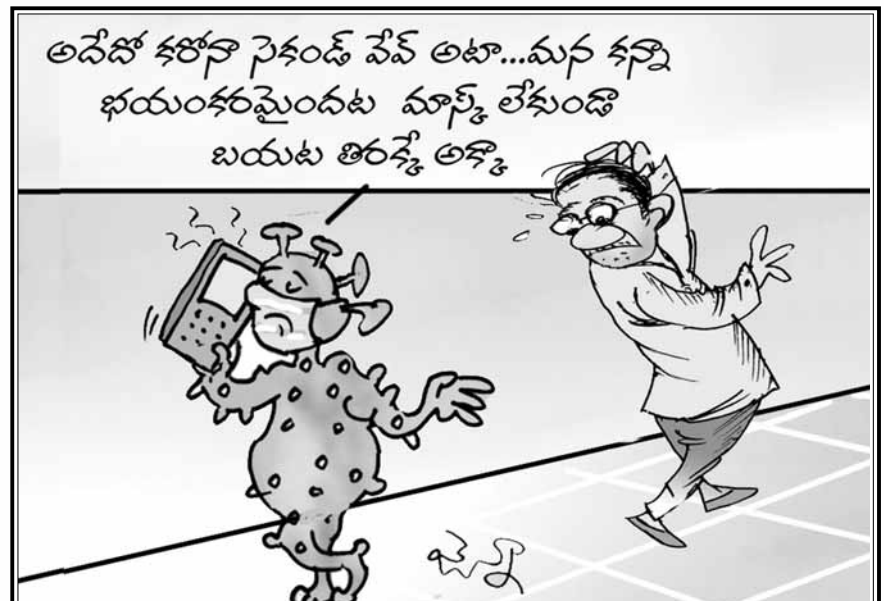
భక్తి వీడాలి!

డా॥ సీదానందం గుళ్లపల్లి

స్థానం లేకుండా చెయ్యడం ప్రాంతీయ పార్టీల వ్యూహం. ఇదే స్వేరోస్ వంటి విద్వంసక సంస్థలకు అనువైన పరిస్థితిని కల్పిస్తుంది. తమిళనాడు ద్రవిడ ఉద్యమ పరిస్థితులను, తరువాత రాజకీయ సమీకరణాలను ఒక్కసారి పరిశీలిస్తే ఈ క్రమం అర్థమవుతుంది.

ద్రవిడ ఉద్యమం అనగానే గుర్తుకు వచ్చేది పెరియార్ ఈవీ రామస్వామి. తమిళనాడులో మొదట కులవివక్ష, కులనిర్మూలన, అంటరానితనం, తమిళ ఆత్మగౌరవం మీద పోరాటం చేసారు. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం అవి దేశసమైక్యతకు భంగం కల్గించే అంశాలే. వాటిని అంతం చేయాల్సిందే. అలానే రామస్వామి మొదట వీటిపై ఉద్యమించి, తర్వాత హిందూత్వం, హిందీ భాష, ఉత్తరాది ప్రజానీకానికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాన్ని మలిచారు. దానికి ద్రవిడవాదమని పేరు పెట్టి తమిళ ప్రజలను జాతీయోద్ధమానికి కొంతదూరం చేసారు కూడా.

తెలంగాణ రాజకీయాల్లో కొత్త పార్టీ ఆవిర్భవించనుంది. దాదాపు రెండున్నర నెలలుగా రాష్ట్రంలో రాజకీయ వేడి పెంచిన వైఎస్ షర్మిల ఎట్టకేలకు తన మనసులోని మాటను బయటపెట్టారు. ఇటీవల హైదరాబాద్‌లో చేపట్టిన నిరాహార దీక్ష విరమణ సందర్భంగా ఆమె తన కోరికను ప్రజలతో చెప్పుకున్నారు. పార్టీ పేరు, జెండా, అజెండా.. ఏమీ స్పష్టం చేయకుండానే షర్మిల చేసిన ఈ వ్యాఖ్యలు చూస్తే అలూ లేదు.. చూలూ లేదు కొడుకు పేరు అదేదో అన్న సామెత గుర్తుకు వస్తుంది. రాజకీయాల్లో ప్రాథమిక అంశం పార్టీ. అసలు పార్టీ ఆవిర్భవించక ముందే, పార్టీ పేరును కూడా ఇంకా ఖరారు చేయకముందే షర్మిల ఇలాంటి ప్రకటనలు చేయడంపై రాజకీయ విశ్లేషకులు ముక్కున వేలేసుకుంటున్నారు. అయితే షర్మిల పాలిటికల్ ఎంట్రీ వెనక ఏదో వ్యూహం ఉందని, ఎవరితో అండదండలు ఉన్నాయని విశ్లేషకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

ఎవరు వదిలిన

షర్మిలకు రాజకీయాల లోతుపాతులు తెలుసో, తెలియదో గానీ, అనుభవం మాత్రం శూన్యం. తండ్రిచాటు బిడ్డగా, అన్న చాటు సోదరిగా మాత్రమే ఇన్నాళ్లు మనుగడ సాగించారు. వాస్తవానికి షర్మిలకు సొంత చరిష్మా లేదు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ రాజశేఖర్‌రెడ్డి కుమార్తెగా అందరికీ సుపరిచితం. తన సోదరుడు వైఎస్ జగన్మోహన్‌రెడ్డి పార్టీ పెట్టిన తర్వాత అక్రమాస్తుల కేసులో ఆయన జైలుకు వెళ్లే.. అప్పటిదాకా జగన్ సాగించిన పాదయాత్రను షర్మిల కొనసాగించారు. ఆ తర్వాత కనుమరుగైపోయారు. అనంతరం చాలా పరిణామాలు చోటుచేసుకున్నాయి. ఏపీలో వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రావడం, జగన్ ముఖ్యమంత్రి కావడం జరిగిపోయాయి. కానీ, ఏపీ సర్కారులో షర్మిల పాత్ర ఏంటన్న దానిపై మాత్రం స్పష్టత లేదు. ఈ విషయంలో అనేక రకాల చర్చలు జరుగుతున్న నమయంలోనే ఒక్కసారిగా తెలంగాణలో ప్రత్యక్షమయ్యారు షర్మిల. తాను రాజకీయ పార్టీ పెట్టబోతున్నట్లు మొదట లీకులిచ్చారు. ఆ తర్వాత జిల్లాల వారీగా వైఎస్ రాజశేఖర్‌రెడ్డి అభిమానులతో అంతర్గత సమావేశాలు

నిర్వహించారు. అయితే, ఇప్పటివరకూ పార్టీని మాత్రం ప్రకటించలేదు.

ఉమ్మడి ఏపీలో జగన్ తరపున పాదయాత్ర చేసిన షర్మిల తాను జగన్నన్న వదిలిన బాణాన్ని అని స్వయంగా ప్రకటించుకున్నారు. అన్న కోసమే పాదయాత్ర చేస్తున్నానని, తాను చేసే యాత్ర జగన్నన్నకే అంకితమని చెప్పుకున్నారు. చెప్పినట్లే జగన్ జైలు నుంచి విడుదలయ్యే దాకా పాదయాత్ర చేశారు. అయితే, ఇన్నాళ్ల తర్వాత రాజకీయ యవనికపైకి వచ్చిన షర్మిల గురించి అనేక వాదనలు, విమర్శలు వినిపిస్తున్నాయి. ప్రధానంగా సోషల్ మీడియాలో చాలారోజుల దాకా కామెంట్లు వైరలయ్యాయి. ఇంకా అడపా దడపా ప్రశ్నలు వెల్లువెత్తుతూనే ఉన్నాయి. పాదయాత్ర చేసినప్పుడు షర్మిల జగన్నన్న వదిలిన బాణమని.. మరి ఇప్పుడు ఎవరు వదిలిన బాణమంటూ సోషల్ మీడియాలో ప్రశ్నలు వెల్లువెత్తాయి. కొందరేమో మళ్లీ జగన్నన్న వదిలిన బాణమే అంటే.. మరికొందరేమో తెలంగాణలో బీజేపీ కారణంగా డీలాపడుతున్న టీఆర్ఎస్ మరోసారి సెంటిమెంట్ రగిలించేందుకు వదిలిన బాణమన్నారు. ఇంకొందరేమో తెలంగాణలో పాగా

వేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్న భారతీయ జనతాపార్టీ వదిలిన బాణమని వాదించారు. కానీ, ఇప్పటికీ షర్మిల ఎవరు వదిలిన బాణమో స్పష్టత రావడం లేదు. మరోవైపు జరుగుతున్న పరిణామాలు, షర్మిల ప్రసంగాలు పలు అనుమానాలకు తావిస్తున్నాయి.

షర్మిల మాత్రం దేనికి స్పందించడం లేదు. కేవలం తాను అనుకున్న అంశాలపై మాత్రమే మాట్లాడుతున్నారు. తాను టార్గెట్ చేయాల్సిన వారిని మాత్రమే చేస్తున్నారు. అయితే, అదంతా ముందుగా తయారు చేసుకున్న స్క్రిప్ట్ మేరకే చెబుతున్నారన్న విషయం తెలిసిపోతోంది. ఆ స్క్రిప్ట్‌ను నిజతంగా గమనిస్తే ఈ విషయం అర్థంచేసుకోవచ్చు.

పార్టీ పెడతానన్న ఆలోచన తర్వాత తొలిసారి ఖమ్మంలో ఈనెల 9వ తేదీన సంకల్ప సభ పేరిట బహిరంగ సభ నిర్వహించారు షర్మిల. అయితే, ఆ సభలో మొత్తం కేసీఆర్‌నే టార్గెట్ చేశారు. ఇప్పుడున్న ప్రధాన ప్రతిపక్షాలు కూడా విమర్శించలేనంతగా షర్మిల సభావేదికపై నుంచి ఆరోపణలు గుప్పించారు. సవాళ్లు విసిరారు. ప్రస్తుతం జనం నోళ్లలో నానుతున్న ప్రధాన సమస్యలైన.. నిరుద్యోగం, రైతు సమస్యలపైనే ఎక్కువగా దృష్టిపెట్టారు. కేసీఆర్‌ను ప్రశ్నించడానికే,

నిలదీయడానికే తాను పార్టీ పెడుతున్నట్లు గొంతెత్తి నినదించారు.

అదే జోష్ లో ఉన్న షర్మిల ఖమ్మం సభ నిర్వహించిన తర్వాత ఆరు రోజులకు.. అంటే, ఈనెల 15వ తేదీన హైదరాబాద్ లో ఉద్యోగ దీక్షకు సంకల్పించారు. 72 గంటలపాటు తాను ఉద్యోగ దీక్ష చేస్తానని ప్రకటించారు. అయితే, పోలీసులు ఒకేరోజు దీక్షకు అనుమతి ఇవ్వడంతో.. రెండోరోజు నుంచి దీక్షా శిబిరాన్ని తమ నివాసవైపున లోటస్ పాండ్ కు మార్చేశారు. 72 గంటల తర్వాత అట్టహాసంగా దీక్ష విరమించారు. తెలంగాణ సెంటిమెంట్ ను మరోసారి పండించారు. అదే ఉత్సాహంతో తనదైన శైలిలో మరోసారి తెలంగాణలోని రాజకీయ పార్టీలను టార్గెట్ చేశారు. రాష్ట్రంలో నియంత పాలన ఉందన్నారామె. దీక్షా స్థలి నుండి కూడా షర్మిల కేసీఆర్ సర్కారు మీద తీవ్రస్థాయిలో విరుచుకుపడ్డారు. ఏదో ఒక రోజు తాను తెలంగాణకు సీఎం అవుతానని, తాను సీఎం అయితేనే బంగారు తెలంగాణ సాధ్యమవుతుందని స్వయం ప్రకటన చేసుకున్నారు. దీనిపై సోషల్ మీడియాలో విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి. అన్న ఆంధ్రాను, చెల్లె తెలంగాణను వంచుకొని ఏలాలనుకుంటున్నారా? అంటూ నెటిజన్లు విమర్శలు

మాత్రమే అనుమతిచ్చినా.. అంతకు రెట్టింపు సంఖ్యలో జనం సభకు తరలివచ్చారు. భారీ ఊరేగింపుతో, కిక్కిరిసిన కార్యకర్తలతో ర్యాలీ చేపట్టారు. కరోనా వైరస్ విజృంభిస్తున్న ఈ సమయంలో బహిరంగ సభకు ఆ స్థాయిలో అనుమతి ఇవ్వడంపైనే విమర్శలు వచ్చాయి. అయినా సభ నిర్వహణ తీరును పోలీసులు కనీసం సమీక్షించుకో లేదు. ఎలాంటి చర్యలూ తీసుకోలేదన్న విమర్శలు వ్యక్తమయ్యాయి.

ఇక, హైదరాబాద్ లో దీక్షను గమనిస్తే.. మూడు రోజుల పాటు దీక్ష చేస్తానని షర్మిల పోలీసుల అనుమతి కోరారు. కానీ, పోలీసులు ఒక్కరోజుకే అనుమతి ఇచ్చారు. ఆ ఒక్కరోజు హైదరాబాద్ ధర్మాచౌక్ వద్ద దీక్ష చేపట్టిన షర్మిల.. పోలీసులు ఇచ్చిన సమయం ముగియగానే దీక్షా స్థలిని లోటస్ పాండ్ కు మార్చాలని సంకల్పించారు. అక్కడిదాకా పాద యాత్రగా వెళ్లాలనుకున్నారు. కానీ, పోలీసులు అడ్డుకోవడం, నాటకీయ పరిణామాలు

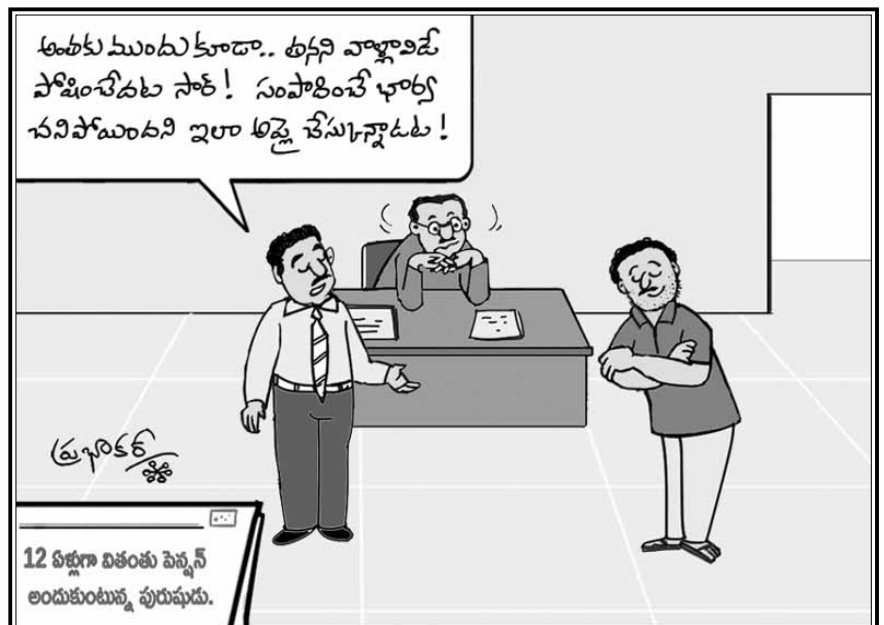
చోటుచేసుకోవడంతో ఉద్రిక్త పరిస్థితులు తలెత్తాయి. కరోనా ఉధృతంగా విస్తరిస్తున్న సమయంలో దీక్షకు అనుమతి ఇవ్వడం అవసరమా? అన్న ప్రశ్నలు తలెత్తాయి. అంతేకాదు.. మిగతా విప్లవాలు, ప్రజా సంఘాలు.. ఏదైనా అంశంపై ధర్మాచౌక్ లో దీక్ష చేస్తామంటే సవాలక్ష ప్రశ్నలు వేసి.. అనుమతులు నిరాకరించే పోలీసులు.. షర్మిల సభకు అనుమతివ్వడం వెనుక వేరే రాజకీయ పరమైన కారణాలున్నాయేమో అన్న విశ్లేషణలు కూడా సాగాయి. అయితే, పై రెండు సందర్భాల్లోనూ తొలుత అధికార పార్టీని టార్గెట్ చేసిన షర్మిల.. ఆ తర్వాత రాష్ట్రంలోని విప్లవాలను టార్గెట్ చేయడం వెనుక మరోదో వ్యూహం ఉందని అంటున్నారు. అలాగే, సభ, దీక్షకు పోలీసుల అనుమతులు, తదనంతర పరిణామాలు కూడా అవే సంతకాలు ఇస్తున్నాయని రాజకీయ విశ్లేషకులు భావిస్తున్నారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

బాణం?

బాణాలు ఎక్కువెట్టారు. మరోసారి తెలంగాణను దోచుకునేందుకు ఆంధ్రా ప్రాంత నేతలు వస్తున్నారంటూ విమర్శలు చేశారు.

తెర ముందు జరుగుతున్న తతంగమంతా ఇది అయితే, మరీ లోతుగా విశ్లేషిస్తే అనేక అంశాలు ప్రస్ఫుటమవుతున్నాయి. ఖమ్మం సభ నుంచి హైదరాబాద్ దీక్ష దాకా అవన్నీ స్పష్టంగా గోచరిస్తున్నాయి. వాస్తవానికి ఖమ్మంలో షర్మిల బహిరంగ సభ కోసం అనుమతులిచ్చిన పోలీసులు పలు ఆంక్షలు విధించారు. కొవిడ్ నిబంధనలు పాటిస్తూ ఏప్రిల్ 9వ తేదీన సాయంత్రం 5 గంటల నుంచి రాత్రి 9 గంటల వరకు పెవిలియన్ గ్రౌండ్ లో 5 నుంచి 6 వేల మందితో మాత్రమే సభను నిర్వహించుకోవచ్చని తెలిపారు. సభలో రెచ్చగొట్టే ప్రసంగాలు చేయొద్దని, సాధారణ ప్రజానీకానికి ఇబ్బందులు కలిగించొద్దని, ట్రాఫిక్ జామ్ కాకుండా చూసుకోవాలని, పరిమితికి మించి కార్యకర్తలు రావొద్దని, సభా సమయం మించొద్దని పోలీసులు ఆంక్షలు విధిస్తూ అనుమతులిచ్చారు. కానీ, వాస్తవానికి అక్కడ జరిగింది పూర్తి విరుద్ధం. పోలీసులు విధించిన ఆంక్షలు ఎక్కడా పాటించలేదు. ఆరువేల మందికి

మానవ ప్రయత్నాలు విజయపథంలో సాగడానికి ఉత్సాహ ప్రోత్సాహాలు, అప్పటికి సాధించిన దానికి అభినందనలు, కొంత మేర ప్రశంసలు అవసరం. అంతకుమించి అనుచిత పొగడ్తలకు లొంగితే దురభిమానం పెరిగి, వినవలసిన తగ్గుతుందని పెద్దలు అంటారు. పొగడ్తలు అగడ్తలని, దండలు, దండాలకు లొంగనివారుండరు అని లోకోక్తి. పొగడ్తల అగడ్తలలో పడితే కానీ తత్వం బోధపడదనీ చెబుతారు. పొగడించుకోవడంలోని ఆనందం అనుభవిస్తే తప్ప తెలియదట. రాచరిక వ్యవస్థలో అందుకు ప్రత్యేక విభాగం (వంధిమాగధులు) ఉండేది. తనను తాను పొగుడుకోవడం, ఇతరులతో పొగడించుకోవడం సర్వసాధారణం. ఇతరులను పొగడక తప్పకపోవడం అసాధారణం.

తాత్కాలిక సంతోషాన్నిచ్చే పొగడ్తల కంటే జీవితాన్ని చక్కదిద్దుకునేందుకు చేసే సద్విమర్శలు మేలంటారు. 'స్వర్థయా వర్థతే విద్య' అన్నట్లు అలాంటివి తమతో తామే పోటీ పడేలా చేస్తాయి. సద్విమర్శల ద్వారా స్వీయలోపాలను గుర్తెరిగి విజయం సాధించగలుగుతారు. అవసరార్థాలు పొగడ్తలు, ప్రశంసలకు దిగితే, నిజమైన శ్రేయోభిలాషులు 'అలా చేయకుండా, ఇలా చేసి ఉంటే విజయం మరింత రాజించేది' అని సూచనలు ఇస్తారు. 'తమ్ముడు తన వాడైనా ధర్మం చెప్పాలి' అన్న చందాన, పొగడించుకునే వారు ఎంత ఇష్టమైనా వారిలో లోపాలు ఉంటే వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలనే పెద్దల మాట వరుస మారుతోంది. గుడ్డి అభిమానం వాటిని అణచివేస్తోంది. ప్రశంస, అభినందనలపై వ్యక్తిత్వ వికాసం ఆధారపడి ఉంటుంది. వివేక వంతులు ఆత్మవిమర్శ, ఇతర అభినందనలతో నిత్య వికాసం చెందితే, అవివేకులు ఆత్మస్తుతి, పరనిందలతో మునిగి తేలుతుంటారని

విశ్లేషకులు చెబుతారు.

చేసిన మేలుకు కృతజ్ఞత చూపడం లోకధర్మం. అయితే మేలు పొందిన విధానంపైనే ఆ కృతజ్ఞతా భావం ఆధారపడి ఉంటుంది. కేవలం వ్యక్తిగత లబ్ధిని సార్వజనీనం చేస్తూ ప్రశంసించడం శోభించదు. తనకు గాని, ఏ కొద్దిమందికో వర్తించేలా కాకుండా నమాజశ్రేయస్సుకు ఉద్దేశించే ప్రశంస ఆహ్వానించదగినదే. 'ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడినా / పొగడరా నీ తల్లిభూమి భారతినీ' అన్న భావకవితా యుగపురుషుడు రాయప్రోలు సుబ్బారావు గారి పిలుపు దేశమాతను ఉద్దేశించింది కనుక, ఆమెను గౌరవిస్తే ఆమె సంతతిని అంతా గౌరవించినట్లేనని కవి హృదయంగా భావించాలి.

పొగడ్తలకు అతీతం ప్రకృతి

ప్రకృతికి, రుతువులకు ఈ పొగడ్తలు, ప్రశంసలు అవసరంలేదు. వాటి పని అవి చేసుకుంటూ పోతాయి. 'వరోవకారాయ ఫలంతి వృక్షాః పరోవకారాయ వహంతి సద్యః/పరోవకారాయ

అనుచిత పొగడ్తలు

హితవచనం. జీవితంలో ఎదుగుతున్న ఎదిగేవారిపై ప్రశంసల వాన కురిపించ రాదని, అనుచిత పొగడ్త విజయానికి వేగనిరోధకమవుతుందని పెద్దలు చెబుతారు. అందుకే కుమారుడి శుభాన్ని కోరే తండ్రి అతిగా పొగడడు. కుమారుడి ఉన్నతినీ ఇతరులు కొనియాడు తుంటే 'పుత్రాధిచ్చేత్ పరాజయం' అన్నట్లు లోలోన సంతోషించవచ్చు.

అభినందన...అనుచిత పొగడ్త

గొప్ప గొప్ప కార్యాల సాధించిన వారికి, పరోవకారులకు అభినందనలు, కృతజ్ఞతలు చెప్పడానికి, వారిని పొగడ్తలో ముంచెత్తడానికి మధ్య సరళరేఖ చెరిగిపోతోంది. అభినందన వారి పనితీరును మెరుగుపరచుకునేందుకు సాధనంగా ఉపకరిస్తే, అనుచిత పొగడ్త లేదా ముఖస్తుతి ప్రగతికి ఆటంకంగా మారుతుంది. సద్విమర్శ తమతో తామే పోటీ పడేలా చేస్తే, అతి పొగడ్తలు ఎదుటివారి బలాన్ని గుర్తించలేనంతగా వెర్రిగా పోటీపడేలా చేస్తాయని మానసిక

దుహంతి గావః...వృక్షాలు, నదులు, గోవులు పరోవకారానికే అంకితమయ్యాయి. వాటికి పొగడ్తలతో నిమిత్తంలేదు. పొగడినా వినలేవు. మేలు చేయడంలో వాటికి నర్వులూ నమానమే. నవమాసాలు మోసి జన్మనిచ్చిన తల్లి, కష్టించి పెంచి పెద్ద చేసే తండ్రి, మనలను మోస్తున్న భూమాత కూడా అంతే. జీవజాలానికి ప్రాణాధారమైన ప్రకృతి నిస్వార్థంగా ఉన్నప్పుడు వాటి ఆసరాగా బలికేవారికి 'అహం' అనే భావన ఎందుకు? అన్నది తరచూ ఎదురయ్యే ప్రశ్న.

ప్రశంసలకు అతీతులు...

తాము సాధించిన ఘనకార్యాలను ఎవరైనా స్తుతించినప్పటికీ వాటిని తేలికగా తీసుకోవడంలో వారి వినయం వెల్లడవుతుంది. నమయోచిత ప్రశంసలు అందుకున్న వ్యక్తి ఎదిగినా ఒదిగే ఉంటాడు. తనను అన్వేషిస్తూ లంకకు చేరిన హనుమతో 'సముద్రాన్ని లంఘించి, ఒంటరిగా ఈ రాక్షసపురంలోకి ప్రవేశించిన నీవు సమర్థుడవు, ప్రాజ్ఞుడవు, విక్రముడవు, వానరోత్రముడవు' అని సీతామాత చేసిన ప్రశంసలను హనుమ అశీస్సులుగానే భావించారు తప్ప పొంగిపోలేదు. 'నేను వానరులలో అగ్రేసరుడిని కాను. చిన్నవాడిని (అవరుడను). నాకంటే బలవంతులు, నాతో సమానులు ఎందరో వానర సమూహంలో ఉన్నారు. నాకంటే తక్కువ శక్తిగలవారు మాత్రం లేరు' అని వినయంగా బదులిచ్చారు

మారుతి. తనలోని శక్తిని తాను గుర్తించేందుకు ఆయనకు స్తోత్రం ఉపకరిస్తుందేమోకానీ తాను ఇతరుల కంటే తాను మిన్న అనే దానిని ఆయన మాత్రం అంగీకరించరు.

‘మీ పాలనలో ప్రజలు సుఖక్షంగా ఉన్నారనే వేగుల మెచ్చుకోలు సమాచారాన్ని శ్రీరాముడు పట్టించుకునేవారు కాదట. ఇలాంటి సమాచార సేకరణకు వేగుల వ్యవస్థ అనవసరమన్నది ఆయన భావన కావచ్చు. అదేసమయంలో ‘పరాయివాడికి బందీగా ఉన్న పడతిని ఏలుకునేందుకు వెర్రి రాముడిని కాను’ అన్న పౌరుడి వ్యాఖ్యను తోసి వేయలేదు. అలా అన్నందుకు అతనిపై చర్య తీసుకోలేదు. మానవమానాలను సమదృష్టితో పరిగణించి తక్షణ కర్తవ్యాన్ని అలోచించారు.

వ్యాసభగవానుడితో శంకరాచార్య, వేంకటేశ్వరుడితో రామానుజాచార్యులు సంభాషించారని ప్రతీతి. అయినా వారు దానిని గురించి అంతగా ప్రచారం చేసుకున్నట్లు కనిపించదు. భగవత్

దూతగా పంపుతాడని విశ్వాసం.

చాణక్య విదుర నీతి

‘సద్విమర్శవేస్తూ నిజం చెప్పడం కష్టమైన పని, కుట్రలత్పంతో ముఖస్తుతి చేయడం కంటే సులువైనది లేదు’ అని చాణక్యని వ్యాఖ్య. నిరంతరం అంటి పెట్టుకొని ఉంటూ పొగడేవారు, వాటిని వినేవారికి ఎల్లకాలం ఒకేలా ఉండడంటారు. పొగడ్త చెరుకు ముక్కలాంటిదని, దానిని ఆస్వాదించాలి తప్ప ఆసాంతం మింగివేయాలనుకోవడం ప్రమాద మంటారు. ఎవరైనా అతిగా పొగడితే ‘మీ అభిమానం’ అంటూ మృదువుగా విస్మరించాలి తప్ప, లొంగిపోతే పరిణామాలు మరోలా ఉండవచ్చు. ‘నిరంతరం నిన్ను పొగడేవాడు లోలోపల నిన్ను ద్వేషించేవాడు అయి ఉండాలి. లేదా కీడు కోరే కపటి అయి ఉండాలి’ అని మాయాజూదంలో గెలిచిన దుర్యోధనుడితో విదురుడు అంటారు. ఉన్నది అతి చిన్నజీవితం. అదీ నీటి బుడగ లాంటిది. ఈ స్వల్ప వ్యవధిలో అనుచిత ప్రశంసలకు, అసూయపరుల అభూత పొగడ్తలకు లొంగితే

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

ప్రత్యేకంగా చెప్పనసరం లేదు. వారు ఎప్పుడూ తమకు తామే ఉన్నతులమని భావించలేదు.

పీవీ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు బెజవాడలో తమకు జరిపిన పౌరసన్మానంలో నిర్వాహకులు కురిపించిన ప్రశంసలను నవ్వుతూ కొట్టిపారేస్తూ... ‘బహుభాషాకో విదుడు పీవీ కాదు. పీబీ అని మరో తెలుగు ప్రముఖుడు (గాయకుడు పీబీ శ్రీనివాస్) ఉన్నారు. ఆయనను, అలాంటి వారిని గుర్తించండి. పీవీ రాజకీయనేత. పదవి దిగిన తరువాత ఎందరికి

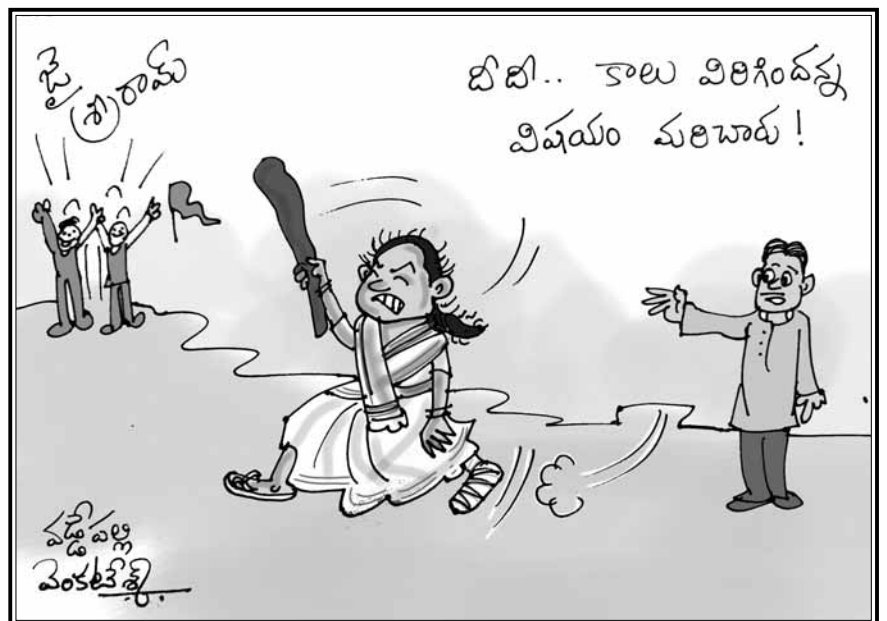
అగడ్తలు..

సాక్షాత్కారం పొందారనుకుంటున్న ఆళ్వారులు తమను తాము ‘భృత్యభృత్య భృత్య పరిచారిక భృత్యభృత్య..’ అని చెప్పుకున్నారే తప్ప అహంకారానికి పోలేదు. ప్రశంసలను ఆశించలేదు. పదకవితా పితామహుడు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు ‘విష్ణుదొక్కడే విశ్వాంతరాత్ముడు..’ అన్నారు. ‘కమలాక్షునర్సింపు కరములు కరములు...శ్రీనాథు వర్ణించు జిహ్వ జిహ్వ’అన్నారు పోతనామాత్యుడు. ‘పలికించెడు వాడు రామభద్రుడట’అని చెప్పుకున్న ఆయనే సర్వం రామార్చణమన్న అని భావించారు. రామలక్ష్మణులను కలగాంచిన తానీషా తన అదృష్టానికి పొంగిపోయాడే తప్ప వారిని దర్శించిన తాను వారంతటి వారిగా ప్రశంసలు ఆశించలేదు. తనను మించిన స్వామి భక్తుడు(లు)లేరని అహంకరించడాన్ని భగవంతుడు మెచ్చనట్లే, ఫలానా వ్యక్తి అవతారుపురుషుడనే వాదనను నిజమైన భక్తకోటి అంగీకరించదు. మతగురువులు, పీరాధిపతులు లాంటి వారే సన్మార్గదర్శులే తప్ప దేవుడికి, భక్తుడికి మధ్య అనుసంధానకర్తలు కారని అంటారు. అలాంటప్పుడు సామాన్యులను భగవంతుడి అవతారంగా ఎలా సంభావిస్తారు? ఎవరైనా ఎవరికైనా మేలు చేస్తే ‘దేవుడు లాంటి మనిషి’ అంటారు కానీ దేవుడే అనడం సాధారణంగా ఉండదు. ‘దైవం మానుష రూపేణ’ అని ఆర్యోక్తి. దేవుడు ప్రత్యక్షంగా రాలేకపోయినా ఎవరో ఒకరిని

మతగురువులు, పీరాధిపతులు లాంటి వారే సన్మార్గదర్శులే తప్ప దేవుడికి, భక్తుడికి మధ్య అనుసంధానకర్తలు కారని అంటారు. అలాంటప్పుడు సామాన్యులను భగవంతుడి అవతారంగా ఎలా సంభావిస్తారు? ఎవరైనా ఎవరికైనా మేలు చేస్తే ‘దేవుడు లాంటి మనిషి’ అంటారు కానీ దేవుడే అనడం సాధారణంగా ఉండదు. ‘దైవం మానుష రూపేణ’ అని ఆర్యోక్తి. దేవుడు ప్రత్యక్షంగా రాలేకపోయినా ఎవరో ఒకరిని దూతగా పంపుతాడని విశ్వాసం.

పరిణామాలు ఎలా ఉంటాయో చరిత్ర చెప్పే సత్యం. విజ్ఞులకు ప్రశంసలు పట్టవనేందుకు ఇటీవల దశాబ్దాలలోని ఒక సంఘటనను ఉదహరించడం సందర్భోచితం. దివంగత మాజీ ప్రధానులు పీవీ నరసింహారావు, అటల్ బిహారీ వాజ్ పేయీల పాండి తీవ్రకర్షణ, అది వారికి ప్రసాదించిన వినమ్రతను

గుర్తుంటాడు? అని సభికులను ప్రశ్నించారు. ఇదే అంశాన్ని ఈ వ్యాసకర్త అనంతర కాలంలో పీబీతో ప్రస్తావించినప్పుడు ‘ఔనా?’ అని ప్రశ్నించకుండా- ‘మహానుభావులు’ అంటూ రెండు చేతులు జోడించారు. ఇలాంటి వారేకదా ప్రశంసలు, పొగడ్తలకు అతీతులు..! వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అసలు సజం

పవిత్ర వృక్షం పారిజాతం

పాల సముద్రం నుండి బయటకు వచ్చిన పవిత్రమైన పన్నువులలో పారిజాతం ఒకటి. శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామ కోసం పారిజాత చెట్టును దివి నుండి భువికి తీసుకొచ్చాడని చెబుతుంటారు. మరో కథనం ప్రకారం విష్ణువు కోరిక మేరకు ఇంద్రుడు మానవజాతి మేలు కోసం ఈ చెట్టును భూమికి పంపాడంటారు. ఈ పవిత్ర వృక్షం నేటికీ యూపీలోని పరాబంకి సమీపంలోని కిందూర్ గ్రామంలో ఉంది. హరివంశ పురాణంలో పారిజాత చెట్టును 'కల్పవృక్షం' అని పిలుస్తారు. కొత్తగా వివాహం చేసుకున్న జంట ఈ చెట్టుకు ఒక దారం కట్టి ప్రార్థిస్తే, కోరిన కోరికలన్నీ నెరవేరుతాయని భక్తుల నమ్మకం.

ప్రపంచంలో ఏ చెట్టుకు లేని ప్రత్యేకత పారిజాతం చెట్టుకు ఉంది. ఈ చెట్టు ఆకులు చేతికి ఉండే ఐదు వేళ్లను పోలి ఉంటాయి. దీని పై భాగాన ఉండే ఆకులు ఏడు భాగాలుగా, పువ్వులు బంగారం తెలుపు రంగుల్లో ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి. ఈ చెట్టు వయసు వేయి నుండి ఐదువేల సంవత్సరాలు ఉంటుంది. ఆకులు, కొమ్మలు ఎండిపోయినా రాలవు. పారిజాత పుష్పాలు దేవుళ్లందరికీ అత్యంత ప్రీతిపాత్రమైనవిగా పండితులు చెబుతారు. ఈ పూల నుండి సుగంధ తైలాన్ని తయారు చేస్తారు. తాజా ఆకుల రసాన్ని పిల్లలకు విరోచనకారిగా వాడతారు. దీని ఆకులతో కాచిన కషాయాన్ని కీళ్ల నొప్పుల నివారణకు వాడతారు. ఇది నిఫా వైరస్ వంటి మహమ్మారిని నివారించేందుకు చక్కగా ఉపయోగపడుతుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

సుంచమార్గం

ప్రగతి

జీవితం ఒక ప్రయాణంగా భావిస్తే వ్యక్తి ఆ ప్రయాణాన్ని తనకు తెలియకుండానే చేస్తాడు. ఎవరు తమ పుట్టుకను యోజన చేసుకొని జన్మించరు. తమ ప్రమేయం లేకుండానే ఈ భూమిపైకి వస్తారు. అదేవిధంగా బాల్యం నుండి వివిధ దశలు కొనసాగుతాయి. ప్రతీ ఒక్కరి వ్యక్తిత్వం తమ ప్రమేయం లేకుండానే సమాజ స్థితిగతులపై ఆధారపడి ఏర్పడుతుంది. తనకు ఊహా తెలిసేసరికి తాను జీవన ప్రయాణంలో ఉన్నానని అర్థమవుతుంది. కానీ ఒక వ్యక్తి తాను సాధించదలచుకున్న ఆదర్శ సమగ్ర స్వరూపం తన మనో నేత్రాల ముందు ఉండాలి. ఆదర్శం ఏమిటో తెలియకుండా, చేరవలసిన గమ్యం నిశ్చయించుకోకుండా నడిచేవారు తిరిగి తిరిగి అలసిపోతారు. గమ్యం అనేది అనుకొని బయలుదేరినవాడు ఒక్కొక్క అడుగు వేస్తుంటే, వేసిన ప్రతి అడుగు గమ్యం వైపు వెళుతుంది. ప్రగతి అంటే అదే. వ్యక్తి నిరంతరం తాను 'ఉన్న స్థితి నుండి ఉన్నత స్థితికి' చేరడమే అభ్యున్నతి. అదే జీవన సాఫల్యం. ఈ ప్రయాణంలో ఎదురయ్యే అతినిద్ర, భయం, బద్ధకం, క్రోధం, అలసత్వం, ఎడతెగని ఆలోచనలు. ఈ ఆరు దోషాలు జయించినప్పుడే అనుకున్న లక్ష్యాన్ని చేరుకోగలం. అలసత్వం వల్ల విద్య దక్కదు. విద్య లేనివానికి ధనం లేదు. ధనం లేక మిత్రులు ఉండరు. మిత్రులు లేకపోతే సుఖం ఉండదు. అలాగే ఎడతెగని ఆలోచనల వల్ల కార్య రంగంలోకి దిగడం కుదరదు. ఈ ఆలోచనలు ప్రతిబంధకాల వైపు మాత్రమే నడిపిస్తాయి. ప్రణాళికలు రూపొందింటే ఆలోచనలు అవసరమే కానీ, అవి ఆచరిస్తేనే విజయం తథ్యం.

వానప్రస్థం ధార్మిక జీవనం

మహాభారతంలోని శాంతి పర్వంలో మనిషి జీవితంలోని నాలుగు దశలు, ఆయా దశల్లో వ్యక్తి చేయాల్సిన పనులు వివరించారు. విద్య నేర్చుకునే దశను బ్రహ్మచర్యాశ్రమం, వివాహ జీవితాన్ని గృహస్థాశ్రమం, వయసు మళ్లిన తర్వాత తన బాధ్యతలను పిల్లలకు అప్పగించడం, జ్ఞానం పట్ల ఆసక్తి చూపడం, సమాజానికి ఉపయోగించే పనులు చేయడం అనేది మూడో దశ. దీనికే వానప్రస్థాశ్రమం అని పేరు పెట్టారు. వనం అంటే అరణ్యం. ప్రస్థం అంటే ప్రయాణం. నగరాల్లోనూ, గ్రామాల్లోనూ ఉండే రణగొణ ధ్వనులు లేని ప్రాంతమే అరణ్యం (రణం అంటే శబ్దం). పూర్వం అడవులకు వెళ్లి తపస్సు చేసుకుంటూ సాధారణ జీవితం గడపడం ఇందులోని లక్ష్యం. ఈ దశ నుంచి పూర్తిగా తప్పుకుని పరివ్రాజకుడి (సన్యాసి)గా ఉండటం అనేది చివరి దశ.

వానప్రస్థంలో త్యాగమనే అంశం ఉంది. ఇదివరకు అనుభవించిన అధికారాన్నీ, సుఖాన్నీ, బాధ్యతల్నీ స్వతంత్రంగా వదలడం. వానప్రస్థంలో శరీరాన్నీ, మనసు, ఇంద్రియాలను నిగ్రహించి ధార్మికంగా ఉండటం, సమాజం కోసం పని చేయడం, భగవంతుని తత్వాన్నీ తెలుసుకోవడం అన్నది లక్ష్యం. వానప్రస్థానికి వెళ్లిన వ్యక్తి అహింస, సత్యం ప్రతంగా ఉంచుకుని నిష్కలాంటి జీవనం గడపాలని శాంతిపర్వం చెబుతుంది. రాజులు కొడుకులకు రాజ్యాన్ని అప్పగించి వానప్రస్థానికి వెళ్లడం పరిపాటిగా ఉండేది. బహుశా అందువల్లనే ననాతన భారత చరిత్రలో పాశ్చాత్యదేశాల్లోలాగా తండ్రులను బంధించిన సంఘటనలు కనిపించవు. రాజులే కాకుండా మిగతావారికీ కూడా ఈ వానప్రస్థం ఉండేది. పుత్రుడికి పుత్రుడు కల్గిన తర్వాత గృహస్థ వానప్రస్థానికి వెళ్లాలి (శాంతిపర్వం). అతిథులను ఆదరించడం కోసం అవసరమైన ధనాన్ని పెట్టుకోవడం తప్పుకాదని కూడా చెప్పారు. వేదాలు అనేక కర్తవ్యాలు, కర్మలు, వ్రతాలు అనే పేరిట మనిషికి ధార్మిక కార్యక్రమాల్లో తీరిక లేకుండా ఉంటుంది. అందువల్ల వానప్రస్థానికి వెళ్లిన వ్యక్తి కూడా ఎలాంటి మానసిక సంక్లోభం, నైరాశ్యం లేకుండా దాన్ని ఒక ధర్మంగా భావించి సంతోషంగా ఉండేవాడు. సుఖాలను వదిలివేయడం కూడా ధర్మమే అన్నప్పుడు వ్యక్తికి నైరాశ్యం ఉండదు.

జీవితంలో ఆనందం ఎలా నింపుకోవాలి అన్నది మామూలు మనిషితో పాటు శాస్త్రవేత్త, తత్వవేత్త అందరూ ఆలోచించే విషయం. మనిషి తన వ్యక్తిగత సుఖాన్ని పొందుతూనే ఇతరుల మేలుకై పనిచేయడాన్ని ధార్మిక జీవనం అంటారు. మనిషి కొంతైనా ధార్మిక మార్గంలో లేనప్పుడు అతని పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో తైత్తిరీయ ఉపనిషత్తు వర్ణిస్తుంది. అయ్యో నేను మంచి మార్గంలో ఎందుకు నడవలేదు, ఎందుకు చెడు పనులు చేస్తూ వచ్చాను అని ఎంతో కొంత ఆవేదన ప్రతిమనిషి పడతాడని భావన.

ఆనాటి వానప్రస్థాశ్రమంలో ఉన్న కొన్ని అంశాలను ఈనాటి విశ్రాంత జీవన విధానంలో చేర్చుకోవాలి. అరణ్యానికి వెళ్లకపోయినా మనం చేస్తున్న పనులను చాలావరకు తగ్గించుకోవచ్చు.

అవసరమైన పనులను చాలావాటిని మానేస్తే ప్రశాంతంగా జీవించవచ్చు. మనం ఉన్న చోటే అరణ్యం (నిశ్శబ్దంగా ఉన్న స్థలం)గా మార్చుకోవచ్చు. ఏకాంతాన్ని శాపంగా కాకుండా వరంగా భావించుకోవచ్చు.

ఒక ఊరిలో రామరాజు, రంగరాజు అనే స్నేహితులుండేవారు. రామరాజు ధార్మిక బుద్ధి కలవాడు. ఆపదలో ఉన్న వారందరికీ సహాయం చేసేవాడు. రంగరాజు లౌక్యుడు. తనకు ఎవరి వల్లనైనా లాభం ఉంటే తప్ప సహాయం చేసేవాడు కాదు. వారిద్దరూ కాశీకి ప్రయాణమయ్యారు. ఆ రోజుల్లో నడిచే వెళ్లేవాళ్లు. రాత్రి అయితే ఒక్కోఊరిలో ఎవరింటోనైనా లేదా సత్రంలో బస చేసి తెల్లవారితే మళ్లీ బయల్దేరేవారు. ఒకరోజు వీళ్లిద్దరూ ఒకరి ఇంట్లో బస చేశారు. ఆ ఇంట్లో భార్య, భర్త ఇద్దరే ఉన్నారు. సామాన్య కుటుంబీకులు. మరుసటిరోజు వీళ్లు బయలుదేరుదామని అనుకుంటూ ఉండగా హఠాత్తుగా ఆ ఇంటి యజమాని ఆరోగ్యం పాడయింది. రామరాజు ఊర్లోకి వెళ్లి వైద్యుడిని పిలుచుకొని వచ్చి మందు ఇప్పించాడు. అయినా తగ్గక పోవటంతో ఇద్దరు రెండు రోజులు అక్కడే ఉన్నారు. ఆ తర్వాత రోజు కూడా యజమాని జ్వరం తగ్గలేదు. రంగరాజు విసుగ్గా ఎన్నాళ్లు చూస్తాం. మనం వెళ్లి పోదాం ఊర్లో వాళ్లు చూసుకుంటారే పద అన్నాడు. అయ్యో జబ్బు మనిషిని వదిలేసి ఎలా వెళతాం? ఆవిడ ఒక్కతే ఉంది. నీవు కావాలంటే వెళ్లు ఆయనకు తగ్గక నేను బయల్దేరి వస్తాను అన్నాడు. రంగరాజు సరేనని వెళ్లిపోయాడు.

రామరాజు యజమానికి సేవ చేస్తూ, సమయానికి మందులు ఇస్తూ అక్కడే ఉండిపోయాడు. రంగరాజు కాశీకి చేరాడు. గంగలో స్నానం చేద్దామని ఒడ్డుకు వెళ్లాడు. జనం చాలామంది ఉన్నారు. రంగరాజుకు రామరాజు గంగలో స్నానం చేస్తూ కనిపించాడు. అరె ఇతను నాకంటే ముందుగా ఎలా వచ్చాడు? పైగా స్నానం కూడా చేసేస్తున్నాడు. అనుకొని అతన్ని కలుసుకోవాలని జనాన్ని తోసుకుంటూ వెళ్లాడు. ఎంత వెతికినా రామరాజు కనపడలేదు. ఎక్కడో ఒకచోట కనపడక పోదులే అనుకొని దైవ దర్శనానికి వెళ్లాడు. అక్కడ జనం చాలానే ఉన్నారు. శివుడికి అభిషేకం చేస్తూ రామరాజు కనిపించాడు.

ధార్మికుడే ధన్యుడు

అతన్ని కలుద్దామనుకునేంతలో తానూ దర్శనం చేసుకొని వచ్చేసరికి ఎక్కడా కనపడలేదు. రంగరాజు చుట్టుపక్కల క్షేత్రాలన్నింటికీ వెళ్లాడు. అన్ని చోట్లా రామరాజు తనకంటే ముందే స్నానం, దర్శనం చేసేస్తున్నాడు. తనకు మాత్రం దొరకడం లేదు. అక్కడ కూర్చున్న సాధువుతో విషయమంతా చెప్పి ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందో చెప్పమని అడిగాడు. ఆయన నవ్వి రామరాజు ధార్మికుడు. దీనులకు సహాయం చేసే బుద్ధి కలవాడు. అతను ఆ ఊరిలో యజమానికి సేవచేస్తున్నా నిరంతరం దైవ ధ్యానంచేస్తూ నేను కాశీకి వెళ్లేక పోయినా ఇక్కడే సాక్షాత్తు శివుడిని సేవిస్తున్నాను అనుకొన్నాడు. ఆ కారణంగా అతను రాకపోయినా అతని మనస్సు దేవుడి దగ్గరికి వచ్చేసింది. అందుకే నీకు అతను ప్రతి చోటా కనిపిస్తున్నాడు.

నా మాటల మీద నమ్మకం లేకపోతే వెళ్లేటప్పుడు వారింటికి వెళ్లి చూడు రామరాజు అక్కడే ఉంటాడని చెప్పాడు. రంగరాజు ఇలా కూడా జరుగుతుందా? అని బయల్దేరి కొన్నాళ్లకు ఆ ఊరు చేరుకున్నాడు. వారింటికి వెళ్లి చూస్తే రామరాజు అక్కడే ఉన్నాడు. రంగరాజును చూసిన వెంటనే పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి పాదాలకు నమస్కరించాడు. నీ ప్రయాణం బాగా జరిగిందా? కాశీ విశ్వేశ్వరుడి దర్శనం అయిందా? నీవు చాలా అదృష్టవంతుడివి. నిన్ను తాకితే చాలు నాకూ పుణ్యం వస్తుంది అని అన్నాడు. రంగరాజు సిగ్గుతో తలవంచు కున్నాడు. ఈ యజమాని జబ్బు తగ్గిపోయింది. నా వద్ద ఉన్న డబ్బు కూడా ఖర్చయిపోయింది. ఇంకా కాశీకి ఏమి వెళ్లేది? మన ఊరికి వెళ్లి పోదాం పద అన్నాడు. దేవుడికి ఎవరు దగ్గర వారో రంగరాజుకు బాగా అర్థమయింది. 'మానవసేవయే మాధవ సేవ' అని నమ్మిన రామరాజు ధన్యుడు. నేను కాశీకి వెళ్లినా రామరాజు నా కంటే ముందేలా వచ్చాడని ఆలోచించాను తప్ప దేవుడి గురించి ఆలోచించనే లేదు. అనుకుని రంగరాజు పశ్చాత్తాపపడ్డాడు.

మరో మనిషి

మనిషి సంఘజీవి. ఒంటరిగా జీవించలేడు. నలుగురితోనే కలిసే ఉంటాడంటారు. కానీ మనిషి తాను ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు ఒకలా, నలుగురితో ఉన్నప్పుడు మరోలా ప్రవర్తిస్తుంటాడు. ఇది ప్రతివారి జీవితంలోనూ ఏదో ఒకసారైనా ఇలా జరుగు తుండడం గమనించవచ్చు. దీనికి కారణం అతని మనసు. లేదా హృదయం. ఈ రెండు వేర్వేరు అనవచ్చు లేదా ఒకటే అనీ అనవచ్చు. మనసు పైకి కనిపించే అవయవంకాదు. మనిషి మనస్తత్వాన్ని పట్టిస్తుంది. మనిషి రోజులో కొద్ది నిమిషాలైనా అంతర్ముఖుడై తన్ను తాను పరిశీలించుకున్నప్పుడు మనసు ఉనికిని తెలుసుకోవచ్చు. ఎప్పుడైతే మనిషి తన్ను తాను చూసుకోవడం ఆరంభిస్తాడో అతనిలో విచక్షణ వివేకాలు ఉదయిస్తాయి. పరుల్లో పర మాత్మను చూసే నేర్పును సాధిస్తాడు.

ఆధ్యాత్మికవాదులు హృదయంలో అంగుష్ఠ మాత్ర పరిమాణంలో భగవంతుడు జ్వాల రూపంలో ఉంటాడంటారు. ఉపనిషత్తులు, వేదం కూడా హృదయకుహరమే భగవంతుని ఆవాసం అంటాయి.

చేసేవాడు, చేయించేవాడు భగవంతుడే అయినా, నేనే చేస్తున్నానని, నా వల్లనే ఇంద్రుణ్ణా జరుగుతోందని మనిషి భావిస్తున్నప్పుడు ఆ కర్మకు సంబంధించిన ఫలితం అతనే పొందాల్సి ఉంటుంది. తనలోనే అపార సంపదను పెట్టుకుని దాన్ని తెలుసుకోక ఇతరులకు కీడు చేస్తానని, అశాంతిని రగిలించి, సంపదను లాక్కుందామని అనుకొంటాడు. నిజానికి ఆ కీడు ఇతరులకు కాదు తనకు తానే చేసుకుంటు న్నాడు. అందుకే చెడుపనులు చేసేవారు స్థిమితంగా ఉండలేరు. పరిపరివిధాలా ఆలోచిస్తుంటారు. చేసిన తప్పునుంచి పారిపోదామని చూస్తుంటారు. చట్టాలలోని లోసుగుల వల్ల శిక్షలనుంచి తప్పించు కోవచ్చు. కానీ తన హృదయంలో ఉన్న భగవంతుని కన్నులను ఎలా కప్పుతారు? సాక్షిగా అతని మనసే ఉంటుంది. అందుకే తప్పు చేసినవాళ్లు కుమిలి పోతుంటారు. ఎవరూ ఏమీ అనకపోయినా వారి మనసు వారిని శిక్షిస్తూనే ఉంటుంది. ఇది తెలుసుకుంటే ఎవరూ ఏ తప్పు చేయరు. ఇట్లాంటి స్థితి రావాలంటే ప్రతి మనిషి 24 గంటల్లో కనీసం అరగంటైనా కళ్లు మూసుకుని సుఖానందంలో కూర్చుని తన్ను తాను పరిశీలించుకోవాలి. పరిక్షించుకోవాలి. మనసు చెప్పే మాటను వినే ప్రయత్నం చేయాలి. లోపల, బయట ఎక్కడైనా ఒక్కటిగానే ఉండొచ్చు. పరమాత్మ స్వరూపంగానే మనగలగొచ్చు.

- డా॥ రాయసం లక్ష్మి

అలయాన వెలసిన ఆ దేవుని రీతి...

ఇల్లాలే ఈ జగతికి జీవన జ్యోతి....

రాక్షస సంహారానికి భగవంతుడు దశావతారాలెత్తాడు. కలియుగంలో మానవుల బాధలను తీర్చడానికి, మానసిక సమతౌల్యాన్ని సాధించడానికి, సంతోషాన్ని ఇవ్వడానికి స్త్రీ రూపంలో ఆదిశక్తి అమ్మగా, భార్యగా ఈలోకంలో రకరకాల పాత్రలను పోషిస్తోంది. సృష్టి ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తూ, లోకమనుగడకే కాక, సంసారానురక్తి, సహజీవన శక్తిగా నిలిచి, విభిన్న కాలాల్లో భిన్న పాత్రలతో ఈ లోకాన్ని నడిపిస్తున్న గొప్ప శక్తియే స్త్రీ. యుగాలు మారినా, కాలాలు మారినా ఆ శక్తి పాత్ర ద్విగుణీకృతమైందే కాని ఎప్పుడూ సన్నగిల్లలేదు.. దూరంగా రేడియో పాట, దానికి అర్థం వినపడుతోంది. ఏందే భూది గింత పొద్దుగాల్లోచ్చినవు, అన్న దొర మాటలకు భయపడినంత పన్నెంది భూదికి.

నీ బాంచన్ దొర గిట్టనే వచ్చిన... గది... గది...

అమ్మగారి దగ్గర కొచ్చినవా! పో లోపటికి. దొర్నాని నీ కాలొక్కుత గా వారి గోసిన కూలి పైసల కొచ్చిన. గీపూటకు పొయ్యిమీదికి ఏమిలేదు, నీ గులాబ్ దాన్ని.

నేను దొరకు జెప్పతగని, గా బాసాన్న తోము. గట్లనే దొర్నాని, గా కూలిపైసలు ఇప్పియ్యి. దొర్నాని బాసాన్న తెచ్చి గచ్చుల పెట్టంగనె, భూది కడుగుతుంటె. దొర్నాని కుర్చీమీద కూర్చొని ఊర్లోని విషయాలు ఒక్కొక్కటి అడుగుతుంటె భూది తెలిసినవి చెప్పుకుంటూ తెలియంది ఏమోనమ్మా అంటూ బాసాన్న తోమేసింది.

ఏమండి భూదికి కూలి పైసలట.... ఏ కూలే భూది అని దొర వాస్తర్ల గూసాని గట్టిగ అడ్డంగనె, పైన పానం పైననే పోయి నట్లయ్యింది.

మొన్న చెరువు కింద వారి గోసింది దొర. వరికేమన్న గింజలున్నయా, ఒట్టి గడ్డేనాయె భూది.

దొర, అంతా ఎందుకు మాడిపోయిన గడ్డే. పసుల మ్యతకొస్తదని, నువ్వేకదా దొర కోపిచ్చి కట్టలు కట్టి పెట్టుమన్నవు.

సరే లేవే నేను చిట్టి రాసిస్తా, సౌకారి దగ్గరకు పోయి, నూకలు ఇస్తాడు తీసుకపో.

శ్రీగిరిరాజు
ధర్మసంరక్షణ పరిషత్తు
కథల పోటీకి
ఎంపికైనది

గట్టనే దొర నీ కాలొక్క ! అని దొర రాసిన చిట్టిన సౌకారి దుకాణానికి పోయి చూపెట్టింది. సౌకారి ఐదు కిలోల నూకలు, ఉప్పు, మిర్చికాయలు, మంచినూనె, చింతపండు కాయదంల పొట్లాలు గట్టి ఇయ్యంగనే, ఉరుకులు పరుగులతో ఇల్లు చేరింది భూది.

అమ్మా ఆకలే, బువ్వోండే అని పిల్లలు అనగానే, జెర్రాగుండి బిడ్డా నూకలు తెచ్చిన పొయ్యిమీద ఎక్కిస్తా. అయ్య ఏడికి పోయింద్రా.

ఎవరో పొయిల కట్టెలు కోసము మొద్దు నరుకుమన్నరట.

పొయ్యి మీద నూకలు ఉడుకుతుంటే, ఇంత చింతపండును, ఉప్పు మిర్చికాయలేసి తొక్కు నూరింది.

నూకల గంజి ఒంపి, అందులో ఉప్పేసి, బాగా కలిపి బిడ్డా అయ్యెచ్చేటాకల్ల మనిషింత గంజి తాగుండి అని ఇద్దరి గిన్నెలల్ల పోసి ఇచ్చింది. వాళ్లు తాగుతుంటే, బొగ్గుతోటి పండ్లు తోముకొని, మొఖం కడుక్కుంది. అప్పుడే సామయ్య గొడ్డలి పట్టుకొని బయటనుంచి వచ్చిండు.

ఏమేయ్ ఏమన్న వొండినవా! అని అలసిపోయిన గొంతుతో అడిగాడు సామయ్య.

కాళ్లుశేతులు కడుక్కోనిరా, పెడత అని భూది, అందరికీ నూకల బువ్వ, చింతకాయ తొక్కు గిన్నెల వెట్టి, ఎవ్వరిది వారికి ఇచ్చింది. ఆకలికి అమృతంలా అనిపించింది అందరికీ.

పిల్లలకు ఇంకింత ఉంటే పెట్టే, తింటరేమో అన్నడు సామయ్య. భూది వండిన కుండను చూపిస్తూ అందరికీ పిడికెడు వొస్తట్టు వొండిన. ఒకటే పూట

కడుపునిండ తింటే ఐదు కిలోల నూకలు రెండు రోజులల్ల అయిపోతాయి. మల్ల ఏమిదింటరు. కరవు వొచ్చి మూడేండ్లు ఎల్లి నాలుగోది నడవవట్టే, చెరువులు ఎండే, తాగుతందుకు నీళ్లు దొరకక కోసు దూరం పొయ్యి మోట బావులకాడనుండి తెచ్చుకోవద్దెమి. ఇంట్ల వాడుకుంతందుకు, సర్కార్ శాదబాయికాడ ఎప్పుడు వదిమంది నిలవడే ఉండవట్టి. బాయిల బొక్కెన గూడ మునగకపోయే, శెంబెడు, శెంబెడు శేడుకుంట కడవలు నింపెటాకళ్ల, రెండు కడవలకు గంట పట్టవట్టే. అర్రలున్న అన్ని దొంతులు సదిరినా శారెడు ఇత్తులు లేకపోయే. రేపు వానలు వడితే ఇతనాలకని వుంచిన మక్కుజొన్నలు బట్టల గట్టి దూలం మీద పెట్టినయే మిగిలినయి. పండో, కాయో దొరుకుతదంటే వానలు లేక ఎక్కడియక్కడ చెల్లు ఎండిపోయే. ఆ దేవున్ని ఎప్పుడు దయోస్తదో ఏమో, వానలు ఎప్పుడు పడయో ఏమో. దేవుడా జల్లిన కండ్లు దెరువు.

పిల్లలకు కరవు, కష్టమేమీ తెలుస్తది. ఆటకోకిలి పిల్లలు అవ్వా ఆకలి అనంగనే కండ్లల్ల నీళ్లు రావట్టే ఏం జెయ్యాలే. పాత శీరెను శింపి నడుముకు గట్టిగా కట్టుకొని ఆకలి కాకుండా, నడుస్తందుకు ఆసరగా ఉంటుందని ఆలోచించుకొని భూదేవి కట్టుకుంది. అవ్వా గట్ల ఎందుకు కట్టుకున్నవు అని పిల్లలు అడిగితే, నడుముకు గట్టిగా ఉంటుందని, వొడ్డాలము బదులు అని పిల్లలకు శెప్పేది. తాను కడుపు గట్టుకొని, మొగనికి, పిల్లలకు బుక్కెడు పెడుతూ, తాను మాత్రం గంజిలో కొన్ని అన్నం మెతుకులు, ఉప్పు వేసుకొని తాగి కడుపు నింపుకొనేది.

స్వామికి రెండు ఎకరాల భూమి, ఒక పాలిచ్చె

బట్టె ఉండే. రెండెకరాల భూమిలో కూలీలతో దున్నించి పంట పండించేవాడు. భార్య భూదేవితో కలిసి కూలీకి వెళ్లేవాడు. తమ భూమిలోని పంట సంవత్సరానికి తినడానికి భోజనానికి, రోజు చేసే కూలి, ఖర్చులకు పోను కొంత వెనుక వేసుకొనేవారు. బట్టె పాలతో పెరుగు, చల్ల చేసి అందరికీ దానం చేసేవారు. పిల్లలను సర్కారు బడికి పంపేవాళ్లు. ఒక్కసారి కరవు రావడం అది నాలుగేండ్లు సుక్కువాన పడకుండా రావడం వలన, పనిలేక పంటలు పండక, తిండి దొరకక చావు బతుకుల మధ్య నడుస్తుంది సంసారం. కరవు వల్ల ఏ సౌకారి అప్పు ఇవ్వకపోగా, అంతకుముందు మాట్లాడినట్లు మాట్లాడడం కూడా లేదు. పట్నం దిక్కు పనికి పోయినోళ్లు అక్కడ పనిలేక తిరిగి రావట్టి. చేద్దామంటే పని దొరకదు. తిందామంటే తిండి లేదు. తాగుదామంటే నీళ్లు లేవు. ఇదొక భయంకరమైన కరవు. ఈ కరవు నుండి బయటపడితే గాని మనిషి ఉండడు. లేకపోతే ఊళ్లకు ఊళ్లు స్మశానం లెక్క అయిపోతాయి.

* * *

ఏమయ్యా ఏమైన పని దొరికిందా, బయటినుండి ఉసూరుమంటు ఇంటికొచ్చిన మొగన్ని అడిగింది భూది.

లేదే ఏమిలేదు మొన్న కట్టెలు కొట్టిన కూలి తెచ్చుకుందామని పోతే రేపు రమ్మన్నడు. ఇన్నితైదలు పెడత అన్నడు.

ఆడోళ్లందరు చిన్నగుట్ట అడవికాడికి పోతున్నట. యాపగింజ లేరుతందకు. నేను పిల్లలను యెంటేను కొని పోత. రేపు మమ్మలనే పోవాలట.

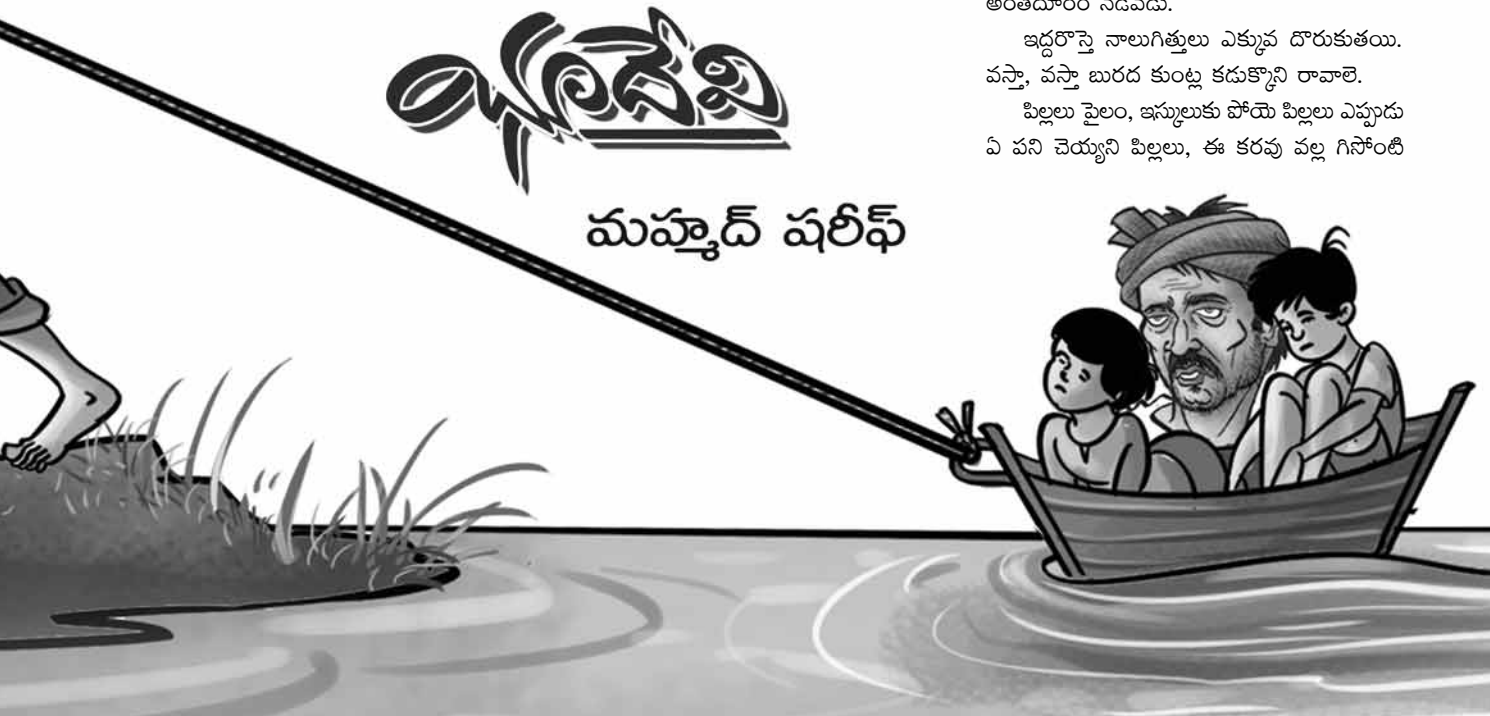
పెద్దోన్ని తీసుకపో, శిన్నోడు వద్దే. వాడు అంతదూరం నడవడు.

ఇద్దరొస్తే నాలుగిత్తులు ఎక్కువ దొరుకుతాయి. వస్తా, వస్తా బురద కుంట కడుక్కొని రావాలే.

పిల్లలు పైలం, ఇస్కూలుకు పోయే పిల్లలు ఎప్పుడు ఏ పని చెయ్యని పిల్లలు, ఈ కరవు వల్ల గిసోంటి

మహ్మద్ ఫరీఫ్

పని చేయవలసి వచ్చె.

మన్సులనే భార్య పిల్లలను లేపి, తలో నంచిచ్చి యావగింజ లేరుతండుకు తోలిండు సామయ్య.

వాడకట్టొల్లు, ఆడోల్లందరితో కలిసి భూది, పిల్లలను తోలుకొని ఏడుకోసులు నడుసుకుంటూ పోయి, శిష్టి నంచి నిండ యావవండ్లను ఏరుకొచ్చిండు. తోవ్వలున్న బురదకుంట బండమీద పోశి నీళ్లు వోసుకుంటు చేతులతో రాసుకుంటూ కడిగి, నీళ్లు కారుతుంటే సంచల నింపు కొచ్చిండు. సంచని వాకిట్ల గుమ్మరిచ్చి ఎండ వోశి పిల్లలు కాళ్లుశేతులు కడుకున్నారు. నూకలు పొయ్యి మీద వెట్టి కాళ్లుశేతులు కడుక్కుంది భూది.

ఈరోజు గండం గడించింది మరి రేపటి కెట్ల అని ఆలోచిస్తూ ఏమిచేయాలో తోచక భర్త వైపు చూస్తూ, పిల్లల దిక్కు చూస్తూ కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుంటూ ఏడ్వవట్టింది.

భూది ఏడ్వకే - నువ్వు ఏడుస్తే నాకు ఎటూ మన్సునవట్టదే అంటూ భార్యను ఓడార్చాడు.

నాయనా అమ్మ పేరేందే, భూది, భూది అని ఎప్పుడు పిలుస్తుంటావు.

అదా బిడ్డా నువ్వు దేనిమీద నిలబడ్డవు.

నేనా భూమి మీద, అంటే అమ్మపేరు భూమి గదేరా, భూదేవి, ఈ పపంచం అంత మోస్తది. గిప్పుడు ఈ ఇంటి బరువంతా మోసున్నది.

మరి నీ పేరు సామయ్య అంటరు కద. గదేనా నీ పేరు.

నా పేరు మా అవ్వ. అయ్య ఏడుకొండల స్వామి అని వెట్టిండు గట్ల అందరికి పిలువరాక స్వామి, స్వామి అని పిలుసుకుంటు గిప్పుడు సామయ్య అయింది బిడ్డా.

ఏమయ్యా ఇంట్లోక ఇత్తు లేక పాయె శేస్తుండుకు పనిలేక పాయె. ఆకలితో పిల్లలు సచ్చిపోతరు. నువ్వు కోపము శెయ్యనంటే నేనాకటి శెవుత అని గునిగింది భూది.

శెప్పే ఎర్రమొఖమా, నువ్వు ఏమి శెప్పినా ఇంటి గురించే ఉంటది.

గీ పుస్తెలు తీసుకపోయి అమ్మెయ్యి మూడునెలల సరిపొయ్యి గానమొస్తది. లేకుంటే పిల్లలు ఆకలి తోటి సచ్చిపోతరు.

వద్దే భూది పెండ్లిల మామయ్య, అవ్వ కోడలికి పేమతో తెచ్చింది. గది గూడ అమ్మితే నేను నచ్చదాక నీకు శేపియ్యనేమో.

పేమ బంగారంల ఉండదయ్య, నీ శేతులతో పసుపుకొమ్మ కట్టు చాలు గదే నాకు బంగారం లెక్కనే.

గట్లనే తీసి ఇయ్యే, సౌకారి ఇంటిదాక పోయివొస్త. అని భూది ఇచ్చిన పుస్తెలు తీసుకొని సౌకారి ఇంటికి పోయి అమ్మి కింటల్ బియ్యము, తీసుకొచ్చి ఇంట్లో ఏశిండు.

తెల్లారగనే అంతా సందడే, నాగండ్లు తీసుకొని దున్నుటకు మొగవాళ్లు శేన్లకు పోతుంటే నిన్న మొన్న రూపాయి అప్పు ఇవ్వని కోమటొల్లు పిలిచి అందరికి ఉద్దెరగా సామాను, ఇత్తువొడ్లు, జొన్నలు అన్ని ఇయ్యవట్టి. ఎంత మార్పు చెరువు నిండడంతో పంటలు పండినట్లు సౌకార్లు అప్పులు ఇయ్యవట్టి. నాలుగేండ్ల కరవులో అందరిలో ఒకరకమైన బాంధవ్యాలు, ప్రేమలు దూరమై రేపు ఎలా ఉంటుందో బ్రతికిన వాడే మనవాడు ఎవరేమనుకున్నా సరే అని మొండిగా ఉన్న సేట్లు వాన కురియంగనే అందరిపై ప్రేమ కురిపిస్తూ లావాదేవీలు శేయవట్టిండు.

ఒక్కసారి గంత బియ్యాన్ని నూశి శాలా రోజులయ్యింది. ఆ ఇంటొళ్లకు.

అమ్మా ఆకలేస్తుండే అన్నమొండు అని శిన్నోడు అంటుంటే.

అమ్మా ఈరోజు పసుపన్నంవొండే అని పెద్దోడు శిన్నుప్పుడు తిన్న అని బతిమాలాడు.

గట్లనే బిడ్డా అని ఆ దినము కడుపు నిండ తినాలని పసుపు వేసి వండింది. సామయ్య గాలాలతో పట్టుకొచ్చిన శాపలతో దప్టం గాసింది భూది.

చీకటి పడుతుంటే దీపాలు ముట్టించింది భూది. పిల్లలు ఎప్పుడు తిందామని వంట ఇంటి దిక్కు చూస్తున్నారు.

అందరు వరుసగా కూర్చున్నారు. అందరి గిన్నెల్లో నిండ అన్నం శాపల దప్టం బోసింది భూదేవి. అది చూడగానే ఆనందంతో ఉప్పొంగింది వాళ్ల మనసు.

ఒకసారి నుడిగాలి రావడం వలన, దీపం ఆరిపోతుందని అన్ని దర్వాజలు కిటికీలు మూసింది భూది. దర్వాజ సందులనుంచి, ఎంటిలేటర్ల నుండి దుమ్ముతో కూడిన గాలి ఇంట్లో అంత నిండి

పోయింది. రెండు బుక్కలు తిన్నరో లేదో, దుమ్ము పడకుండా అందరు గిన్నెల మీద చేతులు అడ్డం బెట్టుకొని కూసున్నారు. ఉరుములు, మెరుపులతో వాన. ఇల్లు అక్కడక్కడ ఊరుస్తుంటే భూది కుండలు, గిన్నెలు పెట్టింది.

ఇగ తినరాదు బిడ్డా, మీరు తినుండ్రి అని స్వామి బువ్వ తినకుండ లేచింది. పిల్లలు నాలుగు ముద్దలు తిని వారు లేచిండు. ఎడతెరిపి లేకుండా కుండపోతగా రాత్రి ఒంటిగంట వరకు ఒకటే వాన. వాన వెలియగానే వెన్నెల ఆకాశంలో, బయట ఒకటే చప్పుడు. అందరం బయటకొచ్చి సూస్తే ఆనందంతో ఇండ్లనుంచి ఊరు ఊరంతా బయట కొచ్చిండు, మేము అందరిలో కలిశాం.

కొంతమంది అప్పుడే చెరువుకు పోయిండు. చెరువు నిండి అలుగు వారుతుంది. అది రాత్రిలాగా లేదు. కరవు పోయి అందరికి తెల్లారినట్లు అనిపించింది.

తెల్లారగనే అంతా సందడే, నాగండ్లు తీసుకొని దున్నుటకు మొగవాళ్లు శేన్లకు పోతుంటే నిన్న మొన్న రూపాయి అప్పు ఇవ్వని కోమటొల్లు పిలిచి అందరికి ఉద్దెరగా సామాను, ఇత్తువొడ్లు, జొన్నలు అన్ని ఇయ్యవట్టి. ఎంత మార్పు చెరువు నిండడంతో పంటలు పండినట్లు సౌకార్లు అప్పులు ఇయ్యవట్టి. నాలుగేండ్ల కరవులో అందరిలో ఒకరకమైన బాంధవ్యాలు, ప్రేమలు దూరమై రేపు ఎలా ఉంటుందో, బ్రతికిన వాడే మనవాడు ఎవరేమనుకున్నా సరే అని మొండిగా ఉన్న సేట్లు వాన కురియంగనే అందరిపై ప్రేమ కురిపిస్తూ లావాదేవీలు శేయవట్టిండు.

తెల్లారగనే నా దగ్గరికిరా, నా దగ్గరికిరా కాలికి అని పోటి మీద పిలవ వట్టిండు రైతులు.

బిడ్డా ఇక మన కష్టాలు దూరమైనయి. మీ అవ్వ కడుపు గట్టుకొని తక్కువ దిని నాకు, మీకు ఇంత ఎక్కువ అంబలో, గంజో పోసిందిరా, లేకుంటే కరవులో సచ్చిపోయింటోల్లం.

అవ్వా నీ ఆకలికై కడుపుకు బట్టకట్టుకొని మాకు వెట్టినవు. నీకెమన్న అయితే ఎట్ల అని పిల్లలు భూదిన అడిగారు.

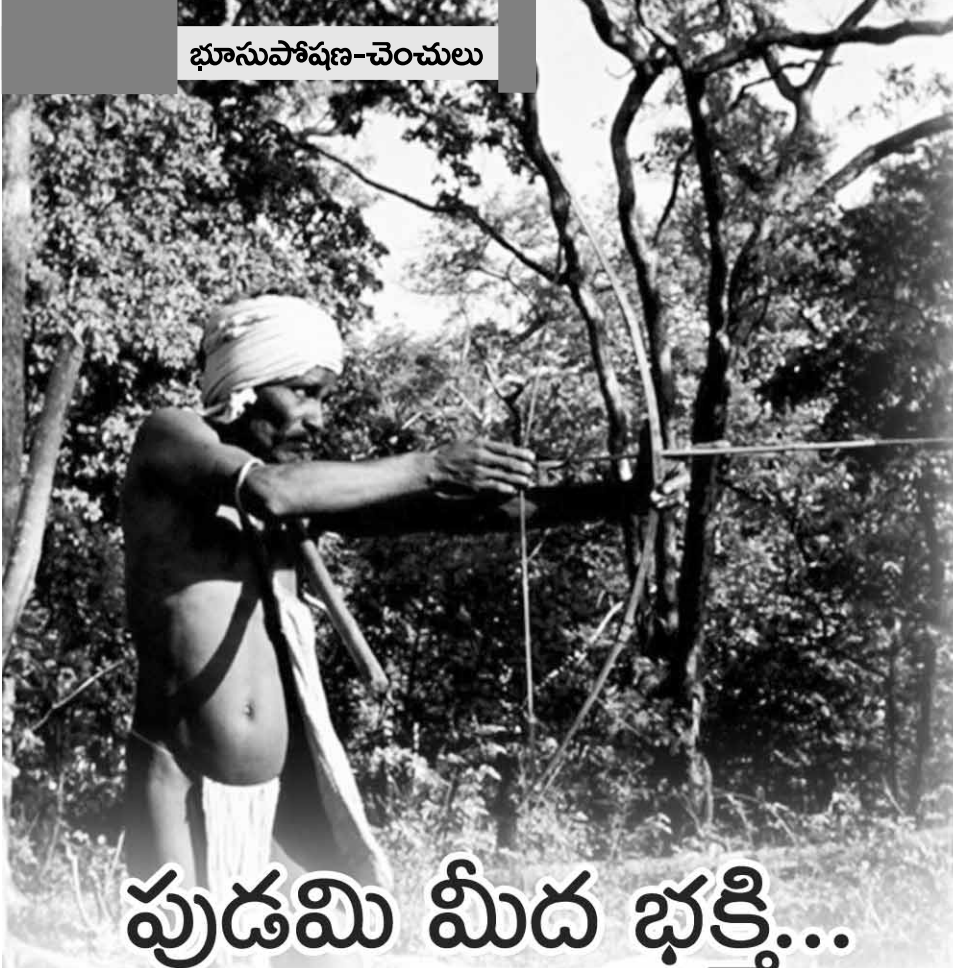
మీకు ఆకలితీరితే నాకు ఆకలి తీరినట్లే బిడ్డా. మీ ప్రేమనే నాకు కడుపు నింపింది. తల్లిప్రేమ అంటే గదే బిడ్డా అని ఇద్దరిని రెండు సంకల్లో తీసుకొని దుఃఖించింది.

భూదేవి ఇక ఏడ్వకే మన కష్టాలు తీరినవి. ఆ దేవుడు కన్ను దెరిశిండు, వాన గురిపించిండు. ఇక మనకు భయం లేదు.

అవతార పురుషుడే అమ్మ రూపమున అవతరించె ఈ లోకమున... అని దూరం నుండి పాట వినబడుతుంది.

అది నిజమే అనిపించింది మాకు !

పుడమి మీద భక్తి... పులులంటే అనురక్తి

‘పేదరికం, ఆకలి అనుభవిస్తున్నప్పటికీ అటవీ పర్యావరణం కాపాడటంలో, వన్యప్రాణి సంరక్షణలో ‘చెంచు’ గిరిజనుల కృషి మరువలేనిది. ప్రభుత్వం ITDA, ఇతర స్వచ్ఛంద సంస్థల ద్వారా చేపడుతున్న సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను అందిపుచ్చుకుంటూ ఇప్పుడిప్పుడే చాలామంది చెంచులు సుస్థిర వ్యవసాయం దిశగా అడుగులు వేస్తున్నారు. నల్లమల అటవీ ప్రాంతంలో పులులు, ఇతర వన్యప్రాణి సంరక్షణలోనూ, పులుల గణనలోనూ చెంచు గిరిజనుల పాత్ర మరువలేనిది. ఇది భారత ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ‘జాతీయ పులుల సంరక్షణ ఎక్సలెన్స్’ అవార్డు రావడానికి దోహదం చేసింది.’

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి, వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి ‘పోస్టర్’ విడుదల చేసిన సందర్భంగా ఫారెస్ట్ ఉన్నతాధికారి ఎన్. ప్రదీప్ కుమార్ (PCCF & Head of Forest Force) చేసిన వాఖ్య.)

జీవి వైవిధ్యాన్నీ అడవిని, అటవీ జంతువులనూ రక్షిస్తూనే సంచార జీవనం సాగించే గిరిజనులు చెంచులు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని నల్లమల అటవీ ప్రాంతమైన ప్రకాశం, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలలోనూ, తెలంగాణలో ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలలో చెంచులు నివసిస్తున్నారు. అంటే కృష్ణానదీ పరివాహక

ప్రాంతంలో చెంచులు విస్తరించారు. అటు పూర్వపు నిజాం రాజ్యానికి, ఇటు బ్రిటిష్ పరిపాలనలోని మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీకి సరిహద్దుగా ఉన్న కృష్ణానదికి ఇరువైపుల ఉన్న ప్రాంతాల్లో వారి ఆవాసం. చెంచులు చాలావరకు దట్టమైన నల్లమల అటవీ ప్రాంతంలోని గూడేలలో (పెంట అని కూడా అంటారు) నివసిస్తూ ఉంటారు. అటవీసంరక్షణలో అధికారులకు

తోడ్పడానికి ముందుంటారు.

అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలకు దగ్గరగా ఉన్న గూడేల్లో నివసిస్తున్నప్పటికీ ఆ అభివృద్ధి ఫలాలను అందుకోవడంలో చెంచులు వెనుకబడే ఉన్నారు. ఇక మారుమూల అడవిలో ఉన్న చెంచుల అభివృద్ధి గురించి చెప్పాలా! ఇందుకు కారణం-భారత ప్రభుత్వం ఈ ప్రాంతాన్ని పులుల అభయారణ్యంగా ప్రకటించడమనుకోవచ్చు. ఆ నియమ నిబంధనలు కొంత అడ్డంకిగా మారుతున్నాయి. అటు పౌష్టికాహారం, ఇటు వైద్యం, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అందించడం కూడా అధికార యంత్రాంగాలకు ఇబ్బందిగా పరిణమిస్తున్నది. ప్రభుత్వం పులుల అభయారణ్యంలో ఉన్న కొన్ని గూడేలను మామూలు ప్రాంతానికి మార్చి పక్కా ఇళ్లు నిర్మించి పునరావాసం కల్పించినా అక్కడ ఇమడలేకపోతున్నారు. కొత్త ప్రాంతంలో శుభం కలగదని, ప్రాణనష్టం జరుగుతుందని భావించి తిరిగి పాత ఆవాసాలకు (మారుమూల గూడెం) చేరుతున్న పరిస్థితులను గమనించవచ్చు. ప్రభుత్వ ఐ.టి.డి.ఎ. ఆర్.డి.టి లాంటి స్వచ్ఛంద సంస్థ సహకారంతో అటవీ అభ్యంతరాలను అధిగమించి పక్కా ఇళ్ల నిర్మాణానికి శ్రీకారం చుట్టింది.

ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 33 గిరిజన తెగలలో 08 తెగలను ఆదిమజాతి సమూహాలుగా (PVTG) భారత ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అడవినే నమ్ముకొని జీవనం సాగిస్తున్న ‘చెంచుతెగ’ను 1975లో ఆదిమజాతి సమూహంగా (Particularly vulnerable group) గుర్తించారు. రాష్ట్ర విభజన తరువాత ప్రకాశం, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలలోని 27 మండలాలలో 186 చెంచు గూడేలలో 27,857 మంది చెంచు జనాభా ఉన్నట్లు తేలింది. చెంచు జనాభా అంతరించిపోతున్నదనేది కేవలం అపోహ. కాకపోతే చెంచు జనాభావృద్ధి మిగిలిన రాష్ట్ర జనాభావృద్ధితో పోలిస్తే చాలా తక్కువ.

ఆకలి, రక్తహీనత, ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు బలికావడం, ఉపాధి కోసం వలసలు వంటి పరిస్థితులు చెంచుల సంస్కృతిని, నేపథ్యాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాయి. చెంచుల సంక్షేమానికి, అభ్యుదయానికి ప్రభుత్వం ఐ.టి.డి.ఎ. రూపంలో ఎన్ని చర్యలు

డా.బి. రవీంద్రరెడ్డి
ప్రాజెక్టు అధికారి, ఐ.టి.డి.ఎ. శ్రీశైలం

మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకంతో తవ్విన కందకం

ఆ పథకం కింద పశువుల కుంటలో పూడికతీత

అటవీఫల

చేపడుతున్నప్పటికీ వాస్తవంగా వాటి ఫలాలను వారు అందుకోలేకపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితుల నుండి వారు బయటపడటానికి, జీవన ప్రమాణాలను మెరుగు పరచడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. కొంత మేరకు వారు పౌష్టిక ఆహారం సమకూర్చుకోవడంతో పాటు ఆర్థిక స్వయం సమృద్ధి సాధించడానికి, అటవీ ఫలసేకరణ మీద తక్కువ ఆధారపడేటట్లు చేసి, అటవీ సంరక్షణకు తోడ్పాటునందించడానికి కొన్ని అదనపు సౌలభ్యాలతో ఏర్పరచిన 'మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం-చెంచు ప్రత్యేకం' విశేషంగా ఉపకరిస్తుందని విశ్వసించవచ్చు.

ఈ పథకం ఐ.టి.డి.ఎ. ఆధ్వర్యంలో ప్రకాశం, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలలోని చెంచుగూడేలలో జూన్ 2009 నుండి ముందస్తు చెల్లింపు పద్ధతి ద్వారా అమలు చేస్తున్నారు. సాధారణ జాతీయ

గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంతో పోల్చి చూస్తే చెంచు ప్రత్యేక పథకంలో కొన్ని అదనపు సౌలభ్యాలు ఉన్నాయి. అందులో ముఖ్యమైనది, పని ప్రారంభించక ముందే 50 శాతం కూలీ డబ్బు ముందస్తుగా చెల్లిస్తారు. చెంచులలో సాధారణమైన పోయిన రక్తహీనత, పౌష్టికాహార లోపం, విటమిన్ లోపం వంటి వాటిని అధిగమించడానికి ఈ వెసులుబాటు కల్పించారు. పేరు నమోదు చేసుకున్న ప్రతి ఒక్కరికీ నెలకు 15 రోజుల చొప్పున సంవత్సరమంతా ఉపాధి చూపుతారు (రూ.3555/- ప్రతి నెలకు/ఒక కూలీకి).

ఈ ప్రత్యేక పథకం క్రింద, అటవీ హక్కుల చట్టం క్రింద సాగు హక్కును కల్పించి భూములను అభివృద్ధి పరచడం, అభివృద్ధి చేసిన భూములలో సరిహద్దు కందకాలు తవ్వించడం వంటి కార్యక్రమాలు చేయిస్తున్నారు. దీని ద్వారా నేల మీది సారవంతమైన

మట్టి వర్షాలకు కొట్టుకుపోకుండా నివారించవచ్చు. కందకాలలో వర్షపు నీరు నిల్వ ఉంచటం వలన పంటలకు సమృద్ధిగా నీరు లభించటంతో పాటు, అడవి జంతువుల దాహార్తి తీర్చటానికి ఉపయోగపడుతుంది. అంతేకాకుండా నీరు నిల్వ ఉండటానికి అడవిలో ఫారెస్టు అధికారులు సూచించిన అనువైన ప్రదేశాలలో ఫారం పొందు నిర్మాణాలను చేపట్టడం, మట్టి రహదారుల ఏర్పాటు, మరమ్మత్తులు చేయటం, ఈ పథకం క్రింద అభివృద్ధి చేసిన భూములలో ఆసక్తి మేరకు ఉద్యానవన తోటల పెంపకాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా లబ్ధిదారులకు స్థిరమైన ఆదాయ వనరులను చేకూర్చడం సాధ్యమవుతుంది.

శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు పరిధిలోని 3 జిల్లాల చెంచులు (ప్రకాశం, కర్నూలు, గుంటూరు) మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం, చెంచు

సంచారజీవులు.. సంప్రదాయప్రియులు

శ్రీలంక ప్రాచీన తెగ 'వేడ్డా'ల మాదిరిగానే చెంచులు ఎక్కువ శాతం రింగుల జుత్తు, విశాల వదనం, చప్పిడి ముక్కు పొడవాటి దవడతో పొట్టిగా, నల్లగా ఉంటారు. వారి పూర్వీకులలాగా ఆకులతో శరీరాన్ని కప్పుకోవడం ఇప్పుడు లేకపోయినా, మగవాళ్లు గోచీ మాత్రమే పెట్టుకుంటారు. ఆడవాళ్లు నూలు రవిక, చీర కట్టుకుంటారు. అటవీ చెంచుల కన్నా నిరుపేదలు దేశంలో ఉండరు. విల్లంబులు,

కత్తి, గొడ్డలి, గుంతలు తవ్వే కర్ర, కొన్ని కుండలు, బుట్టలు, మరికొన్ని బింకపాతలు చెంచులకు వారసత్వంగా వచ్చే ఆస్తిపాస్తులు. ఇంటికొక కుక్కను పెంచుకుంటారు. వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్య భావనలు బలంగా కనిపిస్తాయి. వేటనూ, అడవి పండ్లనూ ప్రసాదిస్తుందని విశ్వసించే ఒక దేవతను పూజిస్తారు. వారి కులదైవాలతో పాటుగా నరసింహస్వామి, భ్రమరాంభ మల్లికార్జున స్వాములను ఆరాధ్యదైవాలుగా కొలుస్తారు. కొంతమంది శివుడిని బయన్నస్వామిగా పూజిస్తారు. భ్రమరాంబాదేవిని 'చెంచిత' పేరుతో, వారి తెగ ఆడబిడ్డగా చెప్పుకుంటారు. దీనికి ఆధారం శ్రీశైలం దేవాలయం ప్రాకారాల మీది అక్షరాలలో ఉంది కూడా.

ఛత్రపతి శివాజీ శ్రీశైలం విచ్చేసినప్పుడు చెంచులే దారి చూపి, సవర్యలు చేసి సహాయం చేశారని అంటారు. శ్రీశైలంలో ఏటా జరిగే సంక్రాంతి

బ్రహ్మాత్మవాలలో మకర సంక్రాంతి రోజున నిర్వహించే కల్యాణోత్సవం చెంచులు భక్తిశ్రద్ధలతో నిర్వహించడం ఆనవాయితీ. జీవితం దేవుడి వరప్రసాదమేననీ, మరణించిన జీవుడు దేవుడులో కలసిపోతాడనీ, చెంచులు నమ్ముతారు. అప్పటికప్పుడు ఆకువుగా పాటలు పాడుతూ స్త్రీ పురుషులు నృత్యం చేస్తారు. వారి ఆటల్లో సింగి, సింగడు నాయికా, నాయకులు. డప్పు వాద్యానికి తగినట్టుగా చిందులేస్తారు. ఇప్పు సారా తాగితే మైమరిచి నర్తిస్తారు. నెమలి నృత్యం, పులివేషాలలో నృత్యమే వారికి ముఖ్యమైనది. చెంచుల కథలు జానపద కళా రూపాల్లో ఒకటి. మొండి వ్యాధులను కూడా ఆయుర్వేదం, మూలికల ద్వారా నయం చేసే పరిజ్ఞానం వారిలో కొంతమందికి ఉంది.

పాల్కురికి సోమనాథుడు 'పండితారాధ్య చరిత్ర'లో చెంచులు భక్తి భావంతో దానధర్మాలు గావిస్తూ శ్రీశైలయాత్రను సాగించడాన్ని వర్ణిస్తాడు.

సేకరణలో..

ఎంతో ఇష్టమైన నృత్యం

అంతర్జాతీయ పులుల దినోత్సవంలో జగన్ చేసే పోస్టర్ విడుదల

ప్రత్యేకం రాకముందు అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణ ద్వారా కుటుంబాలను పోషించుకునేవారు. ఉపాధి హామీ పథకం వచ్చిన తర్వాత చెంచులకు అటవీ హక్కు చట్టం ద్వారా సంక్రమించిన భూములలో కంప మొద్దల తొలగింపు, పొలం సరిహద్దు కందకాలు త్రవ్వటం, ఫారం పాండు, కొండవాలు ప్రాంతంలో కందకాల తవ్వకం, ఉద్యానవన పంటలు, భూమికోత నివారణ పనులు, పొలం సరిహద్దు గట్టమీద మొక్కలు పెంపకం, పొలాలకు ఒండ్రుమట్టి తోలడం, దున్నడం, నీటి నిల్వ, నీటి సంరక్షణ పనుల ద్వారా చెంచుల భూముల అభివృద్ధికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

సంచారజీవనం చెంచులు జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా వారి భూములను అభివృద్ధి చేయడం వలన స్థిర నివాసం ఏర్పాటు

చేసుకొని ROFR భూములలో పత్తి, మిర్చి, కంది, జొన్న, మామిడి వంటి పంటలు వేస్తూ రైతులుగా మారుతున్నారు.

చెంచులు అడవిని కన్నతల్లిగా భావిస్తారు. పులులను దైవంగా, తమ కుటుంబ సభ్యులుగా భావిస్తారు. అత్యాశపరులుకాదు, అటవీ ఉత్పత్తులను అవసరానికి మించి తీసుకోరు. ఉదాహరణకు, తేనె సేకరించినపుడు, కొంత భాగాన్ని అక్కడే సురక్షితంగా నేల మీద వదలి వేస్తారు. ఎందుకంటే పులులు, వన్య ప్రాణులు తేనెను సేకరించలేవు.

ఇటీవల ఫారెస్టు శాఖ నిర్వహించిన ఒక కార్యక్రమంలో 'అంతర్జాతీయ పులుల దినోత్సవం' సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి ఒక పత్రాన్ని విడుదల చేశారు. నల్లమల ప్రాంతంలోని 'నాగార్జున శ్రీశైలం పులుల

అభయారణ్యం' (3,727 చదరపు మైళ్లు) దేశంలోని అతి పెద్ద పులుల అభయారణ్యమనీ, ఇక్కడ దాదాపు 60 పులులు నివసిస్తున్నట్లు తాజాగా నిర్వహించిన పులుల గణన ద్వారా తేలిందనీ అధికారులు ఆ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రికి తెలియజేశారు. పులుల గణనలో దాదాపుగా 300 మంది చెంచులను ట్రెగర్ ప్రొటెక్షన్ వాచర్లుగా ఉపయోగించుకున్నామనీ, పులులు, వన్యప్రాణి సంరక్షణలో ఇక్కడ నివసించే చెంచులు ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నారనీ, తద్వారా 'జాతీయ పులుల సంరక్షణ ఎక్సలెన్సీ' అవార్డు రావడానికి కారణమయ్యారనీ ఫారెస్టు ఉన్నతాధికారులు తెలియజేశారు. దీనికి ముఖ్యమంత్రి సంతోషం వ్యక్తం చేస్తూ పులుల రక్షణకు ఫారెస్టు అధికారులు, చెంచులు చేస్తున్న కృషిని అభినందించారు.

చెంచు తెగ ప్రధానంగా అటవీ ఉత్పత్తులపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నది. అటవీ పర్యావరణానికి ముప్పు వాటిల్లకుండా, దోపిడీదారులు, స్వగర్ల నుండి అడవిని, అడవి జంతువులను కాపాడటంలో తోడ్పాటునందిస్తున్నది. అడవిని తల్లిగా భావిస్తూ ప్రభుత్వం ITDA ద్వారా చేపడుతున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో పాటు RDT, అజీమ్ ప్రేమ్ జీ ఫిలాంత్రిప్ సొసైటీ లాంటి స్వచ్ఛంద సంస్థల తోడ్పాటును చెంచులు అందుకుంటున్నారు. అలా ఇప్పుడిప్పుడే క్రమేపి అభ్యున్నతి వైపు అడుగులు వేస్తున్నారు. స్వగ్రీయ దా|| వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న (2004-2009) కాలంలోను, ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిలు గిరిజనుల మీదున్న మమకారంతో అటవీ హక్కుల చట్టం (ROFR Act)-2006ను అమలు పరచడంలో దేశంలో ప్రథములుగా నిలిచారు. ఈ ఇద్దరి ముఖ్యమంత్రుల అభీష్టం మేరకు 3 జిల్లాల కలెక్టర్లు, ఫారెస్ట్ సిబ్బంది సహకారంతో దాదాపు 3,345 కుటుంబాలకు 10,153.00 ఎకరాల అటవీ భూమిని ITDA ద్వారా సాగు హక్కు కల్పించారు. ఇందులో ఒక్క 2020 సంవత్సరంలోనే 2వ విడతలో దాదాపుగా 2270.00 ఎకరాలు అటవీ భూమిపై 964 చెంచు కుటుంబాలకు సాగు హక్కు కల్పించారు.

చెంచుల నృత్యం, పగ ప్రతీకారం వంటి ప్రవర్తనలను శ్రీకృష్ణదేవరాయల 'ఆముక్తమాల్యద' వర్ణిస్తుంది. మహాకవి ధూర్జటి రచించిన 'శ్రీకాళహస్తి మహాత్మ్యం' చెంచుల జీవిత వైభవాన్ని, వస్త్రధారణ మొదలు జాతర వేడుకల దాక పలు సందర్భాలలో వర్ణిస్తుంది. ఈ కావ్యంలో అగుపడే 'తిన్నడి కథ' గిరిజన సంస్కృతిని పరిపూర్ణంగా ఆవిష్కరిస్తుంది. చెంచుల జీవనం, వేట వద్దతులు, అహార పానీయాలు, వస్త్రధారణ, జాతరలు, వైద్యం వంటి అంశాలను వివరిస్తుంది.

ప్రతి చెంచు గూడేనికి ఒక పెద్దమనిషి (ఇప్పటి వాడుకలో వి.టి.డి.ఎ, (ప్రెసిడెంట్) ఉంటాడు. ఇతనిని గూడెమంతా కలిసి ఎన్నుకుంటుంది. ఇతను తన గూడెం వ్యవహారాలను చూస్తూనే, ఇతర గూడేలతో సత్సంబంధాలు నెరవడం వంటివి చేస్తుంటాడు. ఏ సభకార్యం జరిగినా ఆయన తప్పని సరిగా హాజరై ఆశీర్వాదాలు అందజేస్తాడు. కర్మకాండలలోను ప్రధాన పాత్ర ఆయనదే. చెంచులు ఒక చోట స్థిరంగా ఉండరు. వారిలో వారు తగువు లాడుకొని ఇంకొక చోటికి మారుతారు. కొన్ని

గూడెంలలో ఇప్పటికీ కొంతమంది తాగిన మైకంలో పరస్పరం విల్లంబులతో దాడి చేసుకుంటారు. చెంచుల వివాహ నిశ్చయ కార్యక్రమం సాధారణంగా పెళ్లికుమార్తె ఇంట్లో జరుగుతుంది. నేటికీ కట్నాలు లేవు. ఉమ్మడి కుటుంబాలు ఉండవు. వివాహం జరిగిన వెంటనే విడిగా కాపురం పెట్టుకుంటారు. చాలా కుటుంబాలలో వివాహానికి పూర్వమే మగవాడు ఒక గుడిసెను ఏర్పాటు చేసుకునే ఆచారం ఇప్పటికీ ఉంది. చెంచులలో మారుమనవు ఆచారం ఉంది.

ఆధునిక ప్రపంచంలో మహిళలు ధరించే చుడీదార్, చీరలు వంటి వస్త్రాలు కొంతమంది ధరిస్తున్నప్పటికీ అక్కడ ఇతర విద్యా, ఆరోగ్యం వంటి అభివృద్ధి మాత్రం ఇంకా అనుకున్నంత స్థాయిలో కనిపించడం లేదు. వైద్యం చేయడానికి వచ్చే వైద్యులు, సిబ్బందికి సహకరించని వారు కనిపిస్తారు. రాకపోతే వైద్యుల నిర్లక్ష్యం అంటూ, వస్తే ఎందుకు వచ్చారని ప్రశ్నించే వారు కూడా కనిపిస్తారు. ఈ వరిస్థితి నుంచి ఇప్పుడు చాలావరకు బయటపడుతున్నారు.

ఆయన అలవోకగా వేసిన అంకెలు, సమీకరణాలు ప్రపంచ సంఖ్యా సిద్ధాంతాన్ని సుసంపన్నం చేశాయి. వందలాది గణిత సమస్యలు రాసిపెట్టి అకాల మరణం చెందారాయన. ఎప్పుడో 1920లో ఆయన కన్నుమూసిన తరువాత, దాదాపు వందేళ్లకు ఇప్పుడు ఆయన కనుగొన్న గణిత సమీకరణాలు ఆధునిక కాలం భౌతికశాస్త్రానికి అన్వయించుకుంటున్నారు. గణితశాస్త్రంలోని స్పింగ్ సూత్రానికి ఆయన వెలువరించిన ఖీటా పంక్షన్ గుండెకాయ అయిపోయింది. ఆయన ఎవరో కాదు, భారతదేశ సనాతన జ్ఞానవారసత్వానికి ప్రతినిధి శ్రీనివాస రామానుజన్. శ్రీనివాస రామానుజన్ ను తలుచుకుంటే, వెంటనే వరాహమిహిరుడు, ఆర్యభట్టు వంటి వారు జ్ఞాపకం వస్తారు. అంతటి మహాజ్ఞాని రామానుజన్. ఆయనకు భగవంతుడు ఇచ్చిన ఆయుష్షు ముప్పయ్యే రెండేళ్లే. కానీ వందేళ్ల పాటు గణిత శాస్త్రవేత్తల మెదడుకు మేత మిగిల్చి వెళ్లిపోయారాయన. శ్రీనివాస రామానుజన్ ఆధునిక భారతదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోనే ఓ మేధో అద్భుతం. అంత చిన్నవయసులోనే, ఒక్క పక్క పేదరికంతో, మరొకపక్క అనారోగ్యంతో కూడా అంతటి సమున్నత శిఖరాలను అధిరోహించారు.

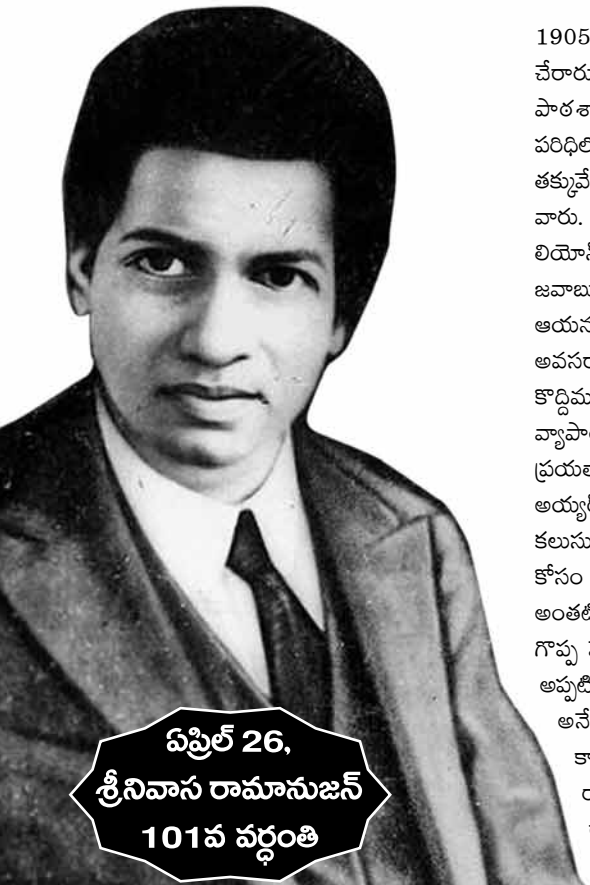
పదో ఏటనే రామానుజన్ జిల్లాలో ప్రథమంగా నిలిచిన విద్యార్థి. తమిళనాడులోని కుంభకోణం టౌన్ హైస్కూలులో ఆయన చేరిన తరువాత గ్రంథాల యానికి వెళ్లి గణితం పుస్తకాలు తీసుకునేవారు. పన్నెండో ఏటనే స్వశక్తితో ఆ శాస్త్రాన్ని అభ్యసించడం ఆరంభించారు. అప్పుడే క్యూబిక్ సమీకరణాలు, అర్థిమేటిక్, జామెట్రీ సమస్యలను కనుగొనేవారు. క్యూబిక్ ఈక్వేషన్స్ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఆయనే ఒక పద్ధతిని ఆ వయసులో కనుగొన్నారు. అలాంటి సమయంలోనే ప్రపంచ ప్రఖ్యాత గణితశాస్త్రవేత్త జార్జ్ ఎస్ కార్ గ్రంథం 'సినాప్సిస్ ఆఫ్ ఎలిమెంటరీ రిజల్ట్స్ ఇన్ ప్యూర్ మేథమేటిక్స్' రామానుజన్ చేతికి వచ్చింది. దీనితో ఆయన ఆలోచనా పరిధి ఎంతో విస్తరించింది. 4000 థీరమ్స్ కు ఈ పుస్తకం సమాధానాలు ఇచ్చింది.

గణితానికి సంబంధించి ఆయన జ్ఞాపకశక్తికి హద్దులు ఉండేవి కావు. అయితే ఆయన గణిత సమీకరణాలను పరిష్కరించేందుకు, లేదా కొత్త వాటిని కనుగొన్నప్పుడు ఎక్కువగా పలక, బొగ్గు వాడేవారు. కాగితం మీద పెట్టడం తక్కువ.

1904లో ఆయనకు విద్యార్థి వేతనంతో కుంభకోణంలోనే ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ కళాశాలలో ప్రవేశం లభించింది. గణితమంటే రామానుజన్ కు ఒక మత్తు. ఫలితం- ఆయన మిగిలిన పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులు కాలేదు. దీనితో విద్యార్థి వేతనం రద్దయిపోయింది.

ఆ ఇద్దరినీ కలిపిన తరువాత ఆయన మనసు మారింది. అప్పుడే రామానుజన్ కు సాయం చేయడానికీ, ఆయన సమీకరణాలను జర్నల్ ఆఫ్ ది ఇండియన్ మేథమేటికల్ సొసైటీలో ప్రచురించడానికీ వారు ముందుకు వచ్చారు. అలా 1912 నాటికి రామానుజన్ ఆర్థిక పరిస్థితి కాస్త మెరుగుపడింది. ఆ సంవత్సరమే మద్రాస్ పోర్ట్ ట్రస్ట్ లో గుమాస్తాగా ఉద్యోగం కూడా వచ్చింది. అప్పటికి ఆయనకు వివాహమై మూడేళ్లు గడిచాయి. పోర్ట్ ట్రస్ట్ చీఫ్ ఆకౌంటెంట్ ఎస్. నారాయణ అయ్యర్ రామానుజన్ ను ఆదరించారు. ఆయన ఇండియన్ మేథమేటికల్ సొసైటీ కోశాధికారి.

కాలానికి అంద

ఏప్రిల్ 26,
శ్రీనివాస రామానుజన్
101వ వర్ధంతి

1905లో మద్రాస్ వెళ్లి పచ్చయప్ప కళాశాలలో చేరారు. అక్కడ కూడా ఇదే పునరావృతమైంది. పాఠశాలలోనో, కళాశాలలోనో పాఠ్యప్రణాళిక పరిధిలోనో చూస్తే రామానుజన్ చదువుకున్న గణితం తక్కువేనని చెప్పాలి. కానీ కొత్త థీరమ్లను కనుగొనే వారు. అప్పటికి విశ్వవిఖ్యాతి పొందిన కార్ల్ ఫ్రెడ్రిక్, లియోన్ హార్డ్ యూలర్ వంటివారి సమీకరణాలకు జవాబులు కనుగొన్నారు. అయితే ఆయన ప్రతిభ ఆయన పేదరికాన్ని పారడ్రోలేక పోయింది. తన అవసరాల కోసం 1910లో మద్రాస్ నగరంలో కొద్దిమంది పిల్లలకు ట్యూషన్లు చెప్పారు. కొన్ని వ్యాపార సంస్థలలో పద్దులు రాశారు. అలాంటి ప్రయత్నాలలోనే రెవెన్యూ శాఖలో ఉన్న రామస్వామి అయ్యర్ అనే ఉన్నతోద్యోగిని కూడా రామానుజన్ కలుసుకున్నారు. అక్కడ ఉద్యోగం ఉందంటే దాని కోసం వెళ్లారు. కానీ అలాంటి చిన్న ఉద్యోగంలో అంతటి మేధావిని కట్టి పడేయకుండా రామస్వామి గొప్ప మేలు చేశారు. అదే ఒక మలుపు తిప్పింది. అప్పటికే రామస్వామి ఇండియన్ మేథమేటికల్ సొసైటీ అనే సంస్థను నడుపుతున్నారు. ఆ సొసైటీకి కార్యదర్శిగా ఉన్న ఆర్. రామచంద్రరావును రామస్వామి సంప్రదించారు. మొదట్లో రామచంద్రరావు రామానుజన్ సమీకరణాలు అనుకరణ అనుకున్నారు. కానీ రామస్వామి

ఇంజనీర్, పోర్ట్ ట్రస్ట్ చైర్మన్ సర్ ప్రాన్సిస్ స్పింగ్ కూడా రామానుజన్ కు అండగా ఉన్నారు. రామానుజన్ కు ప్రభుత్వ సాయం అందాలని, ప్రముఖ బ్రిటిష్ విశ్వవిద్యాలయంలో పరిశోధకునిగా స్థానం కల్పించాలని మొదట గట్టిగా ప్రయత్నించినవారు స్పింగ్.

రామానుజన్, ఆయన అభిమానులు చాలా విశ్వవిద్యాలయాలకు లేఖలు రాశారు. కానీ 1913లో రామానుజన్ రాసిన లేఖకు స్పందించిన వారు ఒక్కరే, ఆయన కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన గాడ్ ఫ్రే హెరాల్డ్ హార్టీ. రామానుజన్ పంపించిన తొమ్మిది పేజీల నోట్స్ అంత పెద్ద ప్రొఫెసర్ కు కూడా కొరుకుడు పడలేదు. హార్టీ అదే విశ్వవిద్యాలయంలో ఖ్యాతిగాంచిన మరొక ఆచార్యుడు జేయీ లిటిల్ వుడ్ ను కలిశాడు. మొదట అపార్థం చేసుకున్నా, రెండున్నర గంటలు కుస్తీ పట్టిన తరువాత ఆ తొమ్మిది పేజీలు పంపిన వ్యక్తి మేధావేనని నిర్ధారణకు వచ్చారు. కేంబ్రిడ్జ్ కు రావలసిందని ప్రొఫెసర్ హార్టీ అవకాశం ఇచ్చారు. కానీ కుటుంబ నేపథ్యాన్ని బట్టి సముద్రయానానికి రామానుజన్ అంగీకరించలేదు. అయితే మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయంలో పరిశోధన చేయడానికి అవకాశం, నిధులు ప్రొఫెసర్ హార్టీ ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సమయంలోనే ఒక సంఘటన జరిగిందని చెబుతారు. రామానుజన్ తల్లి ఒక కలగన్నది. అందులో ఆమె పూజించే నామాగిరి (మహాలక్ష్మి) అమ్మవారు ఇంగ్లండ్ వెళ్లడానికి కొడుకును అనుమతించమని ఆదేశించిందట. అలా ఆయన కేంబ్రిడ్జ్ వెళ్లారు.

జాగృతి డెస్క్

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం ప్రారంభం కావడానికి సరిగ్గా మూడు నెలల ముందు ఏప్రిల్ 1914లో రామానుజన్ కేంబ్రిడ్జ్లో ప్రవేశించారు. కొన్ని రోజులలోనే ప్రొఫెసర్ హార్టీ, ప్రొఫెసర్ లిటిల్వుడ్ల దగ్గర పరిశోధన ప్రారంభించా రాయన. రెండేళ్లకే పీహెచ్.డి.తో సమానమైన ఒక పట్టాను విశ్వవిద్యాలయం రామానుజన్కు ఇచ్చింది. భారత్ నుంచి రామానుజన్ కూడా తీసుకువెళ్లిన నోట్బుక్స్ చూసి ఆ ఇద్దరు ప్రొఫెసర్లు విస్తుపోయారు. వాటిలో కొన్నివేల ఐడెంటీలు, ఈక్వేషన్లు, ఫీరమ్స్ ఉన్నాయి. అవన్నీ 1903-1914 మధ్య ఆయన కనుగొన్నవే. అక్కడ వచ్చిన విద్యార్థి వేతనం తన అవసరాలకే కాకుండా, కుంభకోణంలో ఉంటున్న తన కుటుంబానికి కూడా చాలినంతగా ఉండేది.

మొదట్లో కొద్దికాలం చాలా ఆనందంగానే ఇంగ్లండ్లో గడిచినా, 1917 నాటికి రామానుజన్ ఆరోగ్యం క్షీణించింది. ఆ సంవత్సరంలోనే ఆయనకు క్షయ సోకినట్లు గుర్తించారు. నెలల తరబడి శానేటోరియంలో, నర్సింగ్ హోమ్లలో ఉండవలసి వచ్చేది. రామానుజన్ ఇంగ్లండ్లో ఉన్న మూడేళ్ల కాలంలో గణితశాస్త్రానికి ఎంతో ఫలవంతమైన సేవ అందింది. బ్యాచిలర్ ఆఫ్ సైన్స్ పట్టా, రాయల్ సొసైటీ ఫెలో హోదా కూడా ఆయనకు వచ్చాయి. రాయల్

ని లెక్క

సొసైటీలో ఫెలో అయిన తొలి భారతీయుడు ఆయనే. 1918 నాటికి ఆరోగ్యం కుదుటపడింది. భారత్కు బయలు దేరారు. కానీ దురదృష్టం, తరువాత ఒక్క ఏడాదే ఆయన జీవించగలిగారు. ఏప్రిల్ 26, 1920న ఆ గణిత మేధావి కన్నుమూశారు. అప్పటికి ఆయన వయసు 32 ఏళ్లు. ఆ విషయంలో చాలామందికి ఒక విషయం గుర్తుకు వచ్చి ఉండాలి. ఆది శంకరులు, స్వామి వివేకానంద వంటివారు ఇంచుమించు అదే వయసులో తనవు చాలించారు.

రామానుజన్ ప్రచురించిన పుస్తకం కాకుండా, కొన్ని నోట్బుక్స్ కూడా ఆయన వదిలి వెళ్లారు. వాటి మీద అధ్యయనం జరుగుతూనే ఉంది. ఆ నోట్బుక్స్ మీద బ్రిటిష్ గణితశాస్త్రవేత్త జీఎస్ బాట్లన్ ఎన్నో అధ్యయన పత్రాలు రాశారు. ఇటీవలి కాలంలో అమెరికా గణితవేత్త బ్రూస్ సి బ్రెంట్ ఆ పుస్తకాల మీదే తన వ్యాఖ్యానాన్ని కొన్ని పుస్తకాల ద్వారా వెలువరించారు.

రామానుజన్ (డిసెంబర్ 22, 1887-ఏప్రిల్ 26, 1920) తమిళనాడులోని ఈరోడ్లో అమ్మమ్మ గారితో పుట్టారు. తండ్రి కుప్పుస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగార్, తల్లి కోమలతామ్మాళ్. స్వల్పం కుంభకోణం. తండ్రి ఒక బట్టల దుకాణంలో గుమాస్తా. తల్లి ఆలయాలలో పాడుతూ ఉండేవారు. 1909లో జానకి అమ్మాళ్తో రామానుజన్ వివాహమైంది. అంతటి గణితమేధావితీ, అంకెల మార్మికుడికీ స్వీయజీవితాన్ని మలుచుకునే సమయానికి సున్న తప్ప మరేమీ మిగలకపోవడమే పెద్ద వైచిత్ర్యం. ★

శ్రీనివాస రామానుజన్ పుట్టిన రోజు 22-12-1887. ఆ తేదీ శాశ్వతంగా గుర్తుండేలా గణితంలోనే ఒక లెక్కలో రాసి ఉంచాలనుకున్నారు. దానికి అనుగుణంగా ఈ సంఖ్యాయంత్రం తయారుచేశారు. దీని మొదటి పరుసలో ఉన్న సంఖ్యలు 22 12 18 87 వారి పుట్టిన రోజును తెలియజేస్తాయి. ఈ సంఖ్యాయంత్రానికి ఉన్న ప్రత్యేకత ఏమిటంటే ప్రతి అడ్డ పరుస, నిలువు పరుసలో ఎటు కూడినా మొత్తం 139 వస్తుంది. క్రింద చూపిన విధంగా సంఖ్యలను వివిధ రకాలుగా కూడినా వాటి మొత్తం 139 వస్తుంది.

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

22	12	18	87
88	17	9	25
10	24	89	16
19	86	23	11

రామానుజన్ మ్యాజిక్ స్టేబ్లర్ ప్రేరణతో జింకా నారాయణస్వామి కొన్ని అంకెల ప్రహేళికలను జాగృతి వచ్చే సంచిక నుంచి ఇవ్వనున్నారు. ఈ కొత్త శీర్షిక పేరు సంఖ్యాయంత్రం. దీనికి సంబంధించిన సమానా ఇక్కడ చూడవచ్చు. ఇందులో ఆయన 1 నుంచి 16 వరకు ఉండే అంకెలనే ఉపయోగించారు.

8	10	3	13
1	15	6	12
14	4	9	7
11	5	16	2

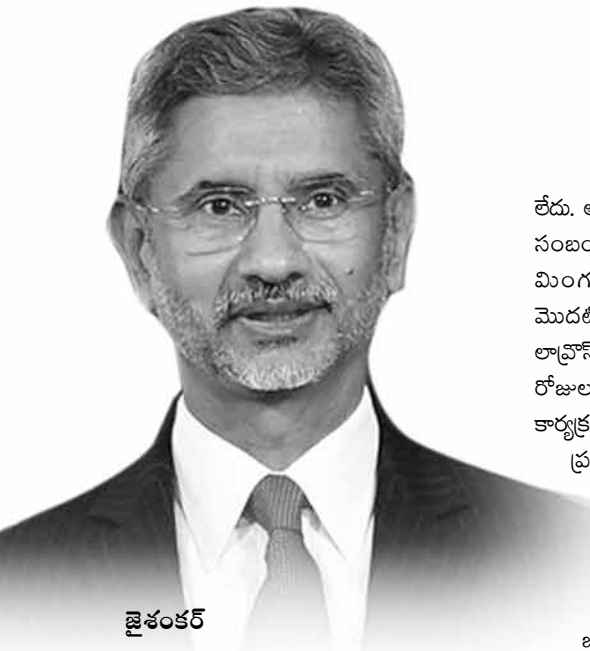
ఈ స్టేబ్లర్లో నిలువు, అడ్డం, ఏటవాలు, కేవలం నాలుగు గడులలోని అంకెలను కూడితే 34 వస్తుంది. ప్రయత్నించండి. బుద్ధికి పదును పెట్టే సంఖ్యాయంత్రం శీర్షిక వచ్చేవారం నుంచి మొదలవుతుంది.

నిర్వహణ :
జింకా
నారాయణస్వామి

ప్రచ్ఛన్న యుద్ధకాలంలో యావత్ ప్రపంచం దాదాపుగా రెండుగా చీలిపోయింది. కొన్ని దేశాలు అమెరికా వైపు చేరిపోగా, మరికొన్ని దేశాలు నాటి సోవియట్ యూనియన్ (ప్రస్తుత రష్యా) పక్షాన నిలిచాయి. అమెరికా పెట్టుబడిదారీ దేశం. దాంతో సహజంగానే ఆ భావజాలం గల దేశాలు వాషింగ్టన్ వైపు మొగ్గుచూపాయి. అప్పట్లో సోవియట్ యూనియన్ సామ్యవాద సిద్ధాంతాన్ని బలపరిచేది. దీంతో సహజంగానే వామపక్ష ఉదారవాద, సామ్యవాద దేశాలన్నీ మాస్కో వైపు నిలిచాయి. భారత్ లాంటి కొన్ని దేశాలు మాత్రం తటస్థంగా ఉన్నాయి. అప్పట్లో అగ్రరాజ్యాలైన అమెరికా, సోవియట్ యూనియన్ కు సమదూరం పాటిస్తానని చెప్పేది. అయితే ఆచరణలో మాత్రం ఢిల్లీ బహిరంగంగానే మాస్కోకు సన్నిహితంగా మెలిగేది. ఇది జగమెరిగిన సత్యం. అప్పట్లో ఢిల్లీ - క్రెమ్లిన్ మధ్య అవినాభావ సంబంధం ఉండేది. ఈ అనుబంధం దినదిన ప్రవర్ధమానమవుతూ సాగింది. సోవియట్ యూనియన్ అధినేతల భారత్ పర్యటన సందర్భంగా పండగ వాతావరణం నెలకొనేది. లియోనిడ్ బ్రెజ్నెవ్, అలెక్సీ కొసిగిన్, ఆండ్రెపోవ్, ఛెర్నోమిర్, గోర్బచవ్ వంటి మాస్కో అధినేతలకు న్యూఢిల్లీ సాదరంగా, ఘన స్వాగతం పలికేది. సోవియట్ పాలకులు సైతం అదేరీతిలో భారత్ ను అభిమానించేవారు. ఆదరించేవారు. అనేక విషయాల్లో అండగా నిలిచేవారు. భరోసా ఇచ్చేవారు. భారత రక్షణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేసేందుకు ఆధునిక ఆయుధాలను అందజేసి సహకరించారు. 1971 బంగ్లాదేశ్ విముక్తి పోరాటంలో భారత్ కు సోవియట్ యూనియన్ సంపూర్ణ మద్దతు పలికింది. నాడు మాస్కో అండదండలు లేకపోతే పరిస్థితి మరో రకంగా ఉండేదనడం అతిశయోక్తి కాదు. ఉభయ దేశాల సంబంధాల్లో అది స్పష్ట యుగమని చెప్పవచ్చు.

భారత్ కి దూరమవు

జైశంకర్

ప్రస్తుతం అదంతా చరిత్ర. వర్తమానం గతానికి భిన్నంగా ఉంది. కాలక్రమేణా భారత్ - రష్యా సంబంధాలు బలహీనమవుతున్నాయి. అనుబంధం బదులు అనుమానాలు కలుగుతున్నాయి. అపోహలు పెరుగుతున్నాయి. కారణాలు ఏమైనప్పటికీ ఉభయ దేశాలు పక్కచూపులు చూస్తున్నాయి. పాత మిత్రుల స్థానంలో కొత్త మిత్రులను వెతుక్కుంటున్నాయి. పైకి మాత్రం తమ మధ్య సంబంధాలు ఇంకా బలంగానే ఉన్నాయని చెబుతున్నాయి. ఇవి దౌత్య పరిభాషలో చెప్పే మాటలు తప్ప నిజాలు కావు. ఈ పరిస్థితికి చైనా, అమెరికా, పాకిస్తాన్ కొంతవరకు కారణమని చెప్పకతప్పదు. మారిన పరిస్థితుల్లో తన బద్ధ శత్రువులైన చైనా, పాకిస్తాన్ లకు రష్యా చేరువవుతుండటం భారత్ కు సుతారామూ ఇష్టం

లేదు. అదే సమయంలో వాషింగ్టన్ తో భారత్ సన్నిహిత సంబంధాలు నెరవడం మాస్కో నాయకత్వానికి మింగుడు వడటంలేదు. తాజాగా ఈ నెల మొదటివారంలో రష్యా విదేశాంగ మంత్రి సెర్గి లావ్రోవ్ పర్యటనలో ఈ విషయం స్పష్టమైంది. రెండు రోజుల పర్యటనకు ఢిల్లీకి వచ్చిన లావ్రోవ్ ఎలాంటి కార్యక్రమాలు లేకుండానే రోజంతా ఖాళీగా గడిపారు.

ప్రధాని మోదీతో భేటీ కాలేకపోయారు. రెండో రోజు విదేశాంగమంత్రి జైశంకర్ తో నమావేశమై ఇస్లామాబాద్ వెళ్లారు. బెంగాల్ ఎన్నికల ప్రచారంలో ప్రధాని మోదీ బీజేగా ఉన్నందున సమావేశం జరగలేదన్నది అధికారిక ప్రకటన. ఉభయ

దేశాల మధ్య మారిన పరిస్థితులకు ఇది ఒక ఉదాహరణ. రష్యా నేతలు భారత్ పర్యటనకు నేరుగా రావాలి తప్ప, పాకిస్తాన్ వచ్చి అక్కడి నుంచి భారత్ సందర్శించడం లేదా ఢిల్లీ వచ్చి తరవాత ఇస్లామాబాద్ వెళ్లడం సరికాదన్న భారత్ అభిప్రాయాన్ని మాస్కో మన్నించడం లేదు. ఇప్పుడు లావ్రోవ్ కూడా ఢిల్లీ నుంచి నేరుగా ఇస్లామాబాద్ వెళ్లడం గమనార్హం. 2012 డిసెంబరులో రష్యా అధినేత పుతిన్ భారత్ పర్యటన ఖరచైంది. మన దేశ పర్యటనకు ముందే ఆయన పాకిస్తాన్ కు వెళ్లారన్న వార్తలు వచ్చాయి. దీనిపై భారత్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. ఈ మేరకు పుతిన్ తన షెడ్యూల్ ను మార్చుకున్నారు. ఈ విషయం తెలిసీ రష్యా విదేశాంగమంత్రి లావ్రోవ్ ఇప్పుడు ఏకకాలంలో

భారత్, పాకిస్తాన్ పర్యటనను షెడ్యూల్ చేసుకోవడాన్ని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలి? మారిన పరిస్థితులకు ఇంతకుమించి మరో నిదర్శనం అక్కరలేదు. ఇస్లామాబాద్ సందర్శనలో లావ్రోవ్ కీలక చర్యలు జరిపారు. పాకిస్తాన్ కు రక్షణ సామాగ్రి విక్రయించడానికి, ఆ దేశంతో సంయుక్తంగా సముద్ర, పర్వత ప్రాంతాల్లో సైనిక విన్యాసాలు జరపడానికి అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు.

గతేడాది డిసెంబరులో ఇరుదేశాల అధినేతలైన మోదీ, పుతిన్ శిఖరాగ్ర సమావేశం జరగాల్సి ఉంది. కొవిడ్ కారణంగా ఇది రద్దయినట్లు పైకి చెబుతున్నప్పటికీ తెరవెనక వేరే కారణాలు ఉన్నాయన్న వాదన దౌత్యవర్గాల్లో వినపడుతోంది. తమ దేశానికి చెందిన మిగ్ యుద్ధ విమానాల బదులు ఫ్రాన్స్ నుంచి రఫేల్ యుద్ధ విమానాలను భారత్ దిగుమతి చేసుకోవడం మాస్కోకు మింగుడు పడని పరిణామం. దాదాపు రెండు దశాబ్దాల క్రితం భారత్, రష్యా, చైనా త్రైపాక్షిక కూటమి భావనను బలంగా తెరపైకి తీసుకువచ్చిన రష్యా ఇప్పుడు చైనాకు సన్నిహితం కావడం భారత్ కు రుచించడం లేదు. చైనాతో భారత్ కు గల తలనొప్పులు తెలిసిందే. గత ఏడాదిగా సరిహద్దుల్లో ఉద్రిక్తతలను బీజింగ్ అదే పనిగా రాజేస్తోంది. నిరుడు జూనిలో 20 మందికి పైగా భారత్ సైనికుల బలిదానానికి చైనానే కారణం. ఇప్పటికీ తూర్పు లద్దాఖ్ లో పరిస్థితులు చక్కబడ లేదు. ఇరుదేశాల మధ్య సరిహద్దులను నిర్ధారించే వాస్తవాధీన రేఖ (ఎల్ ఏస్) ను గుర్తించడానికి చైనా

ససేమిరా అంటోంది. మరోపక్క బద్ద శత్రువైన పాకిస్తాన్తో రష్యా రాసుకుపూసుకు తిరగడాన్ని భారత్ సహించే పరిస్థితి లేదు. అఫ్ఘాన్ శాంతి చర్చల్లో తనకు పాత్ర లేకుండా రష్యా వ్యవహరించిన తీరును ఢిల్లీ విధాన నిర్ణేతలు జీర్ణించకోలేకపోతున్నారు. ఆ దేశంలో శాంతి స్థాపనకు భారత్ చేసిన ప్రయత్నాలను ఎవరూ విస్మరించలేరు. ఆ దేశ ప్రగతికి అనేక విధాలుగా దోహదపడింది. ఏళ్ల తరబడి అంతర్యుద్ధంతో సతమతమవుతున్న అఫ్ఘానిస్తాన్కు ఏకంగా వందల కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో అధునాతన వనతులతో పార్లమెంటు భవనాన్ని నిర్మించి ఇచ్చింది. అనేక ప్రాజెక్టులను నిర్మించింది. ఒక పొరుగు దేశంగా అఫ్ఘాన్కు అనేక విధాలుగా అండదండలు అందించింది. వీటన్నింటినీ విస్మరించి రష్యా అనుసరించిన ఏకపక్ష వైఖరి ఎంతమాత్రం సహేతుకం కాదు. అఫ్ఘాన్ తన పెరటి దేశంగా

రష్యా అనవసరంగా అపోహ పడుతుందని, మారుతున్న పరిస్థితుల కారణంగా అన్ని దేశాలతో సంబంధాలు నెరవడం అనివార్యమని భారత్ చెబుతోంది. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమైన తాను రెండో అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమైన అమెరికాతో సన్నిహిత సంబంధాలు కలిగి ఉండటం వల్ల ఎవరికీ ఎలాంటి ఇబ్బంది ఉండాల్సిన అవసరం లేదని భారత్ స్పష్టం చేస్తోంది. 1990ల ప్రాంతంలో సోవియట్ యూనియన్ చిన్నాభిన్నం కావడంతో అనివార్యంగా ఇతర దేశాలతో పొత్తులు పెట్టుకోవాల్సిన ఆవశ్యకత ఏర్పడిందని చెబుతోంది. ఒక దేశానికి చేరువవుతున్నామంటే మరో దేశానికి దూరం జరిగినట్లు కాదని దశాబ్దాల క్రితమే తన వైఖరిని వివరించింది. ఈ విషయాన్ని మాస్కో అర్థం చేసుకోవాలని కోరుకుంటోంది. అంతేకాక రష్యా వంటి చిరకాల మిత్రదేశాన్ని దూరం చేసుకోవాలనే ఉద్దేశం

ప్రభుత్వాన్ని సైనిక కుట్రతో కూల్చివేత ప్రయత్నాన్ని విజయవంతంగా అడ్డుకుంది. బంగ్లాదేశ్, అఫ్ఘానిస్తాన్, భూటాన్, నేపాల్ వంటి ఇరుగు పొరుగు దేశాలకు అండగా ఉంటుంది. ఇటీవల అనేక దేశాలకు కొవిడ్ వ్యాక్సీన్ సరఫరా చేసి భారత్ తన పెద్ద మనసు చాటుకుంది. రష్యాకు చెందిన 'స్పెత్లిక్' టీకా దిగుమతికి కూడా పచ్చజెండా ఊపింది. ఇండో-రష్యా సంబంధాలు ప్రస్తుతం కాలపరీక్షకు గురవుతున్నాయి. అపోహలను, అనుమానాలను వీడి.. వివేచనతో, సద్భావనతో ముందుకు సాగితే ఇరు దేశాల సంబంధాలు మళ్లీ పూర్వస్థితికి చేరుకోగలవు.

మరోపక్క భారత్ తన సహజ మిత్రదేశమని గత కొన్నేళ్లుగా అమెరికా అధినేతలు చాటింపు వేస్తున్నారు. కొత్త అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ సైతం ఈ విషయాన్ని అనేకమార్లు స్పష్టం చేశారు. ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హారిస్ తమ ఆడబిడ్డని గర్వంగా చెప్పుకుంటోంది. అయితే ఇవి మాటలే తప్ప చేతల్లో భిన్నంగా వ్యవహరిస్తోంది. ఈనెల మొదటివారంలో అమెరికా యుద్ధ నౌక యూఎస్ఎస్ జాన్ పాల్ లక్షదీప్ పరిసరాల్లో సంచరించింది. లక్షదీవులకు 130 నాటికల్ మైజ్ల దూరంలో ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలి మీదుగా ఈ నౌక భారత్ అనుమతి లేకుండానే ప్రయాణించింది. ఇది అంతర్జాతీయ నిబంధనలకు విరుద్ధం. దీనిని ఉద్దేశపూర్వకంగా విస్మరిస్తూ స్వేచ్ఛాయుత నౌకాయాన ఆపరేషన్ ద్వారా అంతర్జాతీయ చట్టం గుర్తించిన రీతిలో హక్కులు, స్వేచ్ఛను చాటామని వాషింగ్టన్ పేర్కొనడం దాని అహంకారానికి నిదర్శనం. అంతేకాక భారత్ మితిమీరి కోరుతున్న సముద్ర హక్కులను సవాల్ చేశామనడం దాని తలబిరుసుకు నిదర్శనం. గత ఏడాది డిసెంబరులో దక్షిణ చైనా సముద్రంలో, ఫిబ్రవరిలో స్పార్ట్ దీవుల వద్ద, మార్చి 3న శ్రీలంక, మార్చి 7న మాల్దీవులు సముద్ర జలాల్లో అమెరికా యుద్ధ నౌకలు సంచరించాయి.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తున్న రష్యా

రష్యా పరిగణిస్తోంది. అఫ్ఘాన్ చర్చల్లో భారత్ను భాగస్వామ్యం చేయడం నయా మిత్రుడైన పాకిస్తాన్కు ఇష్టం లేదు. అందుకే ఢిల్లీని మాస్కో ఉద్దేశ పూర్వకంగా విస్మరిస్తోంది.

భారత్కు సంబంధించి రష్యాకు సైతం కొన్ని అభ్యంతరాలు లేకపోలేదు. 1990ల్లో నాటి సోవియట్ యూనియన్ విచ్ఛిన్నం అనంతరం భారత్ క్రమేపీ అమెరికాకు దగ్గరవుతుందన్నది రష్యా అనుమానం. దేశీయ రక్షణ అవసరాలకు గతంలో మాదిరిగా తనపై కాకుండా వాషింగ్టన్పై ఎక్కువగా ఆధార పడుతుందన్నది దాని ఆభియోగం. అమెరికా, భారత్లో పాలకులు ఎవరన్నది సంబంధం లేకుండా గత రెండు దశాబ్దాలుగా చేరువపడం మాస్కోకు రుచించడం లేదు. సోవియట్ యూనియన్ విచ్ఛిన్నం అనంతరం తాను కొంత బలహీనపడటంతో అమెరికా వైపు భారత్ చూస్తుందన్నది రష్యా ఆభియోగం. ఇక 'క్వాడ్' (చతుర్భుజి కూటమి) ఏర్పాటుపైనా రష్యా విముఖంగా ఉంది. ఈ కూటమిలోని అమెరికా, జపాన్, ఆస్ట్రేలియా పట్ల రష్యాకు వ్యతిరేకత లేకపోలేదు. ఇండో-పసిఫిక్ ప్రాంతంలో స్వేచ్ఛాయుత నౌకాయానం, సముద్ర జలాలపై అన్ని తీర దేశాలకు సమాన హక్కులు ఈ కూటమి లక్ష్యం. చైనాకు వ్యతిరేకంగా ఈ కూటమి పావులు కదుపుతుందన్నది రష్యా అనుమానం. ఇండో-పసిఫిక్ బదులు ఆసియా-పసిఫిక్ గా మార్చాలని మాస్కో కోరుతోంది. ఇందులో తనతో పాటు చైనా ఇతర దేశాలకూ భాగస్వామ్యం కల్పించాలని కోరుతోంది.

లావ్రోవ్

లేనేలేదని విస్పష్టంగా వ్యాఖ్యానించింది. అదే సమయంలో చైనా, పాకిస్తాన్ల విషయంలో ఆచితూచి వ్యవహరించాలని నూచిస్తోంది. అమెరికాతో సాన్నిహిత్యానికి సంబంధించి అపోహలు చెందాల్సిన అవసరం లేదని పేర్కొంది. నిజంగా రష్యా ఊహిస్తున్నట్లు అమెరికా అంత మిత్రదేశమైతే ఇటీవల ఆ దేశ యుద్ధనౌక లక్షదీప్ లో భారత్ సముద్ర జలాల్లో సంచరించేది కాదు. శాంతి సామరస్యానికి సదా కట్టుబడే దేశంగా భారత్ ఇరుగు పొరుగు సహా ఏ ఒక్క దేశాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా దూరం చేసుకోదు. అభిప్రాయభేదాలను చర్చలతో పరిష్కరించుకుంటుంది. శ్రీలంక తమిళుల సమస్యపై ఆ దేశంతో సామరస్యంగా వ్యవహరించింది. 1988లో మాల్దీవుల్లో నాటి అబ్దుల్ గయూమ్

పిల్లల కోసం రామకథా గేయం

మళ్ళీ రామాయణం ఎందుకు రాశారు అని అడిగినప్పుడు కవినప్రూట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ చెప్పిన సమాధానం జగత్ప్రసిద్ధమైంది. తిన్నదే రోజూ తింటున్నాం కదా! అన్నారట మహాకవి. ఆ సమాధానమే తనకు ప్రేరణను ఇచ్చిందని చెబుతున్నారు, ఆచార్య మనన చెన్నప్ప. పిల్లలు ఆనందంగా పాడుకోవడానికి రాసినదే 'శ్రీరామ కథా గేయం'. నాలుగు వందల చరణాలతో ఆచార్య చెన్నప్ప ఈ కథాగేయాన్ని మన ముందుంచారు. బాలబాలికల మనో వికాసానికి ఉపయోగపడుతుందని రచయిత నమ్ముతున్నారు. ఆ నమ్మకం నిజమే. శ్రీరాముని జననం మొదలు, పటాభిషేకం వరకు ఇందులో వర్ణించారు.

'శ్రీరఘురాముని చరితము వినండి..'
శ్రేయోహర్షము వేగమె గనుడి

రాముని మించిన మహాపురుషుడు భూమి మీదనే లేడండి' అంటూ గేయాన్ని ఆరంభించారు కవి. అక్కడ నుంచి ఇంత సులభభైలిలో కూడా రామాయణ మహాకావ్యాన్ని పునర్ నిర్మించవచ్చునా అన్న సంభ్రమం మధ్య రచన

సాగిపోతుంది. బాలకాండ, అయోధ్యాకాండ, అరణ్యకాండ, కిష్కింధాకాండ, సుందరకాండ, యుద్ధకాండ, ఫలశ్రుతి ఉన్నాయి. కట్టె కొట్టె తెచ్చే అన్న రీతిలోనూ కాక, అలా అని రామాయణంలోని ప్రతి వాక్యమూ చెప్పక సంక్షిప్తంగా పురాణాన్ని చెప్పిన తీరు రమణీయమే. అలా అని ఏ ప్రధాన ఘట్టం రచయిత దృష్టి నుంచి తప్పుకోలేదు. విశ్వామిత్రుడు రావడం, రామలక్ష్మణులను తీసుకువెళ్ళడం, అహల్య శిలారూపం వీడడం, అంతఃపుర సంక్షోభం, రాములవారు సీతాలక్ష్మణ సమేతులై అడవికి రావడం, శూర్పణఖ రాక, మాయాలేడి ఉదంతం, రావణుడి ఆగమనం, సీతాపహరణం, సీతాన్వేషణ, ఋష్యమూకం మీద సుగ్రీవ తదితర వానర సమూహాన్ని కలుసుకోవడం, యుద్ధం అన్నీ చక్కగా కూర్చారు కవి. 'కమ్మని పండ్లే రామునికీయగ కాదనుకుండను రుచి చూసినది/ శబరిమాత తమకొసగిన పండ్లను సంతోసముతో తినిరిద్దరును' అన్నార శబరి ఘట్టంలో.

'ఎంత కష్టము వచ్చిన గానీ ఇలపై ధీరులు గట్టిగ నిలుతురు

అతడు ధీరుడు కనుకనే రాముడు అత్త బలంబున నుండ గలిగెను' అన్నారు. ఇలాంటి చక్కని చరణాలకు ఇందులో లోటు లేదు. హనుమను తొలిసారి చూసినప్పుడు రఘుకుల తిలకుడు ఇలా భావించాడట, 'నాల్గువేదములు చదివినవారే నయముగ ఇట్టుల సంభాషింతురు / సంశయమునకు తావే ఈయక సంక్షిప్తముగా మాటలాడితివి' అని. సుందరకాండలో సీతను హనుమ దర్శించినప్పటి చరణం ఇది: 'కనుల నిండిన జలముతోడను కలత చెందిన ముఖముతోడను/ గాయపడినటువంటి శ్రద్ధగ కనులబడినది సీతయప్పుడు'.

'అయోధ్యలో రామమందిరం

పునర్నిర్మాణమవుతున్న శుభ సందర్భంలో ఈ కృతి అక్షరాకృతిని పొందడం అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను' అని చెప్పుకున్న కవి కలం నుంచి వెలువడిన సంక్షిప్త రామకథ ఇది. ఇది నిజంగా అద్భుతం. రామమందిర నిర్మాణాన్ని జాతి పునరుజ్జీవనోద్యమంగా భావిస్తున్నవారు ఎందరో ఉన్నారు. రాముడు ఈ జాతి మర్యాదాపురుషోత్తముడు.

ఆయన కథను పిల్లలు నేర్చుకోవాలి. అందుకు పాట రూపం ఎంతైనా ఉపకరిస్తుంది. ఆ పని డాక్టర్ చెన్నప్ప చేశారు.

విశేషతః క్రూరకలౌ సరాణాం
పాపకరాణాం పరపీఠానాం
భూగోళమధ్యే ద్రవిదేవ పుణ్యే
శ్రీవేంకటాద్రిగతి దేవనాన్యా

ఈ భయంకరమైన కలియుగంలో పాపాత్ములకు, పాపకర్మలచేత పీడితులకు, ఈ భూ ప్రపంచంలో భారతదేశ మధ్యంలో (దక్షిణ భారతదేశంలో) శ్రీవేంకటాచలమొక్కటే శరణ్యం, వేరే మార్గాంతరం లేదని భవిష్యత్తు పురాణం ఘోషిస్తున్నది. అంతే కాదు:

సత్యం సత్యం పునసత్యతం

నదేవో వేంకటేశ్వరాత్

బ్రహ్మాండే నాస్తి యత్నించితీ

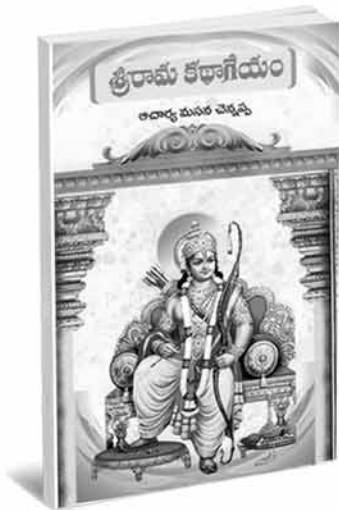
సభూతం న భవిష్యతి.

అలాంటి తిరుమల పుణ్యక్షేత్ర దర్శనం, ఇహ పర సాధనకు తిరుగులేని మార్గమని నానాటికీ పెరుగుతున్న భక్తుల రద్దీ చెప్పకనే చెబుతున్నది.

ఏ క్షేత్రాన్నైనా సందర్శించేటప్పుడు ఆ క్షేత్ర ప్రాముఖ్యం, స్థల పురాణం, సేవలు, కైంకర్యాలు మొదలైన వివరాలు తెలుసుకుంటే ఆ క్షేత్రం పట్ల శ్రద్ధాభక్తులు ద్విగుణీకృతమై తీర్థయాత్ర అనుభవం అజరామరమై నిలిచిపోతుంది!

తిరుమల గొప్పతనం తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు ప్రచురించిన శ్రీ వేంకటాచల మాహాత్మ్యమనే ఉద్గ్రంథంలో చాల వివరంగా ఉంది! ఆ గ్రంథం అంత సులభంగా లభ్యం కాకపోవడం, సంస్కృత భాషలో ఉండడం వలన, దానికి సరైన వ్యాఖ్యానం లభించక పోవడం వలన సగటు తెలుగు భక్తుడికి ఆ వివరాలు అందని ద్రాక్షలాగే ఉండి పోయాయి. అంతర్జాలంలో, యూట్యూబులో కొన్ని కొన్ని వివరాలున్నా వాటి సాధికారిత ప్రశ్నార్థకం. అలాంటి పెద్ద కొరత తీర్చడానికి, తిరుమల చరిత్ర, దేవాలయ విశేషాలు, కైంకర్య విశేషాలు, సంప్రదాయాలు, కథలు చక్కగా పరిశోధించి తిరుమల దివ్యక్షేత్రం గ్రంథరూపంగా వెలయించిన సింహప్రసాద్ ఆస్తిక లోకానికి, ముఖ్యంగా వెంకన్న తెలుగు భక్తులకు ఎనలేని సేవచేశారు.

తిరుమలకు స్వామివారు వేంచేయడంతో మొదలయి, గుడిలోని వివిధ మూర్తుల విశేషాలు, గుడిచుట్టూ ఉన్న చారిత్రిక ఆధ్యాత్మిక కట్టడాలు, ఏడుకొండలు వాటి విశేషాలు లోతుగా చర్చించారు. 'తిరుమలపై నిలిచి కనిపిస్తున్న శిలాతోరణం వరాహస్వామి భూమిని ఉద్ధరించిన సంఘటనకు సాక్షిగా ఉంది' అంటారు రచయిత. ఇది రెండువందల కోట్ల సంవత్సరాల నాటిదని భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం. అంటే తిరుక్షేత్రం ఎంత పురాతనమో దీనిని బట్టి తెలుస్తుంది. క్రీస్తుశకం 8, 9 శతాబ్దాలలో ఆలయ నిర్మాణం

శ్రీరామ కథాగేయం

కవి: ఆచార్య మనన చెన్నప్ప

ప్రతులకు: తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్,

తెలక్ రోడ్, హైదరాబాద్,

నవోదయ బుక్ హౌస్,

కాచిగూడ క్రాస్ రోడ్స్, హైదరాబాద్.

పే. 46, వెల : రూ.40/-

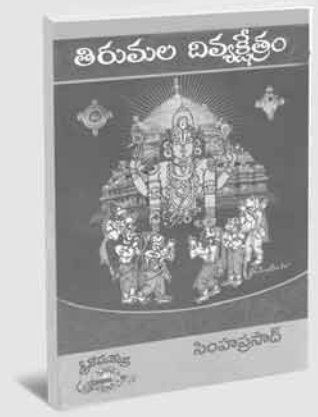
మొదలయి ఉండవచ్చునని చరిత్రకారుల అంచనా. ఇలాంటి విశేషాలే కాదు, శ్రీవారి మాడవీధులు, కైంకర్యాలు, వాటి ప్రాముఖ్యం, శ్రీవారి అర్చనా సంప్రదాయాలు, వైఖాసన విశేషాలు, తిరుమలలో సాధన చేసి తరించిన భక్తశిఖామణుల చరిత్రలు, ఒకటూ రెండూ తిరుమల స్థల పురాణం, వేంకటేశ్వర అవతారం, లీలలు, క్షేత్ర ఐతిహాసిక, సామాజిక, ఆధ్యాత్మిక సంబంధమైన విశేషాలు సులభతైలిలో, సాధికారికంగా ఆయా పురాణ, ఇతిహాస ప్రమాణాలు చూపుతూ మనం ఇన్నిసార్లు దర్శించిన తిరుమల గురించి మనకు తెలియని విశేషాలు ఇన్నేసి ఉన్నాయా అని అబ్బుర పరుస్తూ, చదివాక మళ్లీ ఎప్పుడెప్పుడు తిరుమల వెళ్లి ఆ విశేషాల పరిజ్ఞానంతో క్షేత్రమంతా తిరిగి ప్రతి చెట్టు పుట్టా విగ్రహాన్ని ఆప్యాయంగా వలకరిద్దామా అనేంత ఆసక్తి కలిగిస్తుందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు!

స్వామివారితో, తిరుమల దివ్యక్షేత్రంతో సంబంధం ఉన్న మహా పురుషుల వివరాలు ఉన్నాయి. పురాణాలలో వేంకటాచలం ప్రస్తావన ఎప్పటి నుంచి ఉన్నది అన్న అంశాన్ని కూడా రచయిత

అద్భుతాలే. వాటికంటే అద్భుతం- స్వామివారి వైభవం నేటికీ చెక్కుచెదరక పోవడం. స్వామివారి దివ్యమంగళ విగ్రహం చూడడంతోనే జన్మ ధన్యమైందని భావించే భక్తులు ఇప్పటికీ ఎందరో. అసలు విగ్రహం మహిమ ఏమిటో ఎవరైనా చెప్పాలి.

ఒక్కటే కొరత. పుస్తకం విలువ అమూల్యమే కానీ కొనుక్కోవాలంటే రూ. 450 చెల్లించాలి! స్వామి వారి గురించి ఇంతేసి విశేష సమాచారమందించిన పరిశోధనా ఫలితమైన ఈ గొప్ప పుస్తకాన్ని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు, తిరుమలలో కొలువు తీరిన అనేక మరాల వారు పూనుకుని, సబ్సిడీ పథకం క్రింద 100 రూపాయలకు వేంకన్న భక్తులకు అందు బాటులోకి తెచ్చి, సగటు భక్తులకు తిరుమల యాత్రను అర్థవంతం చేసి ఆ స్వామి అశేష కృపకు పాత్రులవు తారని ఆశిద్దాం.

తిరుమల యాత్ర చేసే వారందరికీ ఈ పుస్తకం గొప్ప కరదీపిక, కొంగు బంగారం. తిరుమల యాత్ర ముందు చదవడమే కాకుండా, తిరుమల క్షేత్రానికి కూడా పుస్తకం తీసుకు వెళ్లి, అన్ని వివరాలతో అక్కడున్న ప్రతి చెట్టును పుట్టను పరామర్శించి శ్రీ

తిరుమల దివ్యక్షేత్రం

కవి: సింహప్రసాద్

ప్రచురణ: ఎస్.ఆర్. పబ్లికేషన్స్ (హెడ్ ఆఫీస్)

విజయవాడ రూరల్ - 5200012

ఫోన్ : 0866 2436959, 2438959

బ్రాంచి : చిక్కడపల్లి హైదరాబాద్ - 20

సెల్ : 9032428516

పే. 564, వెల : రూ.450/-

తిరుమల దివ్యక్షేత్రం

ఇవ్వడం సముచితంగా ఉంది. భగవాన్ విఖాసన మహర్షి, వైఖాసన గోపీనాథ దీక్షితులు, ఆళ్వార్లు, రామానుజాచార్యులు, వేదాంత దేశికులు, హాథిరాం బావాజీ, తరిగొండ వెంగమాంబ, తిరుమల నంబి, అన్నమాచార్యులు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, బీబీ నాంచారి, తొండమాన్ చక్రవర్తి, కుమ్మరదాసుడు వంటివారి సంక్షిప్త పరిచయాలు ఇచ్చారు. భయంకర అణ్ణనాచార్యులు (15వ శతాబ్దం) రచించిన శ్రీవేంకటేశ్వర సుప్రభాతం గురించి చాలా చక్కని వివరణ, చరిత్ర ఇందులో ఉన్నాయి. తిరునామం, శంఖుచక్రాల వైవిధ్యం కూడా తెలుసుకోవచ్చు. స్వామివారి కొలువులో ఆచరించే సంప్రదాయాలు, ఇతర విశేషాలను దాదాపు అరవై అధ్యాయాలుగా విభజించి రచయిత అందించారు. గ్రంథకర్త పరిశోధనా పటిమ ప్రతి ఆధ్యాయంలోనూ తెలుస్తుంది. సింహప్రసాద్ చక్కని కథా, నవలా రచయిత కాబట్టి ఈ ఆధ్యాత్మిక రచనకు కూడా చదివించే గుణాన్ని పుష్కలంగా చేకూర్చారు. పురాణాల ప్రస్తావన మొదలు, నిన్న మొన్నటి దినపత్రికలలో వచ్చిన వ్యాసాలను కూడా రచయిత ఆధారాలుగా స్వీకరించారు. మొదట ఒక వారపత్రికలో ఈ రచన ధారావాహికగా వెలువడింది. కాబట్టి తెలుగు పాఠకులు పుస్తక రూపంలో అందుకోవడానికి సిద్ధంగానే ఉంటారు. ఏడుకొండల మీద అన్నీ

వేంకటేశ్వరుడి అపార దయకు పాత్రులుకావడానికి భక్తులకిది ఒక అపురూప అవకాశం.

ఈ అద్భుత కైంకర్యాన్ని విజయవంతంగా తీర్చిదిద్ది మనకందించిన రచయితకి అస్తిక లోకం, ముఖ్యంగా వేంకన్న భక్తులు ఎంతో రుణపడి ఉంటాం! వారికి స్వామి ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలను తప్పక

ప్రసాదిస్తాడు.

ఆ పరంజ్యోతికి ఉపనిషదర్థమునకు

పేరు పెట్టిరి ఆంధ్రులు వేంకన యని

అపదల వేళ కోయంచు పిలిచినంత

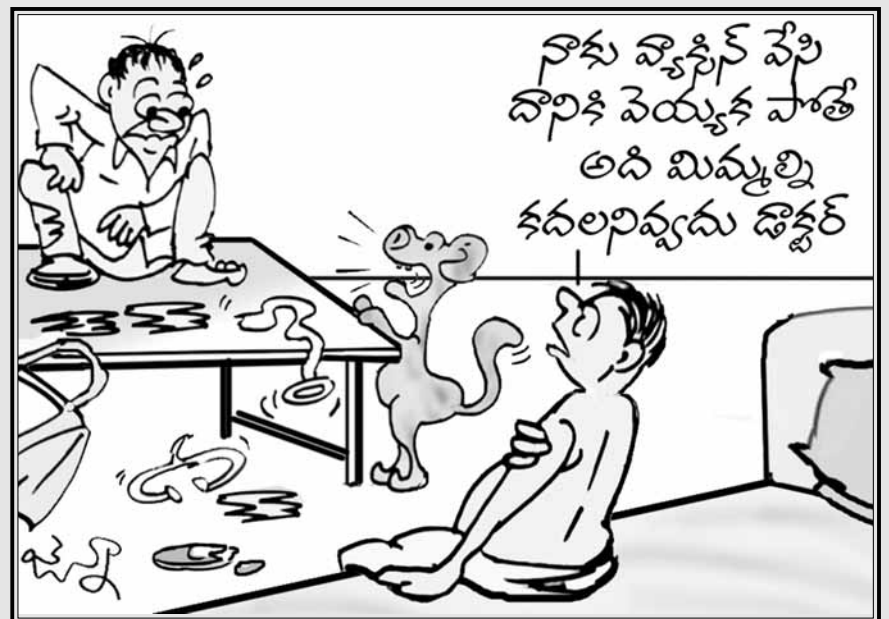
ఆయంచు పతికి వేంకన్న ఆదు కొనును

(అచార్య పింగళి లక్ష్మీ కాంతం)

అచార్య డా. ఆర్వీ కుమార్

హృదయ శస్త్రచికిత్సా నిపుణులు,

నిజాం వైద్యవిజ్ఞాన సంస్థ, హైదరాబాద్.

వాడంటే నాకు చాలా కోపంగా ఉంది. నా ఈ స్థితికి వాడే కదూ కారణం? ఎంత దర్జాగా ఉండేవాణ్ణి? ఇప్పుడు? ఉప్పుకు పప్పుకు తడుముకోవాల్సిన పరిస్థితి!

“పైన పటారం లోన లోటారం. సూటూ బూటూ, పెద్ద బంగళా, నౌకర్లూ, చాకర్లూ చూసి మోస పోయాను. నాటకాల్లోని హీరో ఇజంకు పడిపోయాను దేవుడో!” అని శ్రీమతి సణుగుడు.

“నాన్నా మమ్మల్ని మునిసిపల్ స్కూల్లో ఎందుకు వేశావ్? మన కాలనీలోని పిల్లలు, రంగు రంగుల యూనిఫాంపైన బై కట్టుకొని స్కూల్ బస్సుల్లో కాన్వెంట్ స్కూళ్ళకు పోతుంటే, మేము మాత్రం తెల్లపర్చి, ఖాక్సెస్టర్డ్ వేసుకొని కిక్కిరిసిన ఆటోలో బడికి పోవాల్సి వస్తోంది. అటల్లో మమ్మల్ని ఎవరూ చేర్చుకోవడం లేదు. వేరే దారి లేక మేము, మన కాలనీ పక్క మురికివాడలోని పిల్లలతో ఆడుకుంటున్నాం” పిల్లల ఆక్రోశం.

ఇదంతా ‘వాడి’ నిర్వాకమే. వాడి మాటలు వినకుండా ఉంటే ఈ రోజు నాకీ గతి వట్టేది కాదు. నిజంగా అవి బంగారు రోజులు. నా మనసులో గతం సుదులు తిరిగింది.

నేను ఎస్.ఎస్.సి. తొంభై మూడు శాతంతో పాసయ్యాను. ఇంటర్ కని నన్ను మంచి కాలేజీలో చేర్చారు. ఆ కాలేజీ ప్రాంగణం చాలా పెద్దది. అక్కడికొచ్చే పిల్లలందరూ డబ్బున్న వారి పిల్లలే. కాలేజీలో ప్రతి నెలా ‘సోఫ్ట్స్’ అని ఆట పాటలతో కూడిన సమ్మేళనాలుండేవి. అదా, మగా అన్న తేడా లేకుండా ఆటలు, పాటలు, డ్యాన్సులు చేస్తూ బాగా ఎంజాయ్ చేసేవాళ్ళం. అప్పటిదాకా చేద బావిలాంటి పాఠశాల వాతావరణంలో పెరిగిన నాకు, ఒక్కసారిగా పెద్ద సముద్రంలోకి దూకిన అనుభూతి కలిగింది. చేతినిండా డబ్బు, ఇంకేముంది, షికార్లు, పిక్నిక్ లు నిత్యకృత్యాలయ్యాయి. నా పర్సనాలిటీ బాగుండడంతో అమ్మాయిలు నాపై ఆసక్తి చూప సాగారు. వారితో పార్కులు, సినిమాలు, మొదలయ్యాయి. చదువు కాస్త మందగించింది. టర్మినల్ పరీక్షల్లో బొటా బొటా మార్కులతో గట్టెక్కాను. అమ్మా నాన్న మందలించారు. ఆట పాటల్లోనే కాకుండా, చదువుపై కూడా శ్రద్ధ పెట్టుమని హితబోధ చేశారు.

కాని వాడు? “నువ్వింకా పసికూనవా? నీ పర్సనాలిటీకి నీనిమాల్లో ఈజీగా చాన్స్ వస్తుంది.” అని నూరిపోశాడు. వాడి ప్రభావంలో పడ్డ నేను, అమ్మా, నాన్న మాటల్ని ఈ చెవితో విని, ఆ చెవి నుండి గెంటి పారేశాను. నా చదువేతర వ్యాపకాలు కొనసాగించాను.

రెండవ సెమిస్టర్ లో నన్ను కాలేజీ డ్రామా గ్రూప్ లో హీరోగా తీసుకున్నారు. ఇంటర్ కాలేజీ నాటక పోటీల్లో మా నాటకానికి ‘ఉత్తమ నాటకం’ నాకు ‘ఉత్తమ నటుడు’ బహుమతుల్లాచ్చాయి. ఆ నాటక పోటీలకు జడ్జిగా వచ్చిన ఒకాయన, వారి నాటక సంస్థలో నాకు హీరో పాత్ర ఆఫర్ చేశాడు. నేను ఎగిరి గంతేశాను. నాకు పట్టపగ్గాలు లేకుండా పోయాయి. నా విజయంపై ప్రశంసలు కురిపించాల్సింది పోయి, అమ్మా నాన్నలు నాపై చివాట్ల

ప్రావీణ్యం ఉన్న కళపై దృష్టి పెట్టు. నీ జీవితం పూల పాన్నపుతుంది” అని ప్రోత్సహించాడు. నాకు వాడి మాటలు చాలా నచ్చాయి. పాత కాలపు అమ్మానాన్నల మాటలు పెడచెవిన పెట్టి నాకు నచ్చిన దారిలో నడిచాను. ఓ రోజు అమ్మ నాతో, తన మనసు విప్పింది.

“చూడు సుధీ! నువ్వు స్వతహాగా మంచివాడివి. పదవ తరగతిదాకా బాగానే ఉన్నావు. కాలేజీ నీలో చాలా మార్పు తెచ్చింది. నీ దారిమళ్ళింది. పైపై మెరుగులు చూసి, అదే జీవితమనుకుంటున్నావు. నాన్న సంపాదనపై షోకులు చేయడం సులువే. నీకై నువ్వు సంపాదించినాడు, నీకు డబ్బు విలువ తెలుస్తుంది. మేమేం చెప్పినా నీ మంచి కోరే. నీ మీద ప్రేమతోనే, అంతేతప్ప, నీపై ఆంక్షలు పెట్టడం మా అభిమతం కాదు. నా మాట విని డిగ్రీ దాకా బాగా చదువు.

కష్ట వేసిన శిక్ష

డాక్టర్ అంబల్ల జనార్దన్

అక్షింతలు చల్లారు. “నాటకాలు కూడు పెడతాయా? ఏమన్నా? ఇప్పటికైనా మంచి మార్కులతో డిగ్రీ పాసైతేనే భవిష్యత్తు బాగుంటుందని చెప్పినిల్లు గట్టుకొని పోరారు. అప్పుడు వాడు? “నాటకాల్లో నీ పురోగతిపై ప్రోత్సహించాల్సింది పోయి, నీలోని కళాకారుణ్ణి మొగ్గలోనే తుంచేయాలనుకుంటున్న అమ్మా, నాన్నల మాట వింటావో, ముస్ముందు వెండితెరపై వెలిగే యోగం కాలదన్నుకుంటావో, నీ ఇష్టం.” అని నన్ను ఎగదోశాడు. దాంతో నాలో అమ్మానాన్నల పట్ల ద్వేషం మొలకెత్తింది. “నీ జీవితం, నీ ఇష్టం, దాంట్లో వారి పెత్తనమేంటి? పెరటి చెట్టు మందులకు పనికి రాదన్నట్టుగా, నీ నైపుణ్యాన్ని వారు గుర్తించడం లేదు. అలాంటప్పుడు నువ్వు వారి మాటెందుకు వినాలి?” వాడు మళ్ళీ చెవిలో రొదపెట్టాడు. నేను మరింత మొండిగా తయారయ్యాను. చదువును బొత్తిగా నిర్లక్ష్యం చేసి, నాటకాల వెంట పరుగులు తీశాను. ఫలితం? ఇంటర్ లో తప్పాను. అమ్మ వీడ్చింది. నాన్న క్లాసు షీకాడు. నేను కిమ్మన లేదు. వాడు మాత్రం, “ఎంతచదివినా ఏదో ఒక ఉపాధి చూసుకోవాల్సిందే కదా? నువ్వో కళాకారుడిగా స్థిరపడాలనుకుంటున్నావు. దాంట్లో తప్పుమంది? రేపు సినిమాల్లో ఛాన్స్ వస్తే నీకు పట్టపగ్గాలుంటాయా? అప్పుడు మీ వాళ్ళ కాలరంగరేస్తారు. అదంతా వారి నిర్వాకమేనని టాం టాం చేస్తారు. నీకు నచ్చిన వ్యాపకంలో, నీకు

ఆపై నీ ఇష్టం. చెట్టంత కొడుక్కి, ఇంతకన్నా ఎక్కువ చెప్పలేను.”

“అది కాదమ్మా! అక్కయ్యలకు ఒకరికి డాక్టరు కోర్సు, ఒకరికి ఇంజనీర్ కోర్సు. లక్షలు పోసి చదివిస్తున్నారు కదా? నేనైతే మీ వారసుణ్ణి. ఒక కళాకారుణ్ణి. నా కళను అన్నలు పట్టించుకోకుండా, చదువు, చదువు అని వెంటపడితే ఎలా? అక్కయ్యల అభిరుచి ప్రకారం వారిని ప్రోత్సహిస్తున్నప్పుడు నన్ను కూడా ఏ యాక్టింగ్ స్కూల్లో చేర్చుచ్చు కదా? నాటకాల్లో నా కెంత పేరొస్తోంది? ఒక్కనాడైనా నువ్వు గాని, నాన్న గాని ఒక్క మెచ్చుకోలు మాటన్నారా? మెప్పు మాట దేవుడెరుగు, నేనేదో కాని పని చేస్తున్నట్టు భీత్తురించుకున్నాడు నాన్న. నా ఇష్టానికి విలువ ఇవ్వనప్పుడు, నేను నాన్న గారి మాటెందుకు వినాలి? మీరు గాని నన్ను ప్రోత్సహిస్తే, నేను నా కళకూ, చదువుకూ న్యాయం చేస్తాను. లేదంటే నా దారి నేను చూసుకుంటాను.” నేను తెగించి చెప్పాను.

“సుధీ! కాస్త మా భాధను కూడా అర్థం చేసుకో. ఏ తల్లిదండ్రులైనా తమ సంతానం అభ్యున్నతిని కోరుతారు కాని, వారు పెడదారి పడుతున్నప్పుడు చూస్తూ చూస్తూ ఊరుకోలేరు కదా? నువ్వేదో పెద్ద చదువులు చదివి, మంచి ఉద్యోగంలో చేరి, మమ్మల్ని ఉద్ధరించాలనే ఆశ మాకు లేదు గాక లేదు. ఆ భగవంతుని దయవలన, ఒకరి ముందు చేయిచాచే

వాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల
పోటీకి
అంపికైనది

అవసరం రాకూడదనే విధంగా మా జీవన ప్రణాళిక వేసుకున్నాం. మేమేది చెప్పినా నీ మంచికోరి, నువ్వు బాగుపడాలనే. ఇంటికి ఆఖరు సంతానంగా నీ మీద మీ నాన్న గారికి అంతులేని ప్రేమంది. వారి మాట కరకు కాని, మనసు వెన్న ఆడ పిల్లలు బాగా చదువుతుండగా, వంశాంకురం తప్పుదోవ పడుతున్నాడనేదే వారి బాధ. నా మాట విని కనీసం డిగ్రీదాకా నైనా, శ్రద్ధ పెట్టి చదువు. ఆ తర్వాత, నీకు అభిరుచి ఉన్న వ్యాపకాన్ని ఎంచుకో. దానికి పూర్తి మద్దతు తెలిపే బాధ్యత నాది.” అమ్మ మాటల్లో బాధతో కూడిన జీర.

అమ్మ మాటలు నాలో కాస్త కదలిక తీసు

కొచ్చాయి. నేను, అమ్మ చెప్పినట్టు చేయాలని డిసైడ్ పోయాను. అప్పుడు వాడు మళ్లీ సంగీతం మొదలు పెట్టాడు. “వెండి తెరపై వెలిగిన ఏఎన్నార్ లాంటి తారలు, ఏ డిగ్రీ పాసయ్యారు? వారి నటనే వారిని

ముందుకు నడిపించింది. చదువు వెంటపడి నువ్వు నీ అమూల్యమైన సమయం వృథా చేసుకోకు. నాటకాల్లో పని చేస్తానే, సినిమాల్లో అవకాశాల కోసం ప్రయత్నాలు చెయ్యి. నీ నైపుణ్యానికి గుర్తింపు తప్పక లభిస్తుంది. వాడు మునగ చెట్టెక్కించాడు. నేను పై అన్నాను.

చదువు అటకెక్కించేసి, నాటకాలపైనే దృష్టి సారించాను. ఒక సమాజం అని కాకుండా, శ్రీ లాన్సర్గా వివిధ నాటకాల్లో పని చేశాను. వాటి ద్వారా వచ్చిన పారితోషికం నా ఖర్చులకు సరిపోయేది. అందుకని నాన్నగారిపై ఆధారపడే బెడద తప్పింది. అవార్డులు పురస్కారాలు చాలానే వచ్చాయి. నా పేరు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనే కాక, ముంబయి, ఢిల్లీ, ఖోపాల్, బరంపురం, బళ్లారి లాంటి పట్టణాల్లో కూడా మారుమోగింది. లల్లీతో సాన్నిహిత్యం పెరిగింది. అన్నట్టు, లల్లీ ఎవరో మీకు తెలిదు కదూ? లల్లీ ఉరఫ్ లలన, నా కలల రాణి. నాటకాల్లో నా నాయిక. తల్లిదండ్రుల ఈసడింపుతో బేజారైపోయిన నన్ను, సేదదీర్చిన భామామణి. వెనుకా ముందు బంధువులెవరూ లేని అనాథ. ఓ రోజు, లల్లీని అమ్మా నాన్నలకు పరిచయం చేశాను. దాంట్లో నా ఆంతర్యం తెలుసుకున్న వారు, జైన లేదు, కాదన లేదు. లల్లీకి మా వాళ్లు, మా ఇల్లు తెగ నచ్చేసింది. వెంటనే పెళ్లి చేసుకుందామని ప్రతిపాదించింది. ఆ విషయంలో అమ్మను కదిలిస్తే.. “తాదూ బొంగరం లేని నీ జీవితానికి ఓ తోడు కూడానా? నిన్నే కాక, నీ భార్య పోషణ భారం, మా మీదే మోపుతావా? నేనా వంటింటి కుందేలుని. అదేదో మీ నాన్నగారినే అడిగి తేల్చుకో.” అమ్మ చేతులెత్తేసింది.

ఏమైతే అది అవుతుందని నాన్న గారి చెవిలో వేశాను. “చాలా సంతోషం నాయనా! మీ ఇద్దరు నాటకాల రాయుళ్లది చక్కని జోడీ. ఐతే మీ ఇద్దరు ఎలా బతుకు దామనుకుంటున్నారు? నా ఒక్కరి సంపాదనపై ఎన్నాళ్లని వెళ్లదీస్తారు? అటు చదువా చట్టబద్ధమైంది. ఇటు నికర ఆదాయం లేని నాటకాలు. నాకైతే నువ్వు ఇప్పుడే పెళ్లి మాట తలపెట్టడం ఇష్టం లేదు. సంపాదనాపరుడవైన తర్వాత పెళ్లి గురించి ఆలోచిస్తే మంచిది. ఇప్పటికే చెయ్యి దాటి పోయావు. నేను మాత్రం నీకే సలహా ఇవ్వను.” నాన్న మాటల్లో విసుగు ధ్వనించింది. ‘వాడు’ మళ్లీ తయారయ్యాడు.

“జీవితాంతం నువ్వు కూర్చుండి తిన్నా తరగని ఆస్తి ఉంది. అదంతా ఇంటికి ఏకైక వారసుడివైన నీకే చెందుతుంది కదా? ఇప్పుడే నువు కోరినట్టు నీ పెళ్లి చేస్తే వారి పరువే దక్కుతుంది. రేపు నీకు సినిమా అవకాశాలు వస్తే కోట్లు గడిస్తావ్. నువ్వు, లల్లీ మీ ఇష్ట ప్రకారం నడుచుకోండి. ఆ పాత

చింతకాయ పచ్చడి మాటలు ఖాతరు చెయ్యద్దు.” వాడు అజ్ఞుం పోశాడు. నేను మండి పోయాను.

ఓ రోజు రిజిస్ట్రారాఫీసులో లలనా, నేనూ భార్యాభర్తలమయ్యాం. మెడలో దండలతో ఇంటికి వెళ్లిన మమ్మల్ని ముఖావంగానే స్వాగతించింది అమ్మ. నాన్న దూరం నుండే దీవించారు. నా గదిలో సెటిలయ్యాం. అక్కయ్యలు లలనతో బాగానే మాట్లాడారు. రాత్రి మా పడక గదిని అందంగా అలంకరించారు. అమ్మ నాన్నల నిర్లక్ష్య భోగి మధ్య, గుడ్డిలో మెల్లలా అది మమ్మల్ని ఆనందపర్చింది. మా పడక గదిలో మేము రాజా రాణీలమయ్యాం. అమ్మ చాటుగా ఇచ్చిన డబ్బుతో డార్లింగ్‌లో హనీమూన్ ఎంజాయ్ చేశాం. తిరిగొచ్చిన తర్వాత మా పనిలో పడ్డాం. నాటకాల్లో వేషాలు వేస్తూనే సినిమా అవకాశాల కోసం ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేశాం.

కొందరు దర్శకులు “మీ ప్రొఫైల్ బాగుంది, మా తదుపరి సినిమాకి ఆలోచిస్తాం” అన్నారు. కొందరు “మా దగ్గర సబ్జెక్ట్ ఉంది, నిర్మాతను తీసుకొస్తే మీకు అవకాశం ఇవ్వడంలో మాకభ్యంతరం లేదు” అన్నారు. కొందరు “మీరు ఓ ఐదు కోట్లు పెట్టుబడి తెస్తే, సినిమా మొదలు పెడదాం, ఆ తర్వాత మా సినిమా సత్తా చూసి, మిగతా మొత్తానికి ఏ ఫైనాన్సియరైనా ముందుకొస్తాడు.” అని ఊరించారు. సినిమాల్లో అవకాశం అనుకున్నంత సులభం కాదని తేలి పోయింది. “ఇంటికి కేవలం తినడానికి, పడుకోవడానికి మాత్రమే వస్తున్న నీ కొడుకు, కోడలు ఇదేమైనా లాడ్జి అనుకుంటున్నారా? కోడలుకు దాని మొగుడు తప్ప ఇంకో వ్యాపకం లేదు. ఇంట్లో వాళ్లతో కలివిడిగా ఉండి, వారి పనుల్లో పాలుపంచుకోవాలన్న ఇంగితం లేదు.” అని అమ్మపై విరుచుకు పడ్డారట నాన్న. అమ్మ నాతో చెబుతూ కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుంది. నేను లల్లీతో అంటే, నా మీదికి అంతెత్తున ఎగిరింది.

“ఇంట్లో మీ అమ్మగారున్నారు, అక్కయ్యలున్నారు, నాకర్లున్నారు, ఇక నేను చేసేదేముంది? ఐనా నేనొక

‘చూడు సుధీర్! నీ వాలకం చూస్తే ఏ బాధ్యతా లేకుండా, పైలా పచ్చినగా రోజులు గడిపేలా ఉన్నావ్. జీవితంలో హక్కులతో పాటు బాధ్యతలు కూడా ఉంటాయి. బాధ్యతలు తెలియాలంటే మీరు వేరు కాపురం పెట్టడం మంచిది. నిన్ను కన్న దోషానికి నీకు కనీస వసతులు కల్పించడం నా బాధ్యత. ఇదిగో నీ పేర కొన్న ఓ డబుల్ బెడ్రూం ఫ్లాట్ కాగితాలు, తాళాలు. ఓ లక్ష రూపాయలు నీ బ్యాంక్ ఎకౌంట్‌లో వేశాను. ఇకనుంచి మీ బతుకు మీది. మీకు శుభాకాంక్షలు.”

కళాకారిణిని. ఇంటి పనులు నా వల్ల కావు.” తెగేసి చెప్పింది. మా వాళ్లకి, మాకు, మూన్నెళ్లు కోల్డ్ వార్ నడిచింది. ఓ రోజు నాన్న గారు “చూడు సుధీర్! నీ వాలకం చూస్తే ఏ బాధ్యతా లేకుండా, పైలా పచ్చినగా రోజులు గడిపేలా ఉన్నావ్. జీవితంలో హక్కులతో పాటు బాధ్యతలు కూడా ఉంటాయి. బాధ్యతలు తెలియాలంటే మీరు వేరు కాపురం పెట్టడం మంచిది. నిన్ను కన్న దోషానికి నీకు కనీస వసతులు కల్పించడం నా బాధ్యత. ఇదిగో నీ పేర కొన్న ఓ డబుల్ బెడ్రూం ఫ్లాట్ కాగితాలు, తాళాలు. ఓ లక్ష రూపాయలు నీ బ్యాంక్ ఎకౌంట్‌లో వేశాను. ఇకనుంచి మీ బతుకు మీది. మీకు శుభాకాంక్షలు.” నాన్న మాటల్లో బాధ ధ్వనించింది. లల్లీ మొహం మాడ్చుకుంది.

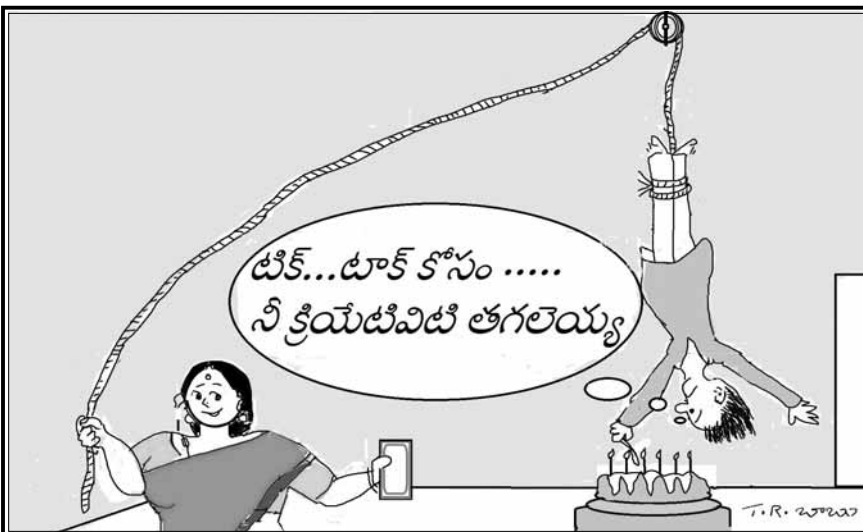
‘వాడు’ మళ్లీ రంగ ప్రవేశం చేశాడు. ‘కోట్ల ఆస్తి అట్టే పెట్టుకుని ముష్టి లక్ష రూపాయలు నీ మొహాన కొడతారా నాన్న? ఓ బంగళా ఇవ్వాలింది పోయి, ఓ రెండు పడక గదుల ఫ్లాట్‌లో సర్దుకో మంటారా? నువ్వు ఇలాగే ఊరుకుంటే మీ నాన్నగారు నీకిక చిల్లిగవ్వ కూడా విదల్చరు. నీ వాటా ఆస్తి అడుగు. అప్పుడు తిక్క కుదుర్తుంది, మీ నాన్నకు.” వాడు నన్ను రెచ్చగొట్టాడు. లల్లీ కూడా వంత

పాడింది. మర్నాడు తాడో పేడో తేల్చుకోవాలను కున్నాను. “మీరు మీకు తోచింది ఇచ్చారు సరే, కాని అవి మా అవసరాలను తీర్చవు. నా వాటా ఆస్తి, పంపకాలు చేస్తే నా దారి నేను చూసుకుంటాను.” నా వైపు ఓ నిమిషం పాటు చూశారు నాన్న.

“నువ్వు తెలివుండే మాట్లాడుతున్నావా? నీకు ఆస్తి పంచియ్యడానికి ఇదేం మీ తాతలు సంపాదించింది కాదు. నీలా నేను నోట్లో వెండి చెంచాతో పుట్టలేదు. వారాలు చేసుకొని చదివి, నా స్వశక్తిపై ఈ స్థితికి వచ్చాను. ఇదంతా నా స్వాస్థితం. నువ్వెక్కువ మాట్లాడావంటే, కట్టు బట్టలతో ఇల్లు వదలాల్సి వస్తుంది, జాగ్రత్త.” నాకు నోట మాట రాలేదు. గత్యంతరం లేని పరిస్థితుల్లో మేము వేరు కాపురం పెట్టాం. అమ్మ వచ్చి అన్నీ సర్ది, ఓ వారం రోజులుంది. నాన్న గారిచ్చిన డబ్బు అయిపోగానే మాకు కష్టాలు మొదలయ్యాయి.

నాటకాల ఆదాయం కూడా తగ్గింది. వారి, వీరి కాళ్లు పట్టుకొని, టీవీ సీరియళ్లలో చిన్న, చితక పాత్రలు చేయసాగాం. మా అవకాశాలు మధ్యవర్తుల దయా దాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడేవి. ఒక్కోసారి ఊపిరి సలపని పని ఉంటే, చాలా సార్లు పనిలేక గోర్లు కొరకున్నే వాళ్లం. నికర ఆదాయం లేకపోయినా, దాంపత్యం కొనసాగడంతో నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఇద్దరు పాపలు పుట్టుకొచ్చారు. ఖర్చు పెరిగినా, ఆదాయం మాత్రం అంతంత మాత్రంగానే ఉండింది. అదపాదదపా అమ్మ చాటుగా, కొంత మొత్తం సర్దేది. పిల్లలకు బట్టలు, ఏవో వస్తువులు, తినబండారాలు కొనిచ్చేది. అమ్మ మాత్రం ఎంతని సర్దుతుంది? ఒక్క రోజుతో తీరే సమస్య కాదుగా మాది? అప్పుడు నేను కళ్లు తెరిచాను. ‘వాడు’ నాకు మళ్లీ నూరి పోయాడానికి ప్రయత్నించాడు.

అప్పుడు నేను వాడిపై విరుచుకు పడ్డాను. “ఇదంతా నీ మూలాన్నే. నన్ను తప్పుదోవ పట్టించావు. నీ చెప్పుడు మాటలు విని నేను అమ్మానాన్నలపై కక్ష పెంచుకున్నాను. ఇప్పుడు శిక్ష అనుభవిస్తున్నాను. వారేది చెబితే దానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించాను. నువ్వు నాకు వత్తాను పలికావు. నేనింకా రెచ్చి పోయాను. ఫలితం? పై చదువులు చదివి, ఎయిర్ కండిషన్డ్ క్యాబినోలో, కాలు మీద కాలేసుకునే ఉద్యోగం చేయాల్సిన వాణ్ణి, ‘దిన దిన గండం సూరేజ్ఞాయుష్షు’ గా రోజులు వెళ్లదీస్తున్నాను. నేను పెంచుకున్న కక్ష, నన్నే కాటేసింది. నాకు హితబోధ చేసిన మా వాళ్లు నన్ను వదిలించుకొని హాయిగా ఉంటే, నేను మాత్రం ఎన్నో నిద్రలేని రాత్రులతో సతమతమౌతున్నాను. ఇక నుంచి నాకు నీ ముఖం చూపించకు.” వాడు నోరు మూసుకున్నాడు. నేను తెరిపిన పడ్డాను. ఇంతకీ వాడెవరో చెప్పలేదు కదూ? వాడెక్కడో లేడు. నాలోనే ఉన్నాడు. ఇలాంటి వాడు ప్రతి మనిషిలో ఉంటాడు. తస్మాత్ జాగ్రత్త!

చీరాల-పేరాల త్యాగానికి వందేళ్లు

‘చీరాల-పేరాల ఉదంతం ఆ ప్రాంతానికే చెందిన సమస్య అయినా, దాని చండ ప్రభావం వల్ల అది ముఖ్యమయిన రాష్ట్ర సమస్యగానూ, తర్వాత సాటిలేని మేటి ఉదంతంగానూ రూపొందటం చేత అది యావత్తు భారతావని దృష్టిని ఆకర్షించింది’ అన్నారు టంగుటూరి ప్రకాశం (‘నా జీవితయాత్ర’).

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ మితవాద వర్గానికి, అప్పుడే జాతీయోద్యమ నాయకత్వం చేపట్టిన గాంధీజీకి బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వం మీద ఉన్న నమ్మకం జలియన్‌వాలా బాగ్ దురంతం, మాంటేగ్-ఛెమ్స్‌ఫర్డ్ సంస్కరణలతో సడలిపోయింది. 1920 నాటి కలకత్తా కాంగ్రెస్ ప్రత్యేక సమావేశాలలో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం గురించి గాంధీ ప్రతిపాదించారు. దీనితో ఒక్క సంవత్సరంతోనే స్వాతంత్ర్యం వస్తుందని కూడా చెప్పారు. ఈ సమావేశాలకు గుంటూరు ప్రాంతం నుంచి కొండా వెంకటప్పయ్య, దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి (స్వామీ సీతారాం) హాజరయ్యారు. నాటి కాంగ్రెస్‌లో ఆ ఉద్యమం గురించి ఏకాభిప్రాయం లేకపోయినా భారతీయులు మాత్రం గాఢంగా నమ్మారు. గాంధీ చేసిన సహాయ నిరాకరణ ప్రతిపాదననే ఆ సంవత్సరం డిసెంబర్‌లో నాగ్‌పూర్‌లో జరిగిన కాంగ్రెస్ వార్షిక సమావేశాలు ఆమోదించాయి. ఈ పిలుపు నేపథ్యంతో దేశంలో చాలాచోట్ల ప్రజలు అహింసాయుత పంథాలో ఉద్యమంలోకి వచ్చారు. ఆ క్రమంలోని ఒక అద్భుత ఉద్యమ ఘట్టమే చీరాల-పేరాల.

భారతదేశం మీద తన ఆధిపత్యాన్ని పటిష్టం చేయడంలో బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వానికి బాగా ఉపయోగపడిన అంశాలు - మన సమాజంలోని విభజనలు, చీలికలు. ధనికులు, భూస్వాములతో నిండి ఉండే జస్టిస్ పార్టీ బ్రిటిష్ అదుగులకు మడుగులాత్తేది. జాతీయ కాంగ్రెస్‌కు దేశవ్యాప్తంగా నాయకత్వం(ప్రధానంగా) వహించిన బ్రాహ్మణులను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించడం జస్టిస్ పార్టీ సిద్ధాంతాలలో ఒకటి. కానీ ఇదేమీ పట్టించుకోని ప్రజాశ్రేణులు జాతీయ కాంగ్రెస్ వెంటే నడిచాయి. జమీందార్లు, సంస్థానాధీశులు, కులీనులను బ్రిటిష్ జాతి ముందునుంచి మచ్చిక చేసుకుంటూనే ఉంది. అలా హిందువుల మధ్య కూడా బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రభుత్వం చీలికలు తెచ్చింది. నిజానికి ఆ మూడు అంశాలే చీరాల-పేరాల ఉద్యమానికి నేపథ్యంగా కనిపిస్తాయి.

ముదటిదశ

చేనేత, రంగుల అద్దకమే ప్రధాన వృత్తిగా ఉండే ఊరు చీరాల. సముద్ర తీరానికి మూడు కిలోమీటర్ల ఇవతల ఉన్న ఆ ఊరి చుట్టూ కొబ్బరి, తాడి తోపులు, ఇతర చెట్లు, పెద్దగా పండని భూములు ఉండేవి.

ఒక ఆలయం, ఒక చర్చి, ఒకే ధాన్యం మిల్లుతో అప్పుడప్పుడే (నాటి గుంటూరు జిల్లాలో) ఆధునిక వాననలు నంతరించుకుంటున్నది. చీరాల, జాండ్రపేట, పేరాల, వీరరాఘవపేట అనే నాలుగు గ్రామాలు కలిపి వంచాయతీ యూనియన్‌గా ఏర్పరిచారు. ఈ ఏర్పాటు పన్నుల నిరాకరణ ఉద్యమం జరగడానికి దాదాపు నలభై ఏళ్ల ముందే, అంటే 1880 ప్రాంతంలోనే జరిగింది. ఆ యూనియన్ వార్షికాదాయం రూ. 4,000/-. ప్రధానంగా చేనేత కార్మికులు, రోజు కూలీలే ఉండే ఆ గ్రామాలు ఆనందంగానే ఉండేవి. ఇలా ఉండగానే 1919 నవంబర్‌లో మద్రాస్ (ప్రెసిడెన్సీ) ప్రభుత్వం పిడుగుపాటు వంటి వార్త వెలువరించింది. చీరాల-పేరాల కలిపి మునిసిపాలిటీగా ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. మిగిలిన రెండు గ్రామాలే యూనియన్‌లో ఉంటాయి. అభ్యంతరాలు ఉంటే చెప్పవచ్చు- ఇదే ఆ ప్రకటన సారాంశం. ప్రజలు విస్తుపోయారు. పెరిగే పన్నుల భారం వారి వెన్నులో వణుకు పుట్టించింది. మునిసిపాలిటీ ఏర్పడితే అప్పటిదాకా రూ. 4,000/- ఉన్న పన్నులు పదిరెట్లు, అంటే

రూ. 40,000/-కి చేరతాయి.

పన్ను బాధ స్థానికులకు అంత వేగంగా అనుభవానికి రావడానికి గట్టి కారణం ఉంది. 1914లోనే చీరాలను విడదీసి మునిసిపాలిటీగా ఏర్పరచాలని మద్రాస్ (ప్రెసిడెన్సీ) ఆలోచించింది. ఆ సంవత్సరం వచ్చిన ప్లేగ్, సంభవించిన మరణాల ఆధారంగా శానిటరీ కమిషనర్ మునిసిపాలిటీ ఏర్పాటుకు సిఫారసు చేశాడు. కానీ మునిసిపాలిటీగా మార్చడం వల్ల పెరిగే పన్నులను భరించే శక్తి ప్రజలకు లేదని నాటి జిల్లా కలెక్టర్ అభిప్రాయపడడంతో ఆ ప్రతిపాదన మూల పడింది. 1915లో జిల్లా బోర్డు కూడా చీరాల మునిసిపాలిటీ ఆలోచనకు విముఖత చూపించింది. ఇక్కడ ఒక ప్రశ్న. మునిసిపాలిటీగా మార్చడం ద్వారా ఒక ప్రాంతాన్ని ప్లేగ్ వంటి అంటువ్యాధి నుంచి కాపాడగలమా? పక్కనే ఉన్న ఒంగోలు అనుభవం ఇందుకు విరుద్ధంగా ఉంది. 1876 నుంచే ఒంగోలు మునిసిపాలిటీ పాలనలో ఉంది. కానీ 1914 నాటి ప్లేగ్ సంక్షోభం ఆ పట్టణాన్ని వదలలేదు. ప్రాణనష్టమూ తప్పలేదు. ఈ వాస్తవాలను చీరాల వాసులు మరచిపోలేదు.

దుగ్గిరాల
గోపాలకృష్ణయ్య

మునిసిపాలిటీ నిర్ణయం ఇంకా అమలులోకి రాని క్రితమే, అంటే ఫిబ్రవరి 20, 1920లో రేట్ పేయర్స్ అసోసియేషన్ పేరుతో స్థానికులు నిరసన ప్రదర్శనలు చేశారు. ఈ నేపథ్యంతో వెంటనే అర్రీలు పెట్టారు. ప్రతినిధి బృందాలు మద్రాస్ వెళ్లాయి. ఫలితం శూన్యం. రెండు నెలలకల్లా చీరాలను మునిసిపాలిటీగా మార్చినట్లు ప్రకటన వచ్చింది. ఆర్డీఓ చైర్మన్ గా, వదకొండు మంది కౌన్సిలర్లను ప్రభుత్వమే నియమించింది. ఈ ప్రకటన, పన్నులు కట్టవలసిన సమయం ఒకేసారి వచ్చాయి. మేం కట్టలేమని సవినయంగానే ప్రజలు ఆర్డీఓకు విన్నవించు కున్నారు. ముందు పన్నులు కట్టండి, తరువాత అప్పీలు సంగతి చూద్దాం అన్నాడాయన. ఈ మాట నమ్మి ఆరుమాసాలకు గాను పన్నులు చెల్లించారు. కానీ తమ వినతులకు సానుకూల స్పందన మాత్రం రాలేదు.

టంగుటూరి ప్రకాశం

అప్పుడే మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీని ఏలుతున్న జస్టిస్ పార్టీ ప్రభుత్వానికి కళ్లు బైర్లు కమ్మే పరిణామం జరిగింది. ప్రభుత్వం నియమించిన పదకొండు మంది కౌన్సిలర్లు మూకుమ్మడిగా రాజీనామా చేశారు. ప్రజల కోరికలో న్యాయం ఉందని ప్రకటించారు. వెంటనే కలెక్టర్ వచ్చి విచారించారు. గ్రామస్తుల నుంచి మళ్లీ అదే విన్నపం వచ్చింది. మునిసిపాలిటీ ఆలోచన వద్దు. మళ్లీ నాలుగు గ్రామాలతో యూనియన్ ను పునరుద్ధరించాలి. ఆఖరికి మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీ స్థానిక స్వయం పాలన వ్యవహారాల మంత్రి రాజా రామరాయణింగార్ (పానగల్ రాజా) చీరాల రావలసి వచ్చింది. ప్రజలే కాదు, రాజీనామాలు చేసిన కౌన్సిలర్లు కూడా ప్రభుత్వం తన నిర్ణయాన్ని రద్దు చేసుకోవాలనే కోరారు. రామరాయణింగార్ వ్యవహరించిన తీరు అగ్నికి ఆజ్యం పోసిందే తప్ప, సమస్యను పరిష్కరించలేదు. ఆయన పంతానికి పోయారు. బెదిరింపులకు దిగారు. పోలీసు బలగాలు దించి, సామూహిక సుంకం వసూలు చేస్తామని హెచ్చరించారు. రైల్వేస్టేషన్, పోస్టాఫీస్, ఆఖరికి

ప్రభుత్వ నిర్ణయం ప్రజల సహనాన్ని నశింప చేసింది. తిరగబడ్డ ప్రజలు టోల్ గేట్ ను ధ్వంసం చేసి, రైలు పట్టాల మీద వేసి దగ్ధం చేశారు. కలకత్తా మెయిల్ కొద్దిసేపు నిలిచిపోయింది. ప్రభుత్వం అణచివేత ఆరంభించింది. వందమంది రిజర్వు పోలీసులు దిగారు. వేతనం పుచ్చుకుని పనిచేస్తున్న చైర్మన్ పోలీసుల సాయంతో ప్రజల మీద పడి హింసించడం మొదలుపెట్టాడు. పన్నులు కట్టని వారి ఆస్తులను జప్తు చేయడం ఆరంభించాడు. కానీ వాటిని వేలం వేస్తే కొనడానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.

ప్రభుత్వ అనుపత్తి కూడా ఎత్తేస్తామని బెదిరించారు. ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ప్రజలు అంగీకరించకుంటే సైన్యాన్ని దించుతామని తుది హెచ్చరిక కూడా చేశారు. లోపాయికారీగా తన జస్టిస్ పార్టీ వక్రబుద్ధిని కూడా ప్రదర్శించారు. చీరాలకు సమీపంలోనే ఉన్న నిడుట్రోలు మునసబు ద్వారా కొందరు బ్రాహ్మణే తరులకు ఎర వేశారు. కులాన్ని రెచ్చగొడుతూ నామినేషన్ పదవులు ఇస్తానని చెప్పాడు ('ట్రాజడీ ఆఫ్ చీరాల-పేరాల': జీవీ కృష్ణారావు). ఈ దుష్ట పాచికలాట విజయవంతం కాలేదు.

రెండోదశ

చీరాల నుంచి మద్రాస్ వెళ్లిన తరువాత కూడా మంత్రాంగం సాగినవైనే ఉన్నారు రామ రాయణింగారు. మిషనరీలు, ఇతర సభ్యులు ఉన్న కొత్త కౌన్సిల్ సభ్యులను సంప్రదించారు. ప్రజలు ఎన్నుకునే చైర్మన్ కాకుండా ప్రభుత్వమే జీతమిచ్చి ఏర్పాటు చేసే చైర్మన్ అయితే ఎలా ఉంటుందో యోచించమని కోరారు. చిత్రంగా ఈ కౌన్సిల్ లో సభ్యునిగా ఉన్న అమెరికన్ మిషనరీ థామస్, చీరాలను మునిసిపాలిటీగా మార్చవలసిన అవసరమే లేదని జవాబిచ్చారు. మునిసిపాలిటీగా స్థాయి పెంచితే ప్రజలు పన్నులు చెల్లించలేరని ఆ కౌన్సిల్ తేల్చి చెప్పింది. అయినా రామరాయణింగారు ఏప్రిల్ 1, 1921న కౌన్సిల్ అభిప్రాయాన్ని చెత్తబుట్టలో వేసి రూ.390/- వేతనంతో ఒక చైర్మన్ నియమించి పంతం నెగ్గించుకున్నానని అనుకున్నారు.

ప్రభుత్వ నిర్ణయం ప్రజల సహనాన్ని నశింప చేసింది. తిరగబడ్డ ప్రజలు టోల్ గేట్ ను ధ్వంసం చేసి, రైలు పట్టాల మీద వేసి దగ్ధం చేశారు. కలకత్తా మెయిల్ కొద్దిసేపు నిలిచిపోయింది. ప్రభుత్వం అణచివేత ఆరంభించింది. వందమంది రిజర్వు పోలీసులు దిగారు. వేతనం పుచ్చుకుని పనిచేస్తున్న చైర్మన్ పోలీసుల సాయంతో ప్రజల మీద పడి హింసించడం మొదలుపెట్టాడు. పన్నులు కట్టని వారి ఆస్తులను జప్తు చేయడం ఆరంభించాడు. కానీ వాటిని వేలం వేస్తే కొనడానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. ఇంత ప్రజాగ్రహం ఎందుకో నాటి 'ది హిందూ' పత్రిక విలేకరి డీఎస్ఆర్ రావు విశ్లేషించారు. ఆ వివరాల ప్రకారం- అక్కడ చేనేత, దాని అనుబంధ పరిశ్రమలలో పనిచేసే వారి రోజువారీ సంపాదన కేవలం నాలుగు నుంచి ఐదు అణాలు

(అణా-ఆరుపైసలు). కాబట్టి ఇక్కడి ప్రజలు పన్నులు చెల్లించడానికి నిరాకరించారనే కంటే, పన్నులు కట్టే స్థితిలో లేరని చెప్పడం సబబు. అందుకే అక్కడ జరిగింది అణచివేత. 1921 మార్చిలో పన్నులు కట్టని నేరానికి పన్నెండు మందిని అరెస్టు చేసి జైలుకు పంపించారు. అందులో ఒకరు రావూరి అలిమేలు మంగమ్మ, నిరుపేద మహిళ. గాంధీయుగం ఆరంభమైన తరువాత రాజకీయనేరారోపణతో దేశం మొత్తం మీద జైలుకు వెళ్లిన తొలి మహిళ అలిమేలుమంగమ్మ ('హిస్టరీ ఆఫ్ ఫ్రీడం మూవ్ మెంట్ ఇన్ గుంటూర్ డిస్ట్రిక్ట్ - 1921-1947'; డా.బి. శేషగిరిరావు) అని చెబుతారు.

మూడోదశ

ఒక్క ఏడాదిలో స్వాతంత్ర్యం అన్న గాంధీజీ నినాదంతో స్వరాజ్యం గురించి కలగంటున్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ఇదే సమయంలో ఉద్యమంలోకి వచ్చారు. ఎడింబర్గ్ లో ఎం.ఎ. అర్థశాస్త్రం చదివి, రాజమండ్రి, మచిలీపట్నంలో ఉద్యోగం చేశారు. స్వతంత్ర భావాల వల్ల వాటిలో ఇమడలేక జాతీయోద్యమంలోకి వచ్చారాయన. 1920 ప్రాంతంలో చీరాల దగ్గర 'శ్రీమదాంధ్ర విద్యా పీఠ గోష్ఠి' అనే విద్యా సంస్థను నిర్వహిస్తున్నారు. 'రామదండు' అనే స్వచ్ఛంద దళంతో ఆయన బెజవాడ జాతీయ కాంగ్రెస్ సభలను (మార్చి 31, ఏప్రిల్ 1, 1921) విజయవంతం చేసి ఖ్యాతి గాంచారు. చిత్రరంజన్ దాస్, మహమ్మదలీ (అలీ సోదరులలో ఒకరు), గాంధీజీ వంటి జాతీయ కాంగ్రెస్ పెద్దల మెప్పు పొందారు. బెజవాడ నుంచి ఏప్రిల్ 6న గాంధీజీ చీరాల వచ్చారు. పన్నులు కట్టడానికి నిరాకరించి జైలుకు వెళ్లిన అలిమేలుమంగమ్మతో సహా అందరినీ గాంధీజీ సత్కరించారు. మునిసిపాలిటీ వద్దని ఏకగ్రీవంగా ప్రజలు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ప్రభుత్వం వట్టింపుకోకుండా పెద్ద తప్పుచేసిందని వ్యాఖ్యానించారు. అప్పుడే భవిష్యత్ కార్యక్రమం గురించి గాంధీజీని గోపాలకృష్ణయ్య సలహా కోరారు. రెండు మార్గాలు సూచించారు గాంధీజీ. ఒకటి, సహాయ నిరాకరణతో పన్నులు చెల్లించకపోవడం. రెండు, ఖిలాఫత్ నేపథ్యంలో ముస్లింలు చేపట్టిన హిజారత్ (ముస్లిం సంప్రదాయాలు గౌరవించేచోటుకి తరలిపోవడం), తులసీదాస్ చెప్పిన దేశత్యాగం. ఇక్కడే గాంధీజీ ధోరణి వివాదాస్పదంగా కనిపిస్తుంది.

‘మీరు చేసే కార్యం విజయవంతమైతే కాంగ్రెస్ మిమ్మల్ని అభినందిస్తుంది. అవజయం పొందితే ఆ బాధ్యత కాంగ్రెస్ తనపై పెట్టుకోదు’ (‘ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గాంధీజీ’, తెలుగు అకాడమి) అన్నారు. కాంగ్రెస్ మీద ఆధారపడవద్దు మీ సహనంతోనే జయించండి అన్నారుమాట. ఇందులో దుగ్గిరాల ‘దేశత్వాగం’ వైపు మొగ్గడానికి కారణం ఉంది. సహాయ నిరాకరణ, పన్నుల నిరాకరణలో ఏదో ఒక దశలో సహనం నశిస్తుంది. ప్రతం చెడుతుంది. చీరాల శివార్లలోని భూములలో రామ్ నగర్ పేరిట ఒక గ్రామాన్ని నిర్మించారు గోపాలకృష్ణయ్య. ఇందులో రామదండు పాత్ర విశిష్టమైనది. అప్పటికే భారతీయులంతా సాక్షాత్తు దైవంలా భావిస్తున్న గాంధీజీ చెప్పిన స్వరాజ్యం మీద ఆయనకు గురి కుదిరింది. స్వరాజ్యం ఎలా ఉండాలో రామ్ నగర్ లో ప్రతిబింబింప చేయాలని స్వప్నించారు. అక్కడ ఒక కొత్త సామాజిక వాతావరణం కల్పించడం ఆయన ఉద్దేశం. హిందూ ముస్లిం విభేదాలు లేకుండా, బీదాబిక్కి పెద్దకులం చిన్నకులం తారతమ్యం లేకుండా ఉండాలని కోరు కున్నారు. అదే ఆ రామభక్తుడు కలగన్న రామరాజ్యం. స్వరాజ్యం అంటే రామరాజ్యమనే ఆయన ఉద్దేశం. రామ్ నగర్ ను తాళనగరం అని కూడా ఆయన పిలుచుకున్నారు.

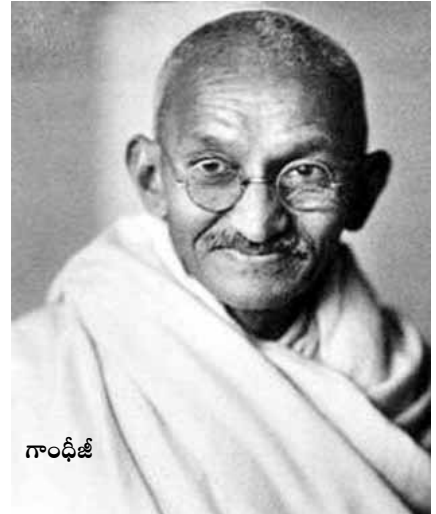
నాలుగోదశ

ఏప్రిల్ 25, 1921. ఆ వేసవి రాత్రి మహాత్మా గాంధీజీ జై అన్న నినాదంతో చీరాల-పేరాల గ్రామాల ప్రజలు తాత్కాలికంగా నిర్మించిన రామ్ నగర్ కు ప్రయాణమయ్యారు. పేద, ధనిక; ఉన్నత, చిన్న కులాల తేడా లేకుండా అంతా తమ సామగ్రితో బయలుదేరారు. ‘ఆ దృశ్యాన్ని చూసి నేను కన్నీళ్లను ఆపుకోలేకపోయాను’ అని రాశారు ప్రముఖ భావకవి బసవరాజు అప్పారావు. ఈ వార్తను మరునాటి సంచికలో (ఏప్రిల్ 26) హిందూ ప్రచురించింది, ‘ఎడ్లబళ్ల వరసలు, తమ తమ వస్తువులతో వ్యాపారులు రాత్రంతా కదిలారు.’ దాదాపు పదిహేనువేల మంది. కేవలం గాంధీజీ సూచన మీద గౌరవంతో కదిలారు. చీరాల నుంచి 75 శాతం, పేరాల నుంచి 50 శాతం రామ్ నగర్ చేరుకున్నారు. అన్నీ పర్జశాలలే. చిన్నా పెద్దా, 20 నుంచి 40 రూపాయల వ్యయంతో నిర్మించారు. అక్కడే పంచాయతీ, న్యాయ వ్యవస్థలను గోపాలకృష్ణయ్య ఏర్పాటు చేశారు. ఆయన మాటే అక్కడ వేదవాక్కు. నిజానికి ఆ సంవత్సరం మార్చి 31న విజయవాడలో చిత్తరంజన్ దాస్ చేసిన వ్యాఖ్య కూడా దీనికి అద్దం పడుతుంది. అప్పటికే, అక్కడ గవర్నర్ పాలన లేదనీ, ఉన్నదల్లా గోపాలకృష్ణయ్య పాలనే అని దాస్ వ్యాఖ్యానించారు. కానీ పరిస్థితు లన్నీ రామ్ నగర్ కు అనుకూలంగా లేవు. ఆ సంవత్సరం ఉష్ణోగ్రతలు దారుణంగా ఉన్నాయి. వర్షాలూ ఎక్కువే. వదిలివచ్చిన ఇళ్లలో పాములు,

నక్కలు సంచరించడం ఆరంభమైంది. దారులన్నీ పచ్చగడ్డితో నిండిపోయాయి. రామ్ నగర్ చేరినవారిలో చాలామంది నిరుపేదలు. కొన్ని విరాళాలు వచ్చాయి. మే3వ తేదీన టంగుటూరి ప్రకాశం రామ్ నగర్ వెళ్లారు. ఆయన ఒక్కరే రూ. 3,000 విరాళం ఇచ్చారు. ‘ఆ పోరాటం ముమ్మరంగా సాగుతున్న రోజులలో నేను చీరాల ప్రాంతానికి వెళ్లాను. అచ్చట ఒక అపూర్వ దృశ్యాన్ని చూశాను. ఆ గ్రామాలకు చెందిన యావత్తు జనమూ బీదాసాదా ముసలీ ముక్కి బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణాది విభేదాలు ఈషణ్ణాత్రం లేకుండా ఏకగ్రీవంగా ఆ గ్రామాన్ని వదిలి ఇతర ప్రాంతాలలో స్థావరాల ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి ఆనందంగా బయలుదేరారు. ఇంతకంటే ఆశ్చర్యకరమైన సంఘటన ఉంటుందా’ అని రాశారు (‘నా జీవితయాత్ర’). ప్రభుత్వ అధికారులు కొందరిని పురమాయిం చీరాలలో ఖాళీగా ఉన్న ఇళ్లలో కొన్నింటిని తగులబెట్టించారు. రామ్ నగర్ నిర్మించిన చోటు ప్రభుత్వానిది కాబట్టి, అక్కడ గుడిసెలు వేసినందుకు రూ.1,026 వంతున జరిమానా విధించారు.

బహోదశ

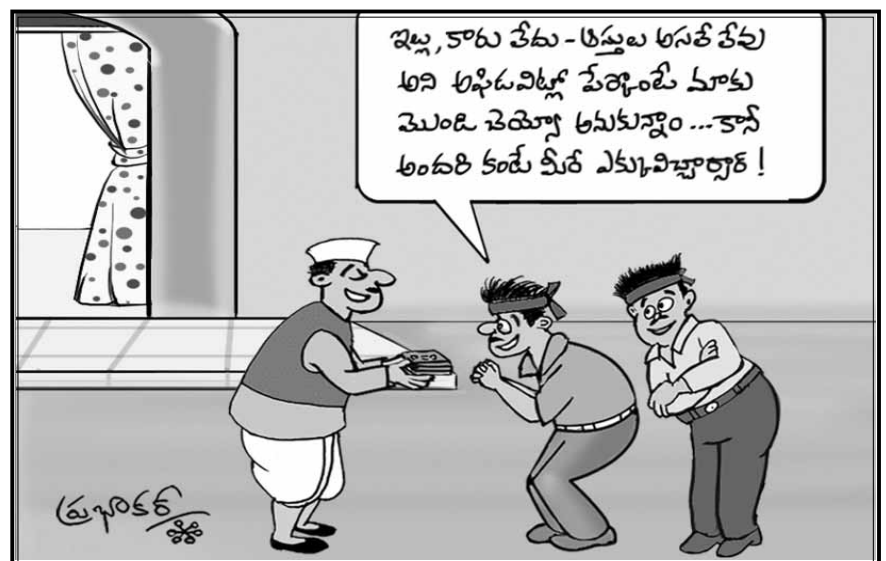
ఎన్ని చేసినా రామ్ నగర్ ను ఆర్థికంగా ఆదుకోవడం గోపాలకృష్ణయ్యకు శక్తికి మించిన పనే అయింది. చిన్న చిన్న విరాళాలు తాళనగరం ఖజానాను పటిష్ఠం చేయలేకపోతున్నాయి. సెప్టెంబర్ 28, 1921న బరంపురంలో జరిగిన ఆంధ్ర మహాసభలకు దుగ్గిరాల హాజరయ్యారు. అక్కడ కొంత నిధి వసూలు చేయడం ఆయన ఉద్దేశం. ఆ రోజునే వేదిక మీద స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రి రామరాయణింగార్ ను తీవ్ర స్థాయిలో విమర్శించారు. ఆ రోజు సాయంత్రం గురజాడ కృష్ణమూర్తిపంతులు అనే ఆయన ఇంటి నుంచి బయటకు వస్తుంటే పోలీసులు వచ్చి వారెంట్ చూపించారు. గుంటూరు జిల్లా కలెక్టర్ టీజీ రూథర్ ఫర్డ్ సంతకంతో ఆ వారెంట్

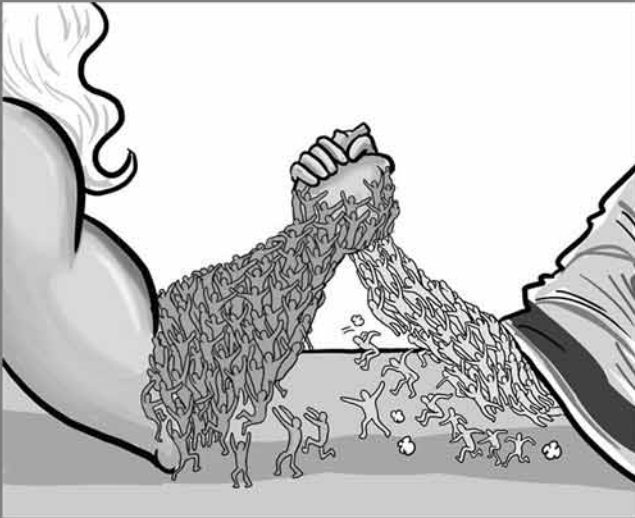

గాంధీజీ

ఉంది. దాని ప్రకారం రెండు నెలల పాటు ఎక్కడా గోపాలకృష్ణయ్య ప్రసంగించరాదు. కానీ ఆ ఆదేశాన్ని తాను ఉల్లంఘిస్తున్నట్లు ప్రకటించారాయన. అక్టోబర్ 1న మరొక వారెంట్ జారీ చేసి అరెస్టు చేశారు. అక్కడ నుంచి తిరుచ్చి జైలుకు తరలించారు. 1922 అక్టోబర్ లో విడుదలయ్యారు.

గోపాలకృష్ణయ్య జైలుకు వెళ్లిన తరువాత చీరాల-పేరాల నెమ్మదిగా ఖాళీ అయిపోయింది. రామ్ నగర్ ఉద్యమ వేదిక చరిత్రలో భాగమైంది. కానీ ఎన్నో ప్రశ్నలను మిగిల్చింది. విభజించి పాలించడం ఆంగ్లేయుల తత్వం. ఇక్కడ మనం విడి పోయాం, వాళ్లు ఎవరూ అనడం సబబు. హిందూ ముస్లింల మధ్యనే కాదు, హిందువుల మధ్య కూడా వారు విభజన రేఖలు గీశారు. అంతేనా, జాతీయ కాంగ్రెస్ కు కూడా ఆంగ్లేయుల నుంచి ఆ విభజించే నైజంతో పాటు, వివక్షను కూడా అంటించుకున్న దేమోనని అనిపిస్తుంది. చీరాల-పేరాల ఉద్యమ వైఫల్యంలో ప్రతిబింబించేది ఇది కాదా? ★

కార్టూనిస్టులకు,
పత్రికలకు
ధన్యవాదాలు

మాస్క్... ముద్దు...

కట్టుకున్నవాడి సమక్షంలో సర్వం మరచిపోయిన యువతి ఉదంతం ఇది. అలా అని ఏదో పురాణ కథో, ప్రబంధ కథో అనుకునేరు! కాదు, వర్తమాన భారతంలో, ఈ ఏప్రిల్ నడి

వేసవిలో ఢిల్లీ నగర వీధులలో జరిగిన గాఢ ప్రేమ ప్రకటన అది. ఇంకా చెప్పాలంటే బీభత్స, భయానక ప్రేమ ప్రదర్శన. 'ఇదిగో! మీ ఎదురుగానే నా హబ్బీని ముద్దెట్టుకుంటాను. మీరు ఏమైనా చేయగలరా? చేయండి చూద్దాం! నా మీద కేసు పెట్టండి చూద్దాం!.' ఇది ఓ యువతి ఢిల్లీ నడిరోడ్డు మీద నిలిచి, సూటిగా విసిరిన సవాలు. ఎవరికి విసిరింది? సాక్షాత్తు పోలీసులకే. కాబట్టి ఆమెకి ఆ మొగుడి మీద ఎంత ప్రేమో అర్థం చేసుకోవాలంటే కొన్ని వాస్తవాలు జాతి తెలుసుకోవాలి. అసలు కరోనా ఎక్కడుంది? మీరే, అనగా పోలీసులే ప్రజలని లేనిపోని ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు గానీ అని పోలీసులని కొట్టినంత పనిచేసిందా అమ్మడు. భర్త మీద ఉన్న ప్రేమతో ఆమె ఇహలోకాన్ని మరచిపోయిన దాఖలాలు చాలా బలంగా కనిపిస్తున్నాయి కదా! ఏప్రిల్ 19న జరిగిన ఈ ఘట్టంతో ఏ లోకాన ఉన్నారో, లైలామజ్నూ, రోమియో జూలియెట్, ఆఖరికి దేవదాసు పారూ పరవశించిపోయి ఉంటారనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ మరొక పనేమీ పెట్టుకోకుండా కరోనాని ఆపండ్రోయ్ అంటూ మొత్తుకుంటున్నారు. ఢిల్లీ ముఖ్యమంత్రి అరవింద్ కేజ్రీవాల్ ఏ ఇంగ్లీష్ చానల్ నీ వదలకుండా కరోనా, ఆక్సిజన్, మాస్క్, సామాజిక దూరం అంటూ రెండు నిమిషాలకొకసారి రంచనగా ఊదరకొట్టేస్తున్నారు. దేశంలో రోజుకు రెండు నుంచి మూడు లక్షల కేసులు నమోదైపోతున్నాయి. వందలలో జనం చచ్చిపోతున్నారు. రాత్రి కర్ఫ్యూలు, వారంతపు లాక్డౌన్లు ముంచుకు వచ్చేస్తున్నాయా? లేదా? ఆఖరికి కారులో ఒక్కరు వెళుతున్నా మాస్క్ ఉండాల్సిందేనని పోలీసులు ఆపి మరీ చెబుతున్నారు. యూపీలో అయితే మొదటిసారి మాస్క్ లేకుండా దొరికితే వేయి రూపాయలు, రెండోసారి దొరికితే - జైరం లేదు, పదివేలు కక్కవలసిందే. ఇవేవీ ఆ యువతికి తెలియలేదంటే, కట్టుకున్నవాడి ప్రేమ జడిలో తడిసి ముద్దయిపోతూ, కరిగిపోతూ, నానిపోతూ ఉండడమే కారణమని మనం భావించక తప్పదు. మాకు ఇంత ఘాటు ప్రేమ గురించి తెలియదు, అనుభవం లేదు అని ఎవరూ అనకండి! అలా అన్నవాళ్లని కూడా ఆ యువతి పడతిట్టే అవకాశం ఉంది.

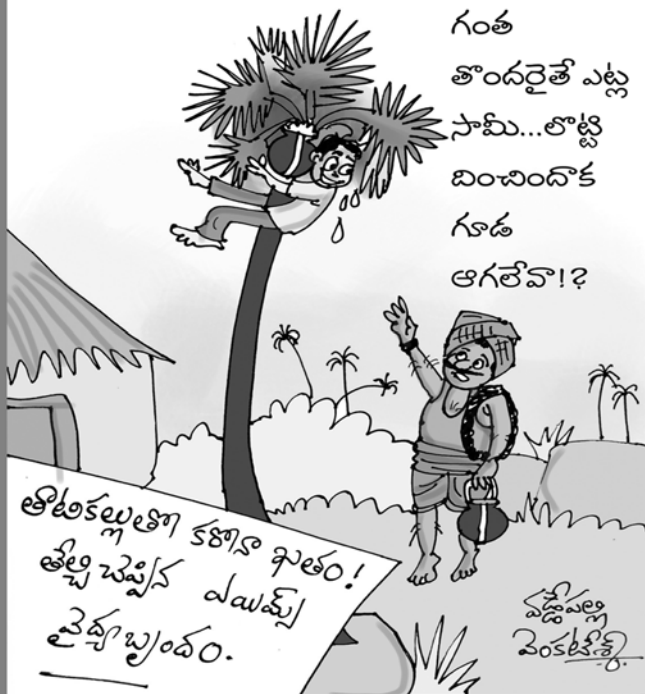
అంత ప్రేమ పనికిరాదనీ, ప్రమాదకరమనీ కచ్చితంగా భావించిన పోలీసు వారు ఆమెను వెంటనే అరెస్టు చేసి స్టేషన్ కి తరలించారు. ఇక తప్పుడు, ప్రేమలోకం నుంచి ఆ యువతి బయటకు రాక తప్పదు. ఈ అధునాతన ప్రేమజీవి పేరు అభా గుప్తా. ఇంతటి ప్రేమైక భాగస్వామిని దక్కించుకున్న ఆ యువకుడి పేరు పంకజ్ దత్తా. దత్తా, గుప్తాలు... మీరు దయచేసి మీరు నాలుగోడల మధ్య భద్రంగా ప్రేమించుకుంటే మంచిది. ఇలా రోడ్డెక్కిస్తే ప్రమాదం. అసలే ఢిల్లీ. అయినా మాస్క్ తగిలించుకో తల్లీ అని పోలీసువారు చెప్పినందుకు ఇంత సినిమా చూపించాలా!

ఎన్నో తీశాకా ప్రవచనాల్లో తొగమన్నగూ డెక్కరు!!

జీడిగం

గంత
తొందరైతే ఎట్లు
సామీ...లాట్టి
బించిందొక
గూడ
ఆగలేవా!?

అటకల్లుతో కళ్యాణ శాతం!
తల్ల బెప్పన ఎలుప్ప
నైళ్ళబృందం.

వడ్డెపల్లి
వెంకటేశ్వర్లు

జీడిగం

1918 నుంచి 1922 వరకు జరిగిన ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని రెండు దశలుగా విభజించవచ్చు. 1918 నుంచి 1920 మధ్య జరిగినది మొదటి దశ. ఈ దశలో సభలు, సమావేశాలు పెట్టి, తీర్మానాలు చేసి, ప్రభుత్వానికి వినతిపత్రాలు ఇచ్చారు. ప్రభాభి ప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేయటం, సంస్థాగత నిర్మాణం ఈ దశలోనిదే. 1920 ఆగస్ట్ నుండి 1922 మార్చి వరకు రెండవదశ. దీనిలో బల ప్రయోగానికి, దారుణ హింసాకాండకూ దిగారు. ఈ రెండు దశలు కూడా దాదాపు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇస్లాం ఉద్యమకారులు అనుసరించే విధానాలను ప్రతిబింబిస్తాయంటే ఆశ్చర్యం కాదు. బలహీనంగా ఉన్నప్పుడు బోధించటం, ముస్లిం సమాజం సంఘటితమై, బలాన్ని పుంజుకొన్నాక లక్ష్యం కోసం మారణకాండకు పాల్పడటం వారు ఎప్పుడీ నుండో అనుసరిస్తున్న పద్ధతులు. ఖిలాఫత్ ఉద్యమకారులు సైతం ఆ పద్ధతులనే అనుసరించారు.

పరిగిన ముస్లిం అసంతృప్తి జ్వాలలు

మొదటి ప్రపంచయుద్ధం అనంతరం ఒట్టోమాన్ సామ్రాజ్యం చిన్నాబిన్నమై, పూర్వవైభవం కోల్పోయిందని ఇంతకుముందు తెలుసుకున్నాం. మిత్రదేశాల మధ్య జరిగిన రహస్య సంధులు, 1915-18 మధ్య చేసుకున్న యుద్ధ విరామ ఒప్పందాలు టర్కీ సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నానికి దారితీశాయి. ఒక దేశంగా టర్కీ భవితవ్యం, ఖిలాఫత్ వ్యవస్థ కొనసాగటం, ఇస్లాం పవిత్రస్థలాల భద్రత గురించి అనేక సందేహాలకు, భయాలకు ఆ సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నం కేంద్ర బిందువైంది. మన దేశ ముస్లిం మతఛాందసవాదులకు ఖిలాఫత్, పవిత్ర స్థలాల రక్షణ అత్యంత ప్రీతి పాత్రమైన అంశాలు. టర్కీ పతనంతో దేశంలో ముస్లింల ప్రాముఖ్యం కూడా తగ్గగలదని వారు భావించారు. ఆంగ్లేయులకు విధేయులుగా ఉన్నందువలన ముస్లింలకు ఒరిగిందేమీ లేదని కూడా ఫిర్యాదు చేయటం మొదలుపెట్టారు.

1918లో మాంటేపర్డీ నీవేదికలో ఈ విధంగా

పేర్కొన్నారు. ముస్లింలకు “1909లో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యంతో పాటు ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలు ఇచ్చారు. ఇది శాశ్వత పాతిపదిక మీద ఏర్పాటుచేసిన సౌకర్యమని ముస్లింలు అనుకుంటారు. వాటి నుండి వెనుకకు తీసుకెళ్లే ప్రయత్నాలు చేస్తే ముస్లింలు అసంతృప్తికి గురవుతారు. నిరసన జ్వాలలు చెలరేగుతాయి. ముస్లిం సమాజ విధేయతను మనం పొందలేం. అందువలన వాటిని కొనసాగించటమే మేలని మేం భావిస్తున్నాం. అయితే వారు ఆధిక సంఖ్యాకులుగా ఉన్న రాష్ట్రాలలో ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం లేదు. అందుకు ఎటువంటి హేతుబద్ధత కన్పించదు” (The

తొలిదశ ఖిలాఫత్

Report on Constitutional Reforms, London, 1918, p. 188). ముస్లింలు అధిక సంఖ్యాకులుగా ఉన్న రాష్ట్రాలలో ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలు ఎత్తివేయటం మంచిదన్న సిఫారసు వారి దృష్టికి రాగానే ముస్లిం నాయకులు గొంతు చించుకోవటం మొదలెట్టారు.

ముస్లిం ఛాందసవాదులు నడిపే పత్రికలు రెచ్చగొట్టే వ్యాసాలు ప్రచురించడంతో వాటిని ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది. మహమ్మద్-అల్-హసన్ ను, అలీ సోదరులను, అబ్దుల్ కలాం అజాద్ ను, హజరత్ మెహ్మూదుని నిర్బంధంలోకి తీసుకున్నారు. మరికొందరు నాయకులు అజ్ఞాతంలోకి వెళ్లిపోయారు. 1917 నుంచి యుద్ధం కారణంగా నిర్బంధంలో ఉన్న నాయకుల విడుదలకై ఒక ఉద్యమం కూడా నడిచింది.

ఐక్యత పట్ల గాంధీజీ గాఢానురక్తి (Obsession)

1915లో గాంధీజీ దక్షిణాఫ్రికా నుండి వచ్చారు. నిర్బంధంలో ఉన్న ముస్లిం నాయకులు విడుదల కోసం చేపట్టిన ఉద్యమానికి గాంధీజీ మద్దతు కోసం 1917 శీతాకాలంలో ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఆయన

ముస్లిం స్నేహితుల సంఖ్య క్రమేపి పెరిగింది. అలీ సోదరులు, హకిమ్ అజ్జల్ ఖాన్, మౌలానా అబ్దుల్ బారి ఆ స్నేహవర్గంలో ఉన్నారు. యుద్ధపరిణామాలపై ఏప్రిల్ 1918లో ఢిల్లీలో జరిగిన సమావేశంలో టర్కీ భవితవ్యం పట్ల ముస్లింలకు ఉన్న ఆందోళనకు అనుకూలంగా, వారికి నచ్చేటట్లు ప్రసంగించటంతో వారు గాంధీజీ పట్ల కృతజ్ఞులుగా ఉన్నారు.

1919 ఫిబ్రవరిలో రౌలట్ చట్టం వచ్చింది. కొన్ని రాజకీయోద్యమ కేసులను న్యాయవ్యవస్థతో నిమిత్తం లేకుండా విచారించటానికి, అనుమానితులను, విచారణ లేకుండా నిర్బంధించటానికి ఈ చట్టం ప్రభుత్వానికి విస్తృతాధికారాలను కల్పించింది. దీనికి వ్యతిరేకంగా పెద్ద పెట్టున నిరసన జ్వాలలు చెలరేగాయి. అమృత్ సర్లో ఏప్రిల్ 13న జలియన్ వాలాబాగ్ లో శాంతియుతంగా సమావేశమైన ప్రజలపై జనరల్ డయ్యర్ కాల్పులు జరపటంతో దేశం అంతా అట్టుడికిపోయింది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండి వచ్చిన నాటి నుండి, హిందూ ముస్లిం ఐక్యత భావన పట్ల గాంధీజీకి ఒక రకమైన పిచ్చి పట్టుకొంది. గాంధీజీలోని ఈ ప్రత్యేక లక్షణం గురించి అంబేద్కర్ మాటల్లో తెలుసుకుందాం, ‘భారతదేశంలో అడుగుపెట్టగానే, ఆయన ఆరు నెలలలో దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తీసుకొని వస్తానని చేసిన ప్రకటన ప్రజలందరినీ సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురిచేసింది. అయితే అందుకు ఆయన కొన్ని షరతులు

విధించాడు. హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత మొదటి షరతు. హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత లేకుండా స్వరాజ్యం రాదని ఆయన ప్రగాఢంగా నమ్మటమే కాకుండా, పదేపదే ఆ విషయమై మాట్లాడేవారు. హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతను ఒక రాజకీయ నినాదంగా మార్చటమే కాక, ఇరువర్గాల మధ్య ఐక్యత కోసం కృషి చేశాడు. రౌలట్ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా తాను తలపెట్టిన నత్తా గ్రహంలో పాల్గొనేవారు హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతకు కట్టుబడి ఉంటామన్న ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవాలని గట్టిగా చెప్పారు. వాస్తవానికి హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతకు భంగం కలిగించే అంశాలు ఏవీ రౌలట్ చట్టంలో లేవు. అయినప్పటికీ అటువంటి ప్రతిజ్ఞ చేయవలసిందేనని గాంధీజీ తన అనుచరులను ఆదేశించారు. ఆయన ఉద్యమబాట పట్టిన తొలినాళ్ల నుండి హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతకోసం పరితపించారు. (ఆ విషయమై ఆయన చాలా పట్టుదలగా ఉండేవారు.) హిందూ-ముస్లింల మధ్య ఐక్యతను సాధించటమే ఆయన ప్రధాన లక్ష్యమైంది కూడా.” (Pakistan or The partition of India, pp. 135-136).

గాంధీ - బారి మధ్య ఇచ్చిపుచ్చుకోవటం (Quid Pro Quo)

టర్కీ భవిష్యం గురించి ముస్లిం ఛాందస వాదులలో నెలకొన్న ఆందోళన కేవలం కొన్ని పట్టణాలకే పరిమితమైంది. ఉత్తరప్రదేశ్, బెంగాల్, పంజాబ్, సింధు రాష్ట్రాలలోని పెద్దపట్టణాలకే ఆందోళన పరిమితమైంది. ప్రభుత్వాన్ని ఇరుకున పెట్టేందుకు కావలసిన జనసమీకరణ ముస్లిం ఛాందసవాదులు చేయలేకపోయారు. హిందువుల మద్దతును వారు కోరుకున్నారు. వారి అంతర్జాతీయ ఇస్లామిక్ ఆకాంక్షలకు హిందువుల మద్దతు కూడ గట్టటం ఎట్లా అన్నది వారి ముందున్న పెద్ద సమస్య. హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతను ఎలాగైనా తీసుకొని రావాలన్న, గాంధీజీ పిచ్చి పట్టుదల వారికి బాగా కలసి వచ్చింది.

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రచురించిన 'స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ చరిత్ర' గ్రంథానికి సేకరించిన అధ్యయన పత్రాలలో విలువైన సమాచారం దొరుకుతుంది (Study Material, Vol.3, p.139). అందులో ఒక పత్రంలో ఇలా పేర్కొన్నారు. "1919 మార్చిలో గాంధీజీ లక్నోలో అబ్దుల్ బారికి అతిథిగా ఉన్నారు. రౌలట్ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా తాను తలపెట్టిన సత్యాగ్రహం గురించి ఆయన అబ్దుల్ బారితో చర్చించారు. తన ఉద్యమం విజయవంత మవుతుందని, ఉద్యోగులకు, సైన్యానికి కూడా పాకి ప్రభుత్వం అచేతానావస్థకు చేరుతుందని ఆయనకు చెప్పినట్లు తెలుస్తున్నది. ఉద్యమం ఊపు మీద ఉన్నప్పుడు అబ్దుల్ బారిని 'షేక్-ఉల్-ఇస్లామ్'గా ఎన్నిక చేద్దామని, ఖిలాఫత్ గురించి, పవిత్ర స్థలాల భద్రత గురించి ముస్లింల డిమాండ్లను చర్చకు పెట్టవచ్చునని గాంధీజీ ఆయనతో చెప్పారట. ఈ ముస్లిం డిమాండ్లకు హిందువులు కూడా మద్దతు ప్రకటిస్తూ వైస్రాయికి వినతిపత్రం ఇస్తారని, ఒకవేళ ఈ డిమాండ్లను

అంగీకరించకపోతే ఆంగ్లపాలకులపై జిహాద్ తప్పదని హెచ్చరిస్తారని కూడా అనుకొన్నారు.

హిందువులు అందించే ఈ సహకారానికి బదులుగా షేక్-ఉల్-ఇస్లామ్గా అబ్దుల్ బారి ఒక ఫత్వా ఇవ్వాలని, ఆ ఫత్వాలో ఇబ్రహీం బలి ఇచ్చినది గొర్రెనే కాని, ఆవును కాదని పేర్కొనాలని, గోవధను భవిష్యత్తులో మూర్తిగా నిషేధించాలని, ఒక అవగాహనకు గాంధీజీ-బారిలు వచ్చారని తెలుస్తున్నది. అయితే దేశంలో అనేక చోట్ల హింసాత్మక సంఘటనలు జరగటంతో ఈ పథకం అమలు కాలేదు". పైన లభ్యమైన సమాచారం ప్రకారం గాంధీజీ, బారి తమతమ లక్ష్యాల కోసం ఎదుటివారిని ఉపయోగించుకున్నట్లు తెలుస్తున్నది. గాంధీజీ ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని బలపరచారు. ఖిలాఫత్

జిన్నా చంద్రపాల్

పాన్ ఇస్లామిజం వైరస్ వంటిది

మోతీలాల్

దేశానికి సంబంధించిన అనేక సమస్యలు ఉండగా ఖిలాఫత్ సమస్య పరిష్కారానికి మనమెందుకు పూనుకోవాలి?

జిన్నా

ఇదొక (ఖిలాఫత్కు మద్దతు) జూటకపు మతపిచ్చి

వీఎస్ శ్రీనివాసశాస్త్రి

ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని దూరంగా ఉంచడం మంచిది

(గాంధీ సన్నిహితుడు, న్యాయవాది)

ఉద్యమానికి గాంధీజీ మద్దతు ముస్లిం ఛాందస వాదులకు ఎంతైనా అవసరం. అంతేకాక మొత్తం ఉపఖండానికి 'షేక్-ఉల్-ఇస్లామ్'గా బారి ఎన్నికకానున్నాడు. అది ఆయనకు పెద్ద గౌరవాన్ని అందించే అవకాశం. కనుక గోసంరక్షణకు బారి ఒప్పుకొన్నారు. అయితే రౌలట్ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన సత్యాగ్రహం ఎంతో కాలం జరగలేదు. ఏప్రిల్ 18, 1919న గాంధీజీ ఆ సత్యాగ్రహాన్ని అర్థాంతరంగా నిలిపివేశారు.

సంఘటితమైన ఇస్లామీయులు

బొంబాయికి చెందిన కొందరు ధనవంతులైన

ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి మద్దతునిచ్చి కాంగ్రెస్ పెద్ద పొరపాటు చేసింది. కాంగ్రెస్ మద్దతుదారులలో సైతం ఖిలాఫత్ ఉద్యమం వలన హిందువులు, ముస్లింల మధ్య ఐక్యత నెలకొనగలదనే విషయంలో సందేహాలు పొడసూపాయి. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం మత, రాజకీయ లక్ష్యాలు హిందువులకు సంబంధించినవి కావు. ఈ దేశానికి సంబంధించినవీ కావు. పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవ్యా ఈ ఉద్యమ లక్ష్యాలతో విభేదించారు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా 1918లో ఖిలాఫత్కు మద్దతు ఇవ్వటానికి ఆయన ఒప్పుకోలేదు.

1897లో కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడిగా పనిచేసిన శంకర్ నాయర్, లోకమాన్య తిలక్, వల్లభాయిపటేల్ మొదలైనవారు ఆ ఉద్యమానికి కాంగ్రెసు మద్దతును బహిరంగంగానే వ్యతిరేకించారు. జిన్నా చంద్రపాల్ పాన్ ఇస్లామిజం వైరస్ వంటిదని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు. మన దేశానికి సంబంధించిన అనేక అంశాలు ఉండగా ఖిలాఫత్ సమస్యను పరిష్కరించటానికి మనమెందుకు పూనుకోవాలని మోతీలాల్ నెహ్రూ ప్రశ్నించారు. గాంధీజీ సన్నిహితుడు, ప్రముఖ న్యాయవాది బి.యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని దూరంగా ఉంచమని గాంధీజీకి సలహా ఇచ్చాడు కూడా.

ముస్లింలు బాంబే భిలాఫత్ కమిటీని మార్చి 19, 1919న ప్రారంభించారు. అదే సంవత్సరం మే మధ్యలో అష్టానిస్టాన్ అమీర్ అమానుల్లా బ్రిటిష్ వారి మీద యుద్ధం ప్రకటించాడు. దీనితో మన దేశ ముస్లిం ఛాందసవాదుల ఆనందానికి పట్టపగ్గాలు లేకుండా పోయాయి. అమీర్ ప్రతినిధులతో మంతనాలు సాగించారు. బేషరతుగా మద్దతు ప్రకటించారు. అబ్దుల్ బారి ముస్లింలను రెచ్చ గొడుతూ, జిహాద్ కు పిలుపునిస్తూ సుదీర్ఘ కరపత్రాలు విడుదల చేశాడు. (The Khilafat Movement in India, 1919-24, A.C. Niemeijer, 1972, p.75; Qureshi, ibid, p.67).

టర్కీకి అనుకూలంగా అనేక భారత ముస్లిం ప్రతినిధులూ లండన్ కు వెళ్లాయి. కాని ఆశించిన ప్రభావం కనపడలేదు. దానితో అఖిల భారత స్థాయిలో ఒక ముస్లిం సమావేశాన్ని లక్నోలో నిర్వహించారు. వెయ్యిమంది ముస్లింలు వివిధ ప్రాంతాల నుండి హాజరయ్యారు. ఒక సెంట్రల్ భిలాఫత్ కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలనీ, అక్టోబరు 17న 'భిలాఫత్ దినం'గా ప్రకటించాలనీ ఆ

పై లక్ష్యాలను చూసినప్పుడు దేశానికి సంబంధించిన ఒక్క అంశం కూడా భిలాఫత్ ఉద్యమ లక్ష్యాలలో లేదన్న వాస్తవం తెలుస్తుంది. స్వాతంత్ర్యానికి సంబంధించి, స్వయం నిర్ణయాధికారం గురించి ఒక్కమాట కూడా లేదు.

సంస్థాగతంగా పై నుండి కింద వరకు భిలాఫత్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. స్వచ్ఛందంగా పనిచేసేవారిని, కార్యకర్తలను తయారుచేయటానికి యోజన చేశారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ముస్లిం మత ఛాందసవాదుల డిమాండ్లకు తన అంగీకారం తెలిపింది. దానితో చాలాచోట్ల కాంగ్రెసు పార్టీ కార్యాలయాలు భిలాఫత్ ఉద్యమానికి కేంద్రాలుగా మారాయి. పంజాబ్, సింధు, బెంగాల్, బొంబాయి, మద్రాసు రాష్ట్రాలలో పెద్ద సభలు పెట్టారు. గ్రామాలకు కూడా ఉద్యమం పాకింది. ముస్లిం ఛాందసవాదులతో పాటుగా సామాన్యులు కూడా ఉద్యమంలో పాల్గొనటం మొదలెట్టారు. అంతవరకు ఛాందసవాదులకే పరిమితమైన ఉద్యమం సామాన్య ముస్లింలను సైతం తాకింది. జిన్నా వంటి మితవాద ముస్లిం నాయకుడికి ఇది నచ్చలేదు. 'ఇదొక బూటకపు'

వ్యతిరేకించాడు. మన దేశానికి సంబంధించిన అనేక అంశాలు ఉండగా భిలాఫత్ సమస్యను పరిష్కరించటానికి మనమెందుకు పూనుకోవాలని మోతీలాల్ నెహ్రూ ప్రశ్నించారు. గాంధీజీ సన్నిహితుడు, ప్రముఖ న్యాయవాది వి.యన్. శ్రీనివాసశాస్త్రి భిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని దూరంగా ఉంచమని గాంధీజీకి సలహా ఇచ్చాడు కూడా.

గాంధీజీ ఎంత ప్రయత్నం చేసినా, 'భిలాఫత్ దినం' రోజున (అక్టోబరు 17) పెద్ద సంఖ్యలో హిందువులు పాల్గొనలేదు. ఢాకా, బొంబాయి, లక్నో, హైదరాబాద్ (సింధు)లలో మాత్రమే హిందువులు ముస్లింలతో కలిశారు. హర్తాల్ పాటించారు (Qureshi, ibid, p.76)

భిలాఫత్ సహాయ నిరాకరణ

మొదటి ప్రపంచయుద్ధం ముగిసిన సందర్భంగా దేశమంతటా శాంతి సమావేశాలు నిర్వహించాలని ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ఈ సమావేశాలను బహిష్కరించాలని భిలాఫత్ ఉద్యమనాయకులు పిలుపునిచ్చారు. తమ డిమాండ్లను మరొకసారి ఏకరపు పెట్టారు. బ్రిటన్ కు ఒక ప్రతినిధిపర్యాయాన్ని పంపారు. ఆ ప్రతినిధిపర్యాయం తన యత్నంలో విఫలమైతే, ఇంగ్లండ్ వస్తువులను బహిష్కరించాలని పిలుపునిచ్చారు. ప్రభుత్వానికి సహాయం నిరాకరించాలని కూడా తీర్మానించారు.

భిలాఫత్ ఉద్యమానికి హిందువుల మద్దతు కూడగట్టడం కోసం నవంబర్ 24, 1919న హిందూ-ముస్లిం ప్రతినిధులతో ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించారు. గాంధీజీని మచ్చిక చేసుకోవటం కోసం, ఆ సమావేశానికి ఆయననే అధ్యక్షుడిగా ఉండమన్నారు. కానీ బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కరణను గాంధీజీ వ్యతిరేకించారు. కనుక వస్తు బహిష్కరణకు ఇచ్చిన పిలుపును ముస్లింలు ఉపసంహరించుకున్నారు. హిందువులను మెప్పించటం కోసం ఫజల్ హక్ జలియన్ వాలా బాగ్ హింసాకాండను నిరసించటం కూడా ఉద్యమ లక్ష్యాలలో ఒకటిగా పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేసాడు. కాని గాంధీజీ ఒప్పుకోలేదు. భిలాఫత్ సమస్యే సహాయ నిరాకరణకు ప్రధాన అంశంగా ఉండాలని ఆయన అన్నారు. 1920 ఏప్రిల్, మే నెలల్లో సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమాన్ని భిలాఫత్ ఉద్యమకారులు రూపకల్పన చేశారు.

భిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించే కాంగ్రెస్ పక్షాన్ని గాంధీజీ వివిధంగా తటస్థులుగా మార్చి, ఆ సంస్థ మీద బలవంతంగా భిలాఫత్ ను రుద్దారో తెలుసుకోవటం అవసరం కూడా. అదో పెద్ద కథ. గాంధీజీ వంటి మిత్రుడు దొరికినప్పుడు ముస్లిం ఛాందసవాదులకు ఇంకేంకావాలి? అందుకే నచ్చుచెప్పటం అపి తరువాతి దశలో సరహింసకు వారు దిగారు.

వచ్చేవారం: బలప్రయోగం.. సరమేధం

ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి హిందువుల మద్దతు కూడగట్టడం కోసం నవంబర్ 24, 1919న హిందూ-ముస్లిం ప్రతినిధులతో ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించారు. గాంధీజీని మచ్చిక చేసుకోవటం కోసం, ఆ సమావేశానికి ఆయననే అధ్యక్షుడిగా ఉండమన్నారు. కానీ బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కరణను గాంధీజీ వ్యతిరేకించారు. కనుక వస్తు బహిష్కరణకు ఇచ్చిన పిలుపును ముస్లింలు ఉపసంహరించుకున్నారు. హిందువులను మెప్పించటం కోసం ఫజల్ హక్ జలియన్ వాలా బాగ్ హింసాకాండను నిరసించటం కూడా ఉద్యమ లక్ష్యాలలో ఒకటిగా పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేసాడు. కాని గాంధీజీ ఒప్పుకోలేదు.

సమావేశంలో నిర్ణయించారు. ప్రభుత్వ వ్యతిరేక విధానం తీసుకోవటం ముస్లింలీగ్ కు ఇష్టంలేదు. అందువల్ల భిలాఫత్ కోసం ఒక ప్రత్యేక కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించారు. బాంబే భిలాఫత్ కమిటీనే 'ది సెంట్రల్ భిలాఫత్ కమిటీ ఆఫ్ ఇండియా'గా మార్చారు (Qureshi, ibid, p.71). **సెంట్రల్ భిలాఫత్ కమిటీ లక్ష్యాలు**

1. టర్కీలో న్యాయబద్ధమైన, గౌరవప్రదమైన శాంతిని తీసుకొనిరావటం.
 2. భిలాఫత్ ను పునరుద్ధరించటం.
 3. ఇస్లామిక్ వచిత్రస్థలాలను షరియాలో పేర్కొన్నట్లుగా పరిరక్షించటం.
 4. టర్కీ సమగ్రతకు కట్టుబడి ఉంటామన్న ఆంగ్ల పాలకుల హామీలు అమలు అయ్యేలా చూడటం.
- పై లక్ష్యాల కోసం ఆంగ్ల పాలకులను, ఇండియన్ వైస్రాయిని ఒప్పించేందుకు కృషి చేయటం, దేశమంతటా భిలాఫత్ ఉద్యమ లక్ష్యాలను వివరిస్తూ ప్రచారం చెయ్యటం కూడా కమిటీ లక్ష్యాలుగా పేర్కొన్నారు.

మతపిచ్చిగా ఆయన వర్ణించాడు. దాని వలన భారత దేశానికి గాని, భారత ప్రజానీకానికి కాని ఎటువంటి మేలు కలుగదని కూడా ఆయన వ్యాఖ్యానించారు.

హిందూ నాయకుల వ్యతిరేకత

భిలాఫత్ ఉద్యమానికి మద్దతునిచ్చి కాంగ్రెస్ పెద్ద పొరపాటు చేసింది. కాంగ్రెస్ మద్దతుదారులలో సైతం భిలాఫత్ ఉద్యమం వలన హిందువులు, ముస్లింల మధ్య ఐక్యత నెలకొనగలదనే విషయంలో సందేహాలు పొడసూపాయి. భిలాఫత్ ఉద్యమం మత, రాజకీయ లక్ష్యాలు హిందువులకు సంబంధించినవి కావు. ఈ దేశానికి సంబంధించినవీ కావు. పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవ్యా ఈ ఉద్యమ లక్ష్యాలతో విభేదించారు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా 1918లో భిలాఫత్ కు మద్దతు ఇవ్వటానికి ఆయన ఒప్పుకోలేదు. 1897లో కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా పనిచేసిన శంకర్ నాయర్, లోక్ మాన్య తిలక్, వల్లభాయ్ పటేల్ మొదలైన వారు ఆ ఉద్యమానికి కాంగ్రెస్ మద్దతును బహిరంగంగానే వ్యతిరేకించారు. బిపిన్ చంద్రపాల్ 'పాన్ ఇస్లామిజం' వైరస్ వంటిదని తీవ్రంగా

ప్రపంచ టీ-20 లీగ్ లకే తలమానికంగా నిలిచే ఐపీఎల్ ను తలచుకోగానే గుర్తుకొచ్చే మొదటి పేరు మహేంద్రసింగ్ ధోనీ. ప్రస్తుత 14వ సీజన్ లో రెండో రౌండ్ మ్యాచ్ ఆడటం ద్వారా ఈ జార్జంట్ డైనమైట్ ఓ అరుదైన ఘనతను సొంతం చేసుకున్నాడు. ఒకే జట్టు తరపున 205 మ్యాచ్ లు ఆడిన తొలి ఆటగాడిగా చరిత్ర సృష్టించాడు.

ఐపీఎల్ శిఖరం ధోనీ!

అంతర్జాతీయ క్రికెట్ కి రిటైర్మెంట్ ప్రకటించిన తర్వాత సైతం ధోనీ తన రికార్డుల జోరును కొనసాగిస్తున్నాడు. దేశవాళీ, అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుంచి విరమించుకున్నా బీసీసీఐ ఆధ్వర్యంలోని ఐపీఎల్ లో మాత్రం కొనసాగుతున్నాడు. 2008 ప్రారంభ ఐపీఎల్ లో చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ దిగ్గజ ఆటగాడిగా జట్టుపగాలు చేపట్టిన ధోనీ గత 14 సీజన్లుగా తన ప్రత్యేకతను నిలుపుకుంటూ వస్తున్నాడు. ప్రపంచంలోనే అత్యంత భాగ్యవంతుడైన క్రికెట్ లీగ్ ఐపీఎల్ లో అత్యంత విజయవంతమైన ఆటగాళ్ల వరుసలో ధోనీ అందరికంటే ముందు వరుసలో నిలుస్తాడు.

2008 నుంచి చెన్నై జట్టుకి నాయకత్వం వహిస్తూ వచ్చిన ధోనీ ప్రస్తుత 2021 సీజన్ లో సైతం తన ప్రస్థానం కొనసాగిస్తున్నాడు. చెన్నై ప్రాంచైజీ తరపున 200 మ్యాచ్ లు ఆడిన తొలి ఆటగాడిగా రికార్డుల్లో చోటు సంపాదించాడు. ముంబై వాంఖడే స్టేడియం వేదికగా పంజాబ్ కింగ్స్ తో ముగిసిన ప్రస్తుత సీజన్ రెండో రౌండ్ మ్యాచ్ ద్వారా ధోనీ ఈ అరుదైన ఘనతను సొంతం చేసుకోగలిగాడు. తన ఐపీఎల్ కెరీయర్ లో ధోనీకి 235 మ్యాచ్ లు ఆడిన రికార్డు ఉంది.

టీ-20 ప్రొఫెషనల్ లీగ్, వివిధ టోర్నీలలో చెన్నై సారథిగా పాల్గొన్న ధోనీకి ఐపీఎల్ లో 205

మ్యాచ్ లు ఆడిన అనుభవం ఉంది. చెన్నై ప్రాంచైజీపై రెండేళ్ల నిషేధం విధించిన కాలంలో రైజింగ్ పుణె సూపర్ జెయింట్స్ తరపున 30 మ్యాచ్ లు ఆడాడు. చాంపియన్స్ లీగ్ లో చెన్నై తరపున 24 మ్యాచ్ లో ప్రాతినిధ్యం వహించాడు. ఒక్క ఐపీఎల్ లోనే చెన్నై తరపున 176 మ్యాచ్ లో ఆడిన ధోనీ.. మొత్తం మీద 200 మ్యాచ్ లు ఆడిన ఏకైక ఆటగాడిగా రికార్డుల్లో చేరాడు. చెన్నై తరపున ఐపీఎల్ లో ఆడిన 206 మ్యాచ్ లో 4 వేల 632 పరుగులు సాధించాడు. ఇందులో 23 హాఫ్ సెంచరీలతో పాటు 136.67 స్ట్రైక్ రేట్, 40.63 సగటు సైతం ఉన్నాయి.

14 సీజన్లు.. మూడు టైటిల్స్..

ఐపీఎల్ లో ఓ జట్టుకు అత్యధిక మ్యాచ్ లో కెప్టెన్ గా వ్యవహరించిన రికార్డు సైతం మహేంద్రసింగ్ ధోనీ పేరుతోనే ఉంది. గత 14 సీజన్లలో చెన్నై పాల్గొన్న 10 టోర్నీలలో ధోనీ తన జట్టును మూడుసార్లు చాంపియన్ గా నిలిపాడు. 2010, 2011, 2018 సీజన్లలో ఐపీఎల్ విజేతగా నిలిచిన చెన్నై మరో ఐదుసార్లు రన్నర్స్ ప్లానాలతో సరిపెట్టుకుంది. గల్ఫ్ దేశాలు వేదికగా ముగిసిన 13వ సీజన్ లో మాత్రం ప్లే ఆఫ్ రౌండ్ కు చెన్నై చేరుకోలేకపోయింది. ఏది ఏమైనా ఐపీఎల్ చరిత్రలో అత్యంత విజయవంతమైన రెండు జట్లలో ఓ జట్టుగా ధోనీ నాయకత్వంలోని చెన్నై సూపర్ కింగ్స్ నిలిచింది.

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

ఐపీఎల్ లో పాల్గొనడం ద్వారా అత్యధికంగా 150 కోట్ల రూపాయలు ఆర్జించిన ఒకే ఒక్కడుగా ధోనీ నిలిచాడు. చెన్నై ప్రాంచైజీ ఐకాన్ ప్లేయర్ గా ధోనీ సీజన్ కు సగటున 15 కోట్ల రూపాయల చొప్పున అందుకొంటూ వస్తున్నాడు. రోహిత్ శర్మ, విరాట్ కోహ్లా లాంటి సూపర్ స్టార్లు సంపాదనలో ధోనీ తర్వాతి స్థానంలోనే ఉన్నారు. అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మూడు ఫార్మాట్లలోనూ భారత్ ను విజేతగా నిలపడం ద్వారా ధోనీ తనకంటూ ప్రత్యేక గుర్తింపును తెచ్చుకొన్నాడు. 39 సంవత్సరాల వయసులోనూ ఐపీఎల్ ఆడుతూ తన ఉనికిని కాపాడుకుంటున్న ధోనీ దేశ విదేశాలలోని ఎందరో నవతరం క్రికెటర్లకు స్ఫూర్తిగా నిలుస్తాడు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

మాహులో డా॥అంబేడ్కర్ జయంతి వేడుకలు

డా॥ బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ 1891లో 13 ఏప్రిల్ రాత్రి 12.05 గం.లకు మధ్యప్రదేశ్, ఇండోర్ జిల్లా మాహు మిలటరీ కంటోన్మెంట్ ప్రాంతంలో జన్మించారు. వారి తల్లిదండ్రులు భీమాబాయి, రాంజీ సక్పాల్. రాంజీ సక్పాల్ మిలటరీలో సుబేడార్గా పనిచేశారు.

1972 నుండి డా॥ అంబేడ్కర్ జన్మదిన వేడుకలు మాహు గ్రామంలో ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతున్నాయి. దేశం నలుమూలల నుంచి లక్షల మంది ప్రజలు ఈ వేడుకలో పాల్గొంటున్నారు. అలాగే ఈ సంవత్సరం కరోనా కారణంగా పరిమిత సంఖ్యలో ప్రజలు హాజరయ్యారు. 13 రాత్రి 12.05 గం.ల వరకు డా॥ అంబేడ్కర్పై పాటలు పాడి, సరిగ్గా 12.05నిం.లకు సమతా సైనికులు మూడు సార్లు 'జై భీం' అంటూ భీమ వందనం చేశారు. అనంతరం స్మారక సమితి అధ్యక్షులు బంతే ఆచార్య సుమేధ బోధి గౌరవ వందనం, బుద్ధ వందనం సమర్పించారు. కార్యక్రమంలో స్థానిక రాష్ట్ర మంత్రి

ఉషా టాగూర్, జాతీయ కన్వీనర్ సామాజిక సమరసత కె. శ్యామ్ ప్రసాద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

డా॥ అంబేడ్కర్ జన్మస్థల చరిత్ర:

1968లో భంతే ధర్మశీల్ బ్రిటిష్ మిలటరీ రికార్డులను శోధించి అంబేడ్కర్ జన్మ స్థలాన్ని గుర్తించారు. అక్కడ డా॥ అంబేడ్కర్ జన్మస్థల స్మారక మందిరం నిర్మాణం కావాలని అందరూ కోరుకున్నారు. మధ్యప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి సుందర్ లాల్ పట్వా (బి.జె.పి.) 1991 ఏప్రిల్ 14న డా॥అంబేడ్కర్ జన్మస్థల స్మారకానికి భూమి పూజ చేస్తూ రూ.2 కోట్లు కేటాయించి అప్పడే రూ.10 లక్షలు ఇవ్వడంతో నిర్మాణం పనులు ప్రారంభం అయ్యాయి. మాహూ మిలటరీ పరిధిలో ఉన్న కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కోరిక మేరకు జన్మస్థల స్మారకం కోసం 1980లో 22,500 చదరపు అడుగుల స్థలాన్ని కేటాయించింది. ఆ తర్వాత రాష్ట్రంలో దిగ్విజయ సింగ్ (కాంగ్రెస్) ప్రభుత్వం హయాంలో పనులు ఆగిపోయాయి.

ఉమా భారతి ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత జన్మస్థల పనులు తిరిగి ప్రారంభం అయ్యాయి. శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో నేటి డా॥అంబేడ్కర్ జన్మస్థల స్మారకం నిర్మాణం పూర్తయింది. 14 ఏప్రిల్ 2008లో ఆ నాటి కేంద్ర హోంమంత్రి లాల్ కృష్ణ అడ్వానీ ఈ స్మారకాన్ని జాతికి అంకితం చేశారు. ఈ స్మారక మందిరం నిర్వహణ కోసం డా॥బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ మెమోరియల్ సొసైటీ ఏర్పడింది. ఈ సొసైటీకి మొదటి అధ్యక్షులుగా భంతే ధర్మశీల్, అనంతరం భంతే సంఘశీల్ అధ్యక్షులుగా పనిచేశారు. నేడు భంతీ ఆచార్య సుమేధ బోధి అధ్యక్షులుగా, రాజేష్ వాంఖడే కార్యదర్శిగా కమిటీ ఏర్పడింది. ఈ స్మారక మందిరంలో డా॥అంబేడ్కర్ భవ్య విగ్రహం, వారి జీవన చిత్ర ప్రదర్శిని, బుద్ధుని విగ్రహంతో ధ్యాన మందిరం, పుస్తక విక్రయశాల ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం గౌతమ బుద్ధ, సంత కబీర్దాస్, మహాత్మా జ్యోతిబా ఫూలే, డా॥అంబేడ్కర్ జయంతాలు పెద్ద ఎత్తున నిర్వహిస్తారు. డా॥అంబేడ్కర్ జయంతి సందర్భంగా దేశంలో నలుమూలల నుండి లక్ష మంది అనుచరులు వస్తారు. స్మారక మందిరం దర్శనం కోసం వచ్చే వారందరికీ స్మారక సమితి భీజనం ఏర్పాటు చేస్తున్నది. దగ్గరలో డా॥అంబేడ్కర్ సామాజిక శాస్త్రాల విశ్వవిద్యాలయం ఉన్నది. మాహు నగరాన్ని అంబేడ్కర్ నగరంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేరు మార్చింది.

సామాజిక సమతకు ఉద్యమించిన డా॥బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ జన్మస్థల స్మారకాన్ని ప్రజలందరూ దర్శించాలి. ఈ స్మారకం సామాజిక సమతా సాధనలో ఒక ప్రేరణా కేంద్రం అవుతుంది అనడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ★

కరినగర్లో అంబేడ్కర్ జయంతి

కరినగర్: ఏప్రిల్ 14న డా॥అంబేడ్కర్ జయంతి సందర్భంగా కరినగర్ కోర్టు చౌరస్తాలోని అంబేడ్కర్ విగ్రహానికి ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత సంఘచాలక్ బూర్ల దక్షిణామూర్తి నివాళి పుటించారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా సంఘచాలక్ డా॥ రమణాచారి, స్వదేశీ జాగరణ్ మంత్ తెలంగాణ రాష్ట్ర కన్వీనర్ ముక్కు హరిష్బాబు (సి.ఎ.), జిల్లా సమరసత ప్రముఖ్ బోయిన పురుషోత్తం, జిల్లా ప్రచార ప్రముఖ్ బి. శంకరయ్య తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పోస్ట్మెన్లకు సన్మానం

వనపర్తి: జాగృతి పత్రికను నిరుమితంగా ఇంటింటికి చేర్చుతున్న పోస్ట్మెన్లకు జాగృతి వారపత్రిక ఆధ్వర్యంలో వనపర్తి, కృష్ణాదేవరాయ నగర్లోని శ్రీ సరస్వతీ శిశుమందిర్ పాఠశాలలో ఏప్రిల్ 12న ఘనంగా సన్మానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా పోస్ట్ల సూపరిడెంట్ వెంకటేశ్వర్లు, పాలమూర్ ఆర్ఎస్ఎస్ విభాగ్ ప్రచారక్ శివశంకర్, జిల్లా కార్యవాహ నాగకృష్ణ, విభాగ్ ప్రచార ప్రముఖ్ శ్రీనివాస్, నగర ప్రచార ప్రముఖ్ మన్సోజు రామకృష్ణ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

'భూమాతను రక్షించుకుందాం'

శ్రీకాళహస్తి : భూసార సంరక్షణ (నుపోషణ) అభియాన్ కరవత్రాలను ఏప్రిల్ 13న శ్రీకాళహస్తి, నగరి వీధిలోని గరికిపాటి చంద్రశేఖర్ బాబు (శ్రీకాళహస్తి స్వరం ఎఫ్.పి.వో. - డైరెక్టర్) ఇంట్లో ఆర్ఎస్ఎస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచారక భరత్ ఆవిష్కరించారు.

ఆ తర్వాత కెవిబిపురం మండలం, అంజూరు పాలెం గ్రామంలో జరిగిన భూనుపోషణ కార్యక్రమంలో ఆర్ఎస్ఎస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచారక భరత్, ప్రాంత అభియాన్ కార్యదర్శి, ప్రాంత గ్రామ వికాస్ ప్రముఖ్ ఎస్. సుబ్బరామిరెడ్డి, రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంఘం డైరెక్టర్లు డి.సుబ్రహ్మణ్యం, వెంకటేశ్వర్లు, గరికిపాటి చంద్రశేఖర్ బాబు, వెంకటరామయ్య, హేమాద్రినాయుడు, గ్రామ సర్పంచ్ విజయమ్మ, చుట్టుపక్కల గ్రామాల రైతు కుటుంబీకులు పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా ప్రతి ఒక్కరూ 'భూమాతను రక్షించుకుందాం' అని ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్లో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని జిల్లాల్లో 'భూసార సంరక్షణ' ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. రసాయన ఎరువులు, పురుగు మందుల కారణంగా తగ్గిపోతున్న భూసారాన్ని సాంప్రదాయక పద్ధతుల ద్వారా సంరక్షించుకోవాల్సిన అవశ్యకతను ఈ సందర్భంగా వక్రలు రైతులకు వివరించారు. సేంద్రియ వ్యవసాయాన్ని కొనసాగిస్తున్న కొంతమంది రైతులు తమ అనుభవాలను సహచర రైతులతో పంచు కున్నారు.

ఈ కార్యక్రమం ఏప్రిల్ 13 నుంచి జూలై 24 వరకు కొనసాగుతుంది. ఈ ఉద్యమం ద్వారా గ్రామ గ్రామాన రైతులకు భూసార సంరక్షణ అవశ్యకతను, పద్ధతులను, సేంద్రియ వ్యవసాయ విధానాలను, ప్రయోజనాన్ని వివరించనున్నారు. ★

కర్నూలులో అంబేడ్కర్ జయంతి

కర్నూలు: ఏప్రిల్ 14 అంబేడ్కర్ జయంతి సందర్భంగా ఆర్.ఎస్.ఎస్. ఆధ్వర్యంలో కర్నూలు పురవీధుల్లో శోభయాత్ర నిర్వహించి, నగరంలోని అంబేడ్కర్ విగ్రహానికి పూలమాల సమర్పించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎస్.సి. సంఘం నాయకులు, సామాజిక సమరసత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత అధ్యక్షులు మన్మథరావు (రిటైర్డ్ సూపరిండెంట్ ఇంజనీర్), జిల్లా సంఘచాలక్ విజయానంద, కర్నూల్ జిల్లా సంపర్క్ ప్రముఖ్ పరుశురాముని రామకృష్ణ పాల్గొన్నారు.

ఇంద్రసేనా రెడ్డి అస్తమయం

మండాడి ఇంద్రసేనా రెడ్డి (77) 2021 ఏప్రిల్ 14న పాండిచ్చేరిలో పరమపదించారు. వరంగల్ జిల్లా, స్టేషన్ ఘనపూర్ సమీపంలోని ఇప్పగూడెం గ్రామంలో 1944లో జన్మించారు. 1964లో ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రచారకగా వచ్చారు. 4 సంవత్సరాల తర్వాత పాండిచ్చేరి ఆశ్రమానికి వెళ్లి, యోగ సాధన చేశారు. యోగాచార్యునిగా సేవలను అందించారు. వరంగల్ జిల్లాలో అనేక సేవ కార్యక్రమాలను ప్రారంభించారు. మాజీ ఏమ్మెల్వే మండాడి సత్యనారాయణరెడ్డి సోదరుడు.

ప్యాట బాల్ రెడ్డి ఇక లేరు!

వికారాబాద్ జిల్లా, యాలాల్ మండలంలోని కోకట్ గ్రామానికి చెందిన ప్యాట బాల్ రెడ్డి (72)

ఏప్రిల్ 5న స్వర్గస్తులయ్యారు.

వీరు బాల్యం నుండి స్వయంసేవకులు. అత్యవసర పరిస్థితి సమయంలో మొదటి జట్టులో సత్యగ్రహం చేసి ముషిరాబాద్ జైల్లో ఉన్నారు. సంఘ ప్రేరణతో జనసంఘంలో ప్రారంభం నుండి కార్యకర్తగా పనిచేశారు.

గ్రామ ఉప సర్పంచ్ గా, యాలాల్ మండలం సింగిల్ విండో చైర్మన్ గా పనిచేశారు. గత 40 సంవత్సరాల నుండి పార్టీ ప్రాథమిక స్థాయి నుండి అంచెలంచెలుగా ఎదిగి, రెండుసార్లు బీజేపీ రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యులుగా పనిచేశారు.

గ్రామంలో వరుసగా ఐదు సార్లు పార్టీ సంబంధించిన వ్యక్తిని సర్పంచ్ గా గెలిపించడంలోను, తాండూర్ మునిసిపాలిటీలో

రెండు సార్లు చైర్మన్ గా బీజేపీ అభ్యర్థి గెలుపులో ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. అంతేకాక యాలాల్

మండలంతోపాటు, రంగారెడ్డి పాత జిల్లాలో బీజేపీ అభివృద్ధికి విశేషంగా కృషి చేశారు. అనేక ఒడిదుడుకులలో సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి, తాను ధైర్యంగా ఉండటమే కాకుండా, కార్యకర్తలకు మనోబలాన్ని కలిగిస్తూ పార్టీ కోసం నిరంతరం

కృషి చేశారు. జిల్లాలోని సంఘ, వివిధ క్షేత్ర కార్యకర్తలతో సత్సంబంధాలు నెరిపారు. అంతేకాక అన్నీ పార్టీల వారితో స్నేహ సంబంధాలు కలిగిన వినయశీలి బాల్ రెడ్డి. సేవమయంగానే చివరి శ్వాసవరకు జీవించారు.

వీరికి భార్య, ఇద్దరు కొడుకులు, కూతురు ఉన్నారు. సంఘ జ్యేష్ఠ కార్యకర్త, విశ్వహిందూ పరిషత్ పాలమూర్ విభాగ్ ధర్మప్రసార ప్రముఖ్ ప్యాట సుభాష్ రెడ్డికి స్వయంగా అన్నయ్య.

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు చౌదరి సత్యనారాయణ

జూలై 13, 1908లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జన్మించారు. తన 13వ ఏటనే భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. మహాత్మాగాంధీ, సుభాష్ చంద్రబోస్‌ల స్ఫూర్తితో బ్రిటిష్‌వారికి వ్యతిరేకంగా అనేక పోరాటాలు జరిపారు. భూస్వామ్య వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. పౌరహక్కుల కోసం ఉద్యమించారు. అనేకసార్లు జైలు శిక్ష కూడా అనుభవించారు. జూలై 15, 1981న మరణించారు.

జనరల్ నెస్ట్

1. ప్రపంచ అడ్వెంటిక్స్ దినోత్సవం ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు?
2. యమునా నది ఏ నదికి ఉపనది?
3. మన జాతీయ పక్షి ఏది?

కెల్లాడ 'ఓ' గ్రూప్ 'జి' గ్రేడ్ 'I': యాజ్ఞానాంబుజం

మెదడుకు మేత

ఊరందరికి ఒకే దీపం?

గ్లాగ్గిండ్ల: యాజ్ఞానాంబుజం

మంచిమాట

శాశ్వతమైన దాని కోసం

క్షణికమైన వాటిని

త్యజించండి..

అనంతమైన ఆనందాన్ని

పొందాలంటే అల్పసుఖాలను

వదిలివేయండి..

- స్వామి వివేకానంద

లభిస్తుంది. అన్నానే గాని 'నేను' అంటే నా చావు అని కాదు నా ఉద్దేశం" అని వివరించాడు. విన్న దాన్ని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోవాలని హితబోధ చేశాడు.

దీప్పాలకుడు రుషి చెప్పిన మాటల సారాంశాన్ని అర్థంచేసుకొని శాంతించాడు. తాను ఆనందంగా ఉండకపోవటానికి కారణం తనలో దాగి ఉన్న అహంకారమేనని గ్రహించాడు.

"రుషి ధ్యానానికి ఆటంకం కలిగించినందుకు క్షమాపణలు చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

అహంకారం తొలగడంతో రాజు తనకు తెలియకుండానే ప్రతి పనిలో తృప్తిని, ఆనందాన్ని పొందసాగాడు. ప్రతి ఒక్కరినీ ఆదరించసాగాడు. రాజులో వచ్చిన మార్పుకి రాజ్యంలోని ప్రజలు కూడా చాలా సంతోషించారు.

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీరంధి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంధి లక్ష్మీనరసమ్మ

ఇప్పుడు మీ కోసం సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో సరికొత్త రుచులతో

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

గతం నుంచి వేధిస్తున్న సమస్య నుంచి గట్టెక్కుతారు. ఆదాయం మెరుగ్గా ఉన్నా ఖర్చులు అధికమే. ధార్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. పోటీపరీక్షల్లో విజయం సాధిస్తారు. సమాజంలో పలుకుబడి పెరుగుతుంది. అన్నిటా విజయం. ఉద్యోగులకు శ్రమానంతరం ఫలితం. పారిశ్రామిక వేత్తలకు శుభవార్తలు అందుతాయి. 1,2 తేదీల్లో ఇంటా బయటా చికాకులు. అనారోగ్య సూచనలు. నవగ్రహ స్తోత్రాలు పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

ఆర్థిక ఇబ్బందులు తీరుతాయి. ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ఆశ్చర్యకరంగా కొన్ని సమస్యల నుంచి బయటపడతారు. ఎదురు చూస్తున్న ఉద్యోగావకాశాలు దగ్గరకు వస్తాయి. గృహ, వాహనాలు కొనుగోలు యత్నాలు సఫలం. వ్యాపారులకు కొత్త పెట్టుబడులు అందుతాయి. రాజకీయవర్గాలకు నూతనోత్సాహం. పరిశోధకులు, వైద్యుల సేవలకు ఆదరణ లభిస్తుంది. 27,28 తేదీల్లో మానసిక అశాంతి. ద్వాదశ సూర్య నమస్కారాలు చేయండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ధ, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

చేపట్టిన కార్యక్రమాలు నిదానంగా పూర్తి చేస్తారు. ఆదాయం తగ్గినా అవసరాలకు లోటు రాదు. ఆస్తి వివాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. కాంట్రాక్టులు దక్కించుకుంటారు. విద్యార్థులకు అనుకూల పరిస్థితి. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలలో పురోగతి. వ్యాపారులకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు అదనపు బాధ్యతలు. కళాకారులకు కొత్త అవకాశాలు. 26,27 తేదీల్లో స్వల్ప అనారోగ్యం. కుటుంబంలో కలహాలు. శ్రీరామధ్యానం మంచిది.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

రాబడి గతం కంటే ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. విలువైన వస్తువులు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు లభిస్తాయి. కాంట్రాక్టర్లు అనుకున్న టెండర్లు దక్కించుకుంటారు. వ్యాపారులకు విస్తరణ కార్యక్రమాలలో విజయం. పారిశ్రామికవేత్తలకు ఉత్సాహవంతమైన కాలం. కళాకారులు, క్రీడాకారులకు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. 28,29 తేదీల్లో బంధువులతో తగాదాలు. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగ స్తోత్రం పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

ఆదాయం తగ్గి అప్పులు చేస్తారు. భూవివాదాలు, కోర్టు కేసులు చికాకు పరుస్తాయి. కాంట్రాక్టర్లకు ఒత్తిడులు పెరుగుతాయి. విద్యార్థులు నిరాశ చెందుతారు. వ్యాపారులు లాభాలు అందుకుంటారు. ఉద్యోగులకు పనిభారం పెరుగుతుంది. రచయితలు, కళాకారులు ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకుంటే మేలు. 27,28 తేదీల్లో శుభవార్తా శ్రవణం. ధన, వస్తు లాభాలు. మహాలక్ష్మి అష్టకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

చేపట్టిన కార్యక్రమాలు చకచకా పూర్తి కాగలవు. ఆదాయం సమకూరి అవసరాలు తీరుతాయి. విద్యార్థులకు అనుకూల ఫలితాలు. గృహ నిర్మాణ యత్నాలు సఫలం. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు పరిస్థితులు అనుకూలమైనాయి. పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఉత్సాహవంతంగా ఉంటుంది. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు అవకాశాలు. 30,1 తేదీల్లో బంధువిరోధాలు. లలితాదేవిస్తుతి మంచిది.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం సంతృప్తినిస్తుంది. విద్యార్థులు సత్తా చాటుకుని గుర్తింపు పొందుతారు. వ్యాపారులు లాభాలు ఆర్జిస్తారు. కాంట్రాక్టర్లకు శుభవార్తలు. ఉద్యోగులు బాధ్యతలను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తారు. రాజకీయవేత్తలకు సమస్యల నుంచి విముక్తి. వైద్యులు, రచయితలకు ఊహించని ఆహ్వానాలు. 26,27 తేదీలలో దూరప్రయాణాలు. కుటుంబంలో ఒత్తిడులు. ధన్వంతరి మంత్రం జపించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు నిదానంగా సాగుతాయి. ఆదాయం ఆశాజనకం. విద్యార్థులు, నిరుద్యోగుల కృషి ఫలిస్తుంది. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు అనుకూల సమయం. 1,2 తేదీల్లో ఆస్తి వివాదాలు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శ్రీమహావిష్ణు పోడశనామస్తుతి మంచిది.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపడతారు. అదనపు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

ఆదాయం సమకూరి అవసరాలు తీరుతాయి. కొత్త కాంట్రాక్టులు లాభిస్తాయి. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. రచయితలు ఆహ్వానాలు అందుకుంటారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. 27,28 తేదీల్లో స్నేహితులతో తగాదాలు. అనారోగ్యం. శ్రీసూర్య ప్రార్థన చేయండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

అనుకున్న ఆశయాలు నెరవేరతాయి. సమాజంలో విశేష గౌరవం లభిస్తుంది. ఇంతకాలం పడిన కష్టం ఫలిస్తుంది. కాంట్రాక్టర్లకు కొత్త ఆశలు. వివాదాలు సర్దుకుంటాయి. విద్యార్థులు అనుకూల ఫలితాలు సాధిస్తారు. ఉద్యోగులకు సమస్యలు తీరుతాయి. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు నూతనోత్సాహం. 30,1 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. సుబ్రహ్మణ్యధ్యానం చేయండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

రాబడి మెరుగ్గా ఉంటుంది. కొన్ని వసులు నిదానంగా సాగుతాయి. బంధువులను కలుసుకుని ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ఆరోగ్యపరంగా కొద్దిపాటి చికాకులు నెలకొన్నా సర్దుకుంటాయి. వ్యాపారులకు ఒడిదుడుకులు తొలగుతాయి. ఉద్యోగులకు ఉన్నత హోదాలు. రాజకీయవేత్తలకు పట్టింది బంగారమే. 27,28 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. హయగ్రీవ ధ్యానం చేయండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కొత్త వసులు చేపడతారు. ఆదాయం ఆశాజనకం. ఒక సమాచారం నిరుద్యోగులకు సంతోషం కలిగిస్తుంది. చిత్రమైన సంఘటనలు ఎదురవుతాయి. వ్యాపారులు సంస్థలను విస్తరిస్తారు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. మంచి గుర్తింపు లభిస్తుంది. రచయితలు, వైద్యుల సేవలకు తగిన గుర్తింపు లభిస్తుంది. 29,30 తేదీల్లో కుటుంబంలో ఒత్తిడులు. అనారోగ్యం. దక్షిణామూర్తి స్తుతి మంచిది.

ఆధారాలు

పదరసం-317

అడ్డం

1. శ్రీరామచరిత కావ్యం (4)
5. దశరథుని ద్విత్వీయ పత్ని (3)
7. నాలుక (3)
9. ఒకానొక శబ్దశక్తి (3)
11. హనుమ ఆయుధం (2)
12. అచ్చు పని (4)
13. రంగస్థలం పైనే కాదు రేడియో శబ్ద మాధ్యమంలోనూ రాణించిన సాహిత్య ప్రక్రియ (4)
15. బాగు (2)
17. లంక నాశనాన్ని కలగన్న సీతకు కావలి రాక్షసి (3)
19. ఆంజనేయుడు (3)
20. చదువుకున్న వారికే కాదు ధర్మామీటర్ చూపడానికి వున్నవి (3)
25. కైలాసవాసి (3)
26. సీతాపహర్త (6)

నిలువు :

2. పౌరుషం గలవారికి వుండేవి. దుర్యోధనుడు అతిగా భావించుకున్నవి (6)
3. తలక్రిందయిన యుద్ధము (2)
4. సైన్యము (2)
5. అమృతం (2)
6. ద్వాదశి అనంతర తిథి (4)
8. సీతాన్వేషణకై హనుమంతుడు లంఘించినది (4)
10. నూనె (3)
12. మోము (3)
14. హనుమంతుని తల్లి (3)
15. పల్లకి (2)
16. కొండల సుందుత్రోవ (3)
18. శ్రీరాముని సేవించిన వానరరాజు (4)
21. చారు, సాంబారు వంటిదే (3)
22. కుంభకర్ణుడులో దాగిన అంగరాజు (3)
23. వారణాశి యే! (2)
24. కృష్ణ భక్తురాలు ఈమె.

మీరేనా అని అడగండి (2)

1	2		3	✠	4	✠	5		6
✠		✠	7	8		✠		✠	
9			✠		✠	10	✠	11	
✠		✠	12				✠	✠	
✠	13				✠		✠	14	✠
15		✠		✠		✠	17		
	✠	18	✠	19			✠		✠
✠	20			✠		✠	21	✠	22
23	✠		✠	24	✠	✠		✠	
25			✠	26					

పదరసం - 317

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 మే 10 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 313 సమాధానాలు

1	మ	త	త్ర	దా	ర	తు	లు	హ	శ	త	ర్మ
8	హ	క్తు	హ	తు	హ	ని	హ	హ	తూ		
10	శి	వ	న	మా	హ	రి	హ	కొ	ప	హ	
	హ	హ	14	వ	తు	15	హ	16	గ	రి	17
18	హ	గ	లి	హ	20	హ	ని	ప	క్తు	హ	వ
22	జ	న	క	త్తు	హ	మృ	హ	24	తు	రి	వ
25	రె	మృ	హ	రి	మె	కా	అ	హ	హ	కుం	
	శ్చి	హ	29	శి	న	రి	య	ము	హ	30	దం
	హ	31	మ	తు	హ	32	తు	లు	క	33	ము
	హ	34	చే	మ	కు	చే	వ	హ	35	ని	పు

విజేతలు: బి.ఇందుశేఖర్, టి.వి.నారాయణ-హైదరాబాద్, వి.రామలింగాచారి-యాదాద్రి, ఎం.విజయలక్ష్మి-కామారెడ్డి, యస్.రాజు-కర్నూలు, పి.సీతామహాలక్ష్మి, జి.శోభ, కె.అల్లీరాణి -తిరుపతి, కె.తిరుమలాచార్యులు, కె.శ్రీనిధి, కె.స్వప్న, ఇ.బ్రహ్మాంధ్ర స్వామి-ఒంగోలు, వి.ఉమామహేశ్వరశర్మ- అనంతపురం, సి.హెచ్.వి.చక్రపాణి-గుంటూరు, వి.నరస్వతి-కాకినాడ, ఎ.ప్రభాకరరావు-పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, ఎన్.వి.యస్. శర్మ-తూర్పు గోదావరిజిల్లా, కె.నరసింహస్వామి-భువనేశ్వర్, టి.లక్ష్మీనాగస్వామి-తమిళనాడు, కె.శివానందరావు-బెంగళూరు

బహుమతి పొందిన విజేత : కె.అల్లీరాణి - తిరుపతి

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

కరోనాతో మరోసారి కుదుపు!

ఈ ఏడాది ఫిబ్రవరిలో థియేటర్ల ఆక్యుపెన్సీని నూరు శాతం చేయడంతో ఊహిరి పీల్చుకున్న దర్శకనిర్మాతలు ఒక్కసారిగా పోటీలు పడి మరీ తమ చిత్రాల విడుదల తేదీలను ప్రకటించారు. పోస్ట్ ప్రొడక్షన్ జరుపుకుంటున్న చిత్రాలే కాదు, సెట్స్పై ఉన్న సినిమాలు, అసలు సెట్స్పైకి వెళ్లని చిత్రాల రిలీజ్ డేట్స్ కూడా అనౌన్స్ చేయడం చాలామందికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. మరి కొందరైతే ఇవి అనుకున్న తేదీలకు విడుదలైనప్పుడు చూద్దాంలే! అని పెదవి విరిచారు. చివరకు అదే నిజమైంది. ఇలా ప్రకటన చేసిన రెండు మూడు వారాలకే కొన్ని సినిమాలు ముందు చెప్పిన తేదీకి రావడం లేదని ప్రకటించాయి. చిత్రం ఏమిటంటే-ఇప్పుడు దాదాపు అన్ని సినిమాలదీ అదే పరిస్థితి. మరీ ముఖ్యంగా తెలుగులో రూపుదిద్దుకుంటున్న పాన్ ఇండియా మూవీస్ తప్పనిసరిగా విడుదలను వాయిదా వేసుకోవాల్సివస్తోంది. అందుకు ప్రధానకారణం కరోనా సెకండ్వేవ్!

గత ఏడాది మార్చిలోని పరిస్థితే ఇప్పుడు ఏప్రిల్ మొదటివారంలో పునరావృతం అయ్యింది. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలకు పక్కనే ఉన్న మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, తమిళనాడులో పరిస్థితులు ఏమంత బాగోలేవు. మహారాష్ట్రలో థియేటర్లను మూసివేయగా, తమిళనాడు, కర్ణాటకల్లో కేవలం యాభై శాతం ఆక్యుపెన్సీతోనే నడపాలంటూ ఆదేశాలు వచ్చేశాయి. ఉత్తరాదిన పలు రాష్ట్రాలలోనూ ఇదే పరిస్థితి. ఈ నేపథ్యంలో తెలుగుతో పాటు పరభాషల్లోనూ తమ చిత్రాలను విడుదల చేయాలనుకున్న దర్శక నిర్మాతలు సినిమాల విడుదలను వాయిదా వేశారు. దానితో పాటు- మన తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనూ పెరుగుతున్న కరోనా కేసుల కారణంగా థియేటర్ల ఆక్యుపెన్సీ విషయమై కొత్త నిబంధనలు వస్తాయని భావించిన మీడియం బడ్జెట్ మూవీస్ నిర్మాతలు సైతం విడుదల తేదీలను వాయిదా వేశారు. అలా మొదటగా నిర్ణయం తీసుకుంది నాగచైతన్య, సాయిపల్లవి జంటగా 'లవ్ స్టోరీ' చిత్రాన్ని నిర్మించిన నారాయణదాస్ నారంగ్, రామ్మోహనరావు. ఈ నెల 16న రావాల్సిన ఆ సినిమాను వాయిదా చేశారు. ఆ వెంటనే 23న విడుదల కావాల్సిన తమ చిత్రం 'టక్ జగదీశ్'నూ వాయిదా వేస్తున్నట్టు నాని చిత్ర బృందం ప్రకటించింది. ఇక ఈ నెలఖరలో జనం ముందుకు వస్తామని చెప్పిన 'విరాటపర్వం' దర్శక నిర్మాతలూ

విడుదల తేదీని వాయిదా వేశామని తెలిపారు.

చిత్రం ఏమంటే, ప్రజలలో సినిమా చూసే మూడ్ ఉండదనే భయంతో వీరంతా తమ చిత్రాలను పోస్ట్పోన్ చేశారు కానీ కొందరు నిర్మాతలు ఇదే తమకు అనుకూల అంశంగా భావిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు ఈ నెల 9వ తేదీ నాటికే కరోనా కేసులు పెరగడం మన రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ మొదలైంది. అయితే 'పకీల్సాబ్' లాంటి భారీ చిత్రాన్ని చివరి నిమిషంలో వాయిదా వేయడం ఏమాత్రం సరికాదని భావించిన 'దిల్ రాజు' తెగించి దానిని విడుదల చేశారు. పైగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఉప ఎన్నికలు పూర్తి అయ్యే వరకూ థియేటర్ల ఆక్యుపెన్సీపై ప్రభుత్వాలు నిర్ణయం తీసుకోవని ఆయన నమ్మి ఉండొచ్చు. చివరకు అదే జరిగింది. 'పకీల్సాబ్' తర్వాత రావాల్సిన మీడియం బడ్జెట్ మూవీస్ విడుదల వాయిదా పడటం ఓ రకంగా కలిసొచ్చింది కూడా. థియేటర్లు వెళ్లి సినిమా చూడాలనుకున్న వారికి 'పకీల్సాబ్' తప్పితే మరో ప్రత్యామ్నాయం లేకుండా పోయింది. ఆ తర్వాత వారం నుండి చిన్న సినిమాలు థియేటర్లలో క్యూ కట్టడం మొదలైంది.

'పకీల్సాబ్'ను తీసేసిన తర్వాత థియేటర్లకు ఫీడింగ్ కరవు అవుతుందని భావించిన పంపిణీ దారులు చిన్న సినిమాల విడుదలపై దృష్టి పెట్టారు. పేరూ ఊరు తెలియని నటీనటుల చిత్రాలను సైతం ఎక్కువ థియేటర్లలో ప్రదర్శించడం మొదలెట్టారు. ఎ.ఆర్. రెహమాన్ తొలిసారి కథ రాసి, నిర్మించిన

'99 సాంగ్స్' చిత్రం 16వ తేదీన జనం ముందుకు వచ్చింది. కానీ ఈ సినిమాకు ఆశించిన స్థాయి ప్రజాదరణ లభించలేదు. కథలో కొత్తదనం లేకపోవడం, కథనం ఆసక్తి కలిగించకపోవడం, ముఖ్యంగా తెలుగువాళ్లకు తెలిసిన ముఖాలేవీ ఆ సినిమాలో లేకపోవడం ఇందుకు ప్రధాన కారణం. ఇదిలా ఉంటే 16వ తేదీనే రామ్గోపాల్ వర్మ తీసిన 'అర్జీవీ దెయ్యం' కూడా విడుదలైంది. అప్పుడెప్పుడో ఐదేళ్ల క్రితం రాజశేఖర్, స్వాతి దీక్షిత్తో వర్మ తీసిన 'పట్టపగలు' అనే సినిమానే పేరు మార్చి ఇప్పుడీ సమయంలో రిలీజ్ చేశారు. ఈ చిత్రాన్ని చూసిన ప్రేక్షకులూ పెదవి విరిచారు. ఇదే వారం నాలుగు చిన్న సినిమాలు వచ్చాయి. ఏ ఒక్కటి తమ ప్రభావం చూపలేదు.

విశేషం ఏమంటే, ఈ నెల 23న రావాల్సిన నాని 'టక్ జగదీశ్' విడుదల వాయిదా పడటంతో ఆ స్థానంలోకి తేజా నజ్జా నటించిన 'ఇష్క్' వచ్చి చేరింది. ఇది మలయాళ చిత్రం 'ఇష్క్'కు రీమేక్. ఇప్పటికే 'జాంబిరెడ్డి' చిత్రంతో ఈ ఏడాది ఓ విజయాన్ని తన ఖాతాలో వేసుకున్నాడు తేజా నజ్జా. అలానే 'చెక్'తో టాలీవుడ్ ఎంట్రీ ఇచ్చి చేదు అనుభవాన్ని పొందిన మలయాళీ అమ్మాయి ప్రియా ప్రకాశ్ వారియర్ ఇందులో నాయికగా నటించింది. అలానే మరో ఐదు సినిమాలూ ఈ శుక్రవారం థియేటర్లలో సందడి చేయబోతున్నాయి. ఇక ఈ నెల 30న రావాల్సిన 'విరాట పర్వం' స్థానంలోకి అనసూయ నటించిన 'ధ్యాంక్యూ బ్రదర్' రాబోతోంది. ఆ సినిమాతో పాటే మరో రెండు మూడు చిత్రాలు విడుదలకు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. మీడియం బడ్జెట్ చిత్రాల చోటులో లో-బడ్జెట్ సినిమాలు రావడం మంచిదే. అయితే వాటికి ప్రేక్షకాదరణ లభించినప్పుడే వాళ్లు చేస్తున్న రిస్కుకు తగిన ప్రతిఫలం దక్కినట్లు అవుతుంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులలో
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

సర్దార్ వాల్లభభాయి
పాటల్

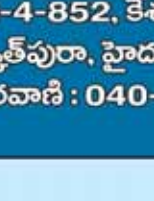
మహాత్మా గాంధీ

పిల్లె జి.బి.పిల్లె

సర్దార్ వాల్లభభాయి

పిల్లె జి.బి.పిల్లె

అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
పాఠశాలలో చదివించండి.
మీ పిల్లలు సవ్యమైనది ఎదగడానికి దోహదపడండి.

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికి వెలువడిన
169 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2200 రూపాయలకే లభిస్తుంది.

సర్దార్ వాల్లభభాయి

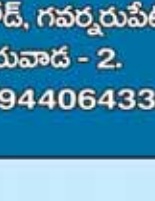
పిల్లె జి.బి.పిల్లె

సర్దార్ వాల్లభభాయి

పిల్లె జి.బి.పిల్లె

సర్దార్ వాల్లభభాయి

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్యనికేతన్

పిలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 26.04.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 25

ESTD: 1994-95

With best compliments from

G. PULLA REDDY COLLEGE OF PHARMACY

(An ISO 9001 : 2008 Certified Institution)

(Affiliated to Osmania University and approved by AICTE & PCI)

Mehdipatnam, Hyderabad – 500 028. Telangana, INDIA

Ph:040-23517222, Fax: 040-23515513

Website: www.gprcp.ac.in; E-mail: gprcphyd@yahoo.co.in
gprcphyd@gmail.com

Courses Offered :

B. Pharm

M. Pharm : Ph.Chemistry, Ph.Ceutics,
Ph.Cology, Ph.Analysis, Ph.Cognosy

Pharm. D.

*Leading the tradition of
Quality & Excellence*

Founder

Chairman

Principal

Late Sri G.Pullu Reddy

Sri. P. Subba Reddy

Dr.B.Madhava Reddy